

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Bumaj 24.797
Uprava, Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2970 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Temelj

»Družina je temelj naroda, temelj države, temeljna edinic človeške družbe itd.« Takih in podobnih krilatice je polno v našem stoletju. Oznanjajo jih fakultete za sociološke vede, omenjajo jih resolucije vladnih in opozicijskih strank, politični govorniki jih prodajajo za — glasove. Pri vsem tem je pa družina v razvalinah. Narodi in države imajo zelo slab temelj.

Kako tudi ne, saj je že celo stoletje na delu, da ta nekdanji trdni temelj izpodreje! Najprej je liberalizem bahavo poveljaval posameznika. Svoboda in nevezanost je povzdigoval do svojih napihnjenih nebes, družina se je ohranila le radi trdoživosti človeške narave, kot nekaj, kar si človek naprti, ker ne zna premagati mehkih čuvstev. Vendar je bilo krščanstvo še močno in z njim družina. Na obzorju pa so že vstajali časi, ki jima niso obetali nič dobrega.

Kapitalizem, nujna gospodarska posledica filozofskega liberalizma, je to razdiralno delo dopolnil. Ta družinski red že ni več ne računa z družino. Človek mu je le še eno izmed proizvajalnih sredstev tistih proizvodov, ki jih je mogoče postaviti na trg. Moškega, ki je oče, in ženske, ki je mati, kapitalizem ne pozna, prav tako ne otrok, ki jih morata oče in mati po naravi dolžnosti živeti. Kapitalizem pozna le posameznika, ki ga je liberalizem osvobodil sužnosti graščakov, da je mogel brez odpustnice v sužnost tovarne, tisti pa, ki je ostal na grudi, v sužnost zakonov trgovine, in plača le posameznika, ki si mora od ust prigrizati za otroka.

Toda v posamezniku je preveč močno ukoreninjena naravna zavest, ki jo krščanstvo v svojo veljavo vzdržuje in ne, da ima pravico do družinskega zatišja, da ima moški pravico do nežnosti ženske roke in da ima ženska pravico do moškega varstva, in da imata oba pravico do veselja nad otroškim smehom in do ponosa nad zdravim zarodom, in da imata pravico, da ne omahneva v grob kakor divja raca pod lovčevim strelom v bičevje, ampak da zapustita za seboj sinove in hčere, ki po njih prejetem telesnem življenju nadaljujejo vero in vsako drugo idejo rajnega očeta in rajne matere. Ziva zavest te življenjske pravice je večkrat trkala na težke duri kapitalizma. In ko ni maral slišati, je tudi butnila, da je kapitalizem le odprl — in videl, da človek ni tak posameznik, kakor si je on vtupil v glavo. In nevoljno je dodal plači družinske doklade, nekaj za ženo, nekaj za otroke, pa ne toliko, da bi družina pošteno živila od dela svojega očeta, ampak le toliko, da oče ne plane v revolucijo. Družina pa še vedno ni priznana kot najmanjša, pa najpomembnejša celica vse človeške družbe, brez katere bi človeka sploh ne bilo, ampak jo kapitalizem le z jezo prenaša, ker v posamezniku ne more ubiti želje po družini. Tudi odkrito se je začel družine otresati. Možu, ki išče stanovanja ali delo, je najprej zastavljeno vprašanje, ali ima družino, in tisti, ki je nima, ima prednost pred tistimi, ki jih ima več.

Družina je postala pridobitna ovira! Ta materialistična miselnost je rodila razmere, v katerih živimo, da si samski ne more ustanoviti družine, da je poročeni ne more vzdrževati, pa naj bo kmet ali delavec. Zato se toliko samskih, moških in žensk, potika po ljudskih kuhinjah, iz kuhinj in skupnih menzah, ki rastejo kakor gobe po dežju, ker je vedno manj družinskih ognjišč, če pa se poroče zato, da ima moški gospodinjstvo in ženska, ženska pa moškega, to pa še ni družina. Prave družine se branijo kot največje nesreče in moledujejo okrog zdravnikov, da bi jih rešil prihajajočega otroka tako, da ne bo nevarno; moledujejo okrog državnega pravdnika, da jih ne bi kaznoval radi lohanj, ki se kotolijo za njimi. Iz lesa, ki je bil od vekomaj po Stvarniku namenjen za zibelko, družno tešajo rakve! Poganstvo je človeku vzelo iz srca vero in ga napihnilo z materializmom, po katerem sprejme od življenja samo prijetnosti, pa nič težav, pa naj bodo še bolj naravne posledice prijetnosti, obenem pa mu je pohlepno vzelo izpred ust material za življenje, da mu zija praznina v žepu in srcu in mu res ne ostane drugega kot »siht« in telo, oboje od danes do jutri. Kje je družina, temelj države?

Komunizem, židovsko neusmiljena poslednica kapitalizma, je vsa ta vprašanja rešil z ošabno enostavnostjo. Iz slutnje, da je otrok za državo kakor olje za luč, in iz spoznanja, da je družina ovira za poln razmah državnega kapitalizma, je odpravil očetovstvo in materinstvo in pustil le moške in ženske in vse pognal na cesto in pobral zdaj tega, zdaj onega, in jih nastavil po državnih podjetjih, za kakršno delo je državni aparat koga namenil. Ako bi bili povezani med seboj z družinskimi vezmi, bi ne bili tako mirni in enoten transportni material. Otrokom, ki se po sili človeške narave rode, pa je dal za mater državo in za dom otroško kasarno. Družine, ki jo kapitalizem še trpi, ker si drugače pomagati ne upa, v komunizmu ni več. Kaj pa je potem temelj take države? »Razredna zavednost proletarijata«, čeprav je vsa država en sam razred.

Tako se je začela krhati družina. In to razpadanje gre neizprosno naprej. le krščanstvo ga še zadržuje. Države sicer tih pred dvajseto uro bijejo plat zvona, da bi si popravile svoj temelj. Uvajajo soc. zavarovanja, prirejuje nabiralne akcije vseh vrst, merijo z vso proračunsko iznajdljivostjo vsako doklad, le tega ne iznajdejo, da so vsi milijoni državljanov razdeljeni samo na dve: na starše in otroke, in da so ti povezani med seboj z vezmi, ki jih noben družinski red ne more razbiti. To povezanost varovati bi bila najbolj hvalna naloga države, ako bi se je znala lotiti. »Kakorkoli naj se izpolni notranja državna pravičnost, kakorkoli naj se uredi zavarovanje za slučaj telesni poškodb, bolezni, brezposelnosti in starosti,

Veliki boji na obeh frontah v Abesiniji

Abesinci so zasedli Makalo

Deževje ovira razplet bojev - Ras Desta pričakuje Grazianijeve ofenzive

Tedenski pregled bojev

Na abesinskih frontah je bil pretekli teden zelo živahen. Položaj na koncu tedna bo približno sledeči:

Na severni fronti so Abesinci z močnim sunkom zasedli gorovje Temben ter prišli takorekoko že za hrbet mesta Makale, na levem krilu pa se drže v bližini Aksuma. Zadnje dni je bila tukaj izredno krvava bitka, ki jo je abesinski cesar opazoval z letala. Tukaj poveljujeta Abesincem ras Kasa in ras Sejum, zadnje dni pa se je s svojo vojsko uvrstil tudi ras Imru in je njegov prihod dal abesinskim vojakom velik polet. Na italijanski strani se bore askari z izredno hrabrostjo, toda njihov položaj je v toliko neugodnem, ker Abesinci napadajo tudi v najhujših nalihih, ki so se sedaj že pričeli, med tem ko se italijanska vojska v deževju le s težavo giblje. Italijani so izvedli nekaj hudih letalskih napadov na kraje, kjer so mislili, da se nahajajo Abesinci. Vsled megla pa posledice niso bile hude.

Na južni fronti se je ta teden končala najbolj krvava bitka v vsej abesinski vojni. General Graziani je zahteval iz Italije okrepiteve, ker je njegovo levo krilo ogražal ras Desta pri mestu Dolo na meji angleške Kenije. Okrepiteve seveda le počasi prihajajo. Očitno je, da italijanski generalni štab zaenkrat opusti namen, da bi naskočil gorovje okrog Hararja in zasedel železnico. Na tem področju se nahaja bojna črta ravno tam, kjer je bila v začetku vojna. Italijani so utrjeni pri Ual-Ualu. Tik pred njimi pa stoji vojska rasa Našibu. Italijanski generalni štab se je nasprotno odločil, da napade Abesince na levem krilu pri mestu Dolo, da od tam vdari z velikansko silo, z letali, tanki in vžigalnimi bombami na Abesince, jih v strašnih pohodih potisne nazaj proti Addis Abebi in zasede končno abesinsko prestolnico. Ta načrt se je nekoliko zavlekel, ker je ras Desta nenadoma napadel in se je razvila bitka, ki se je po časopisnih vesteh udeležilo okrog 100.000 vojakov na obeh straneh. Ras Desta je ostal zmagovalac na bojišču ter je zapolnil nekaj okrog 14 tankov in nad 50 strojnico. A tudi izgube na človeških žrtvah so bile na obeh straneh strašne. Sedaj prihaja rasu Desta na pomoč ras Nasibu in smemo v prihodnjih dneh pričakovati novih krvavih bojev v tem predelu, posebno potem, ko bodo prišle nove okrepiteve na pomoč generalu Grazianiju.

Dozdaj že 24 tankov

Reuter poroča iz Addis Abebe: Abesinske čete so doslej zapolnile 24 tankov. Vsi so v dobrem stanju. Zato je cesar Haile Selasi odredil ustanovitve tankovskega oddelka. Prve vaje ki jim je prisostvoval osebno cesar Haile Selasi, so se že začele. Tanke bodo v kratkem poslali na severno bojišče.

Severno bojišče

Ras Sejum pred Makalo

DNB poroča iz Addis Abebe: Desno krilo vojske rasa Sejuma je izvedlo več napadov proti Makali in so se po ogorčenih bojih mestu približale. Čete so zajele precej italijanskih vojakov. Zdi se, da so Abesinci že vkorakali v predmestje Makale.

Addis Abeba, 11. jan. c. Semkaj prihajajo zelo ugodne vesti s severne fronte. Desno krilo rasa Sejuma je napadlo Makalo in borba za Makalo je strašna in traja danes že ves dan. Večkrat je bila Makala že v italijanskih, nato pa zopet v abesinskih rokah. Zvečer pa so Abesinci Makalo zasedli. Pri tem so zapolnili velike količine municije in orožja.

Puščava v orožju

20.000 Angležev na libijski meji

Kairo, 11. jan. Vzdržljivi libijske oziroma italijanske meje je sedaj razpostavljenih nad 20.000 vojakov. Vsak dan odhajajo nove čete z vseh strani britanskega imperija. V Kairo je dospel 9. t. m. en angleški polk iz kraljevine, tekom prihodnjega tedna pa pričakujejo še en polk. Vsi ti vojniki bodo obenem z več tisoč egiptovskimi poslani na libijsko mejo. Vodo prevažajo v velikih avtosodih. Nova železnica, ki jo bočejo zgraditi ob obali tik do libijske meje, se z vsi naglico pospešuje, ker se bo po njej v prvi vrsti prevažala voda. Letalske sile so izključno v rokah Angležev.

V kratkem se bo ustanovil egiptovski-angleški tiskovni urad, kakršnega v Egiptu od konca svetovne vojne ni več bilo. Na ta način bo ustanovljena predhodna cenzura, da se prepreči nekaterim egiptovskim listom, da razširjajo vojaške ve-

eno zavarovanje bo vedno ostalo nenadomestljivo: skrb staršev, hvaležnost otrok in družinska pomoč. In ako bi se tolikšna pamet in tolikšna moč porabila za to »zavarovanje«, kakor so jo zapravili proti njemu, kako vse lažja bi bila socialna politika v vasi in v občini, v mestu in v državi! (St. Radič). Toda tisti poganski duh, ki je razbil družino, se do tega »zavarovanja« ne zna povzpeti.

Države so svoj temeljni kamen zavrgle in postal je temeljni kamen krščanstva! Danes je edini načelni zagovornik družine krščanstvo. Današnja nedelja je posvečena obnovi družine. Samo krščanstvo si še želi velikih družin, dobrih mater in pogumnih očetov in veliko otrok, da bo veliko borec za božje in človeške pravice, ki bodo povezani med seboj z vezmi družinske ljubezni, ki bodo družno molili in ustvarjali nov vek,

Ras Gukša je odložil svojo namero, da bi svoje čete priključil k askarom in italijanskim rednim četam.

Živahne bitke

Posebni vojni dopisnik DNB poroča: V pokrajini Temben in sicer na visoki ravnini jugozapadno od Makale, so se razvile velike bitke, pri katerih sodeluje vse italijansko letalstvo. Na ustju reke Gabat, 20 km jugozapadno od Makale, so italijanska letala napadla abesinski oddelke, ki je bil ravno na poti proti Makali. Letala so jih prisilila k umiku proti zapadu, tam pa so Abesinci naleteli na drugo italijansko kolono, ki jih je pogala v beg. V drugih krajih Tembenja je prišlo do živahnih bitk med obojestranskimi patruljami. Na tem delu fronte so italijanske čete zadnji čas zelo ojačane.

Po vestih iz eritrejskega vira so v severnem sektorju Italijani zopet dosegli uspeh s bombardiranjem abesinskih čet, ki so hotele zavzeti gorske položaje na Amba Aradan 20 km južno od Makale, da bi na ta način ogrozili italijanske linije. Čim je italijansko letalstvo našlo te abesinske oddelke, so Italijani zahtevali pomoč topništva, ki je Abesince prisililo, da so se umaknili. Druga italijanska formacija je uspeša s pospešenimi manevri zavzeti pozicije, ki so jih hoteli zavzeti Abesinci. Abesinci so na topniški ogenj odgovorili samo s streljanjem iz pušk in so morali opustiti poskus, da bi zavzeli hrib Aradam. Ko so se umakali, so Abesinci zadeli na drugo italijansko kolono, ki jim je prizadejala velike izgube z ognjem iz stroja. Na italijanski strani so bili ubiti trije častniki in trije vojaki. Na ostalem delu severne fronte je bilo mnogo napadov. Italijanske in abesinske patrulje so bile zelo aktivne.

Stefani poroča: Italijanske patrulje, ki so prekorale bojno črto pri Gabatu, poročajo, da sta vasi Gvida in Debrri že prazni od Abesincev. Abesinci poskušajo povsod utrditi svoje položaje, ker se boje italijanske ofenzive. Posebno vojski rasa Sejuma hitijo z zgradbo poljskih trdnjav. V pokrajini Zalkale blizu reke Gabate so izvršena

Mussolini želi pogajanj

Pariz, 11. ja. b. O snočnji konferenci Lavala z de Chambrunom piše jutranji radikalni »L'Oeuvre« da sedaj Italija zares želi pogajanja in da Mussolini pričakuje v tej smeri novih mirovni predlogov. Po informacijah pa, ki jih je dobil »L'Oeuvre«, je zelo malo verjetno, da bi London ali Pariz hotela storiti v tej smeri kakršnokoli intervencijo zaradi surove geste, ki jo je Mussolini pokazal pri zadnjih predlogih vsemu svetu. Mogoče pa je, da bo Zveza narodov na željo Italije imenovala poseben preiskovalni odbor, ki bo sestavljen od popolnoma nevtrálnih oseb, ki bodo proučile metode vojskovanja v Vzhodni Afriki in tudi možnosti za mir.

London, 11. jan. c. V Londonu poudarjajo, da je popolnoma brez podlage vest, ki jo je zjutraj objavil pariški »Oeuvre«, da misli Belgija posredovati med Anglijo in Italijo. »Times« prinaša celo vest iz Rima, da so tamkaj postali zadnje čase zelo popustljivi in upajo, da bodo lahko kmalu predložili Zvezi narodov svoje mirovne pogoje.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, nekoliko hladnejše vreme, ponekod sonce.

mnoha bombardiranja. Vse zgradbe trdnjav so izvršene po načrtu evropskih tehnikov. Italijansko topništvo je prisililo Abesince, da so ustavili to delo.

Južno bojišče

Bitka v Ogadenu

Addis Abeba, 11. jan. b. Po semkaj došlih vesteh so Abesinci izvajali v provinci Ogaden pomembno zmago nad italijanskimi četami. Po njihovih poročilih je bilo v večji bitki ubitih nad 200 italijanskih Askarijev. Abesinci so osvojili 6 tankov, mnogo vojnega materiala, med njimi 9 strojnico.

Beli vojaki nastopijo

Reuter poroča: Brzjavke iz abesinskega vira trde, da so Abesinci imeli več uspehov v pokrajini Kerele, vendar pa dopuščajo mišljenje, da so tam Italijani napredovali in da je ras Desta s hiteval ojačen, kar se nikakor ne sklada s trditvijo Abesincev, da so smagali. V vsakem slučaju je imel ras Desta delne uspehe v gotovi meri, ker je prisilil generala Grazianija, da razdeli svoje čete in da pošlje močne oddelke iz sestava kolonialnih čet, ki so doslej delale v središču in na vzhodnem delu ogadenske pokrajine, proti rasu Desti in je s tem bilo oteženo italijansko napredovanje v smeri proti Džizigi in Hararju.

Reuterjev dopisnik poroča iz Mogadisa, da je armada generala Grazianija, ki operira proti rasu Desti, sestavljena večinoma iz belcev in je med njimi samo nekaj askarov. Vojna moč rasa Deste ni tako velika, kakor se je v začetku mislilo. Italijani so prepričani, da rasu Desti ne bo uspelo, da bi obkolil levo krilo Italijanov. Abesinci bodo po menju Italijanov poskušali tudi napad s boka v smeri proti Ualualu. Toda zaradi pomanjkanja vode v tej pokrajini bodo izvršili napad samo s manjšimi silami. Vendar mora biti zaradi tega napredovanje Italijanov zmanjšano.

Novo bombardiranje egiptске bolnišnice

Kairo, 11. jan. b. Po poročilu egiptovske delegacije Rdečega križa v Abesiniji, ki ga je poslal princ Esmail Daout svaku kralja Fuada, je tudi druga ambulanca egiptovskega Rdečega križa v južni Abesiniji bila bombardirana od italijanskih letalcev in obstreljevana s strojnimi. Ambulanca je v kraju Bellaly, 7 ur od Dagsaburja. Napad je trajal četrt ure. Od zdravniškega osebja ni bil nihče ranjen. Radi tega poročila je egiptovska vlada sklenila, da bo v Rimu protestirala radi prekršitve mednarodnih obveznosti.

Nobile pozvan v Afriko

Rim, 11. januarja. AA. Reuter poroča: General Nobile, ki je znan po svoji polarni ekspediciji leta 1926 in ki je sedaj že tri leta v Rusiji, se vrne v Rim koncem januarja. Njegova pogodba s sovjetsko vlado je potekla. Po dosedanjih vestih iz rimskih poučenih krogov sedaj še ne gre za to, da bi general Nobile prevzel kako poveljstvo v Vzhodni Afriki. Tudi ni znano, da bi dobil kako mesto v Italiji. Dopisnik »Matina« poroča, da je Mussolini popreje večkrat izjavil, da bo generala Nobila poklical v Italijo kot letalskega strokovnjaka.

Angleške bojne ladje v Splitu 15. januarja

Split, 11. jan. m. Dne 15. januarja pride 19 angleških bojnih ladij na vsakoletni obisk v Split. Nekaj drugih edinic se bo usidralo v Kotorju. Angleško brodogradništvo ostane v naših vodah dalje časa ter bo obiskalo tudi druga pristaniška mesta. V Splitu pripravljajo kakor vsako leto tako tudi letos angleškemu brodogradništvu svečan sprejem.

Gandhi umira?

Bombay, 11. januarja. AA. Stanje mahatme Gandhija se je znatno popravilo. Zdravniki mislijo, da je že zunaj nevarnosti.

Atentat na urhovnega rabina v Romuniji

Bukarešta, 11. januarja. AA. Danes predpoldne je neki neznanec sprožil na ulici štiri revolverske strelje v romunskega urhovnega rabina senatorja Njemerovera. Atentatorja so aretirali. Ze koj začetek preiskave je dognal, da gre za popolnoma individualen zločin, ki ni v nikakoli zvezi z nobeno politično skupino ne organizacijo. Ko so atentatorja identificirali, so ugotovili, da gre za moža, ki je že delj časa predsedel v zaporu in pri katerem so po izpustitvi iz zapora opazili znamenja duševnega razkroja.

Atentatorju je ime Aurel Jonescu. Po poklicu je študent in član krščanske lige profesorja Cuze. Jonescu je streljal na rabina blizu sinagoge.

Zagrebska vremenska napoved: Najpreje jasno, nato lahek porast oblačnosti, v zapadnih gorskih pokrajinah so možne padavine, ker je tam vreme toplo in vetrovno.

Pismo iz Rusije Nastanek novega plemstva

Sodobna svetovlja nudi mnogo zanimivih opazovanj. Mogoče je opazovati nastanek marsikakega zgodovinskega razvoja, ki se je nekod v davnini v drugih deželah in pod drugimi okoliščinami začel, ki ga pa danes ne moremo več naravnost opazovati in ga večkrat zaradi tega tudi napako pojmujejo.

Eden takih zgodovinskih razvojev je nastanek, rojstvo nove aristokracije v sovjetski Rusiji. Ne mislite, da gre pri tem za razliko v delavnih stanovih, ki se v resnici vedno bolj diferencirajo. Ne, gre za nastanek nove aristokracije v najbolj ozkem in direktnem pomenu besede. Zelo zanimivo je opazovati, kako se poraja in kako raste pred našimi očmi.

Ze nekaj časa boljševiški listi navajajo v svojih predelih izraz »znatnik«, s čimer označujejo osebo, ki so se odlikovale na katerikoli področju človeške delavnosti. »Znatnik« so letalci, ki so junaki rešili ponesrečene »Čeljuskinca«; so iznajditelji na polju tehnike; posebno marljivi v državljanski vojni, zlasti čeki; graditelji velikih kanalov: Bjelomorstorj in Volga-Moskva; graditelji moskovske podzemne železnice; stvaritelji velikanskih tovarn; športniki, ki so potolkli druge rekordne; kolhozniki, ki se jim posreči na toliko in toliko krav dobiti čimveč mleka, ali posebno uspešni prasičereji; delavci, ki napravijo več kot pa predpisuje načrt in ki so jih nekod imenovali udarniki in so jih danes prekrstili v stahanovce. Vsi ti odličniki imajo javno odlikovanje, — odlikovanja so jako v navadi v deželi, ki se imenuje »najbolj demokratična«, časopisje pa jih imenuje »znatnik«. Izraz »znatnik« bi se dobesedno v slovenščini mogel prevesti s besedo »poznani«, ali kar pravi Francoski »connu«, notable. To pa je izraz, ki ga stoletja rabi narod v smislu »noble«. Noblesa, to je aristokracija. Ti »poznani«, ta nova »noblesca« ni le deležna javnih časti, ampak ima pravico do pomembnih privilegijah. »Pravda« (24. januarja 1934) je pred sovjetskimi kongresom pisala, da je ena največjih zmag, ki presega vse druge uspehe preteklega leta, ustvaritev novega kadra usposobljenec, ki ga je mogoče postaviti na čelo vsake nacionalni republiki — in to so »znatniki«.

Toda, če bi ne bilo drugega kot to, bi bilo že pregodno govoriti o rojstvu novega plemstva. Toda opazujemo, da poleg ustvarjanja nove ljudske kategorije, imenovane »znatnik«, to je plemenitiki, čast in odličnost prehaja tudi na njihove potomce in njihove sorodnike. Otroci starih delavcev-revolucionarjev so v posebnih časteh, brez kakršnegakoli osebnega zaslužja. Za to ne manjka zgledov. Listi, ki priobčujejo življenjepis starih revolucionarjev, ki so živeli na primer pred 50 leti, objavljajo istočasno slike in spomine njihovih potomcev. Ob očetovem portretu vidimo razvrščene tudi slike sinov in hčera, ki so vsi imenovani »znatnik« kot »nasledniki«, ki nadaljujejo delo svojih očetov. Ko so v Moskvi igrali film Čapajev, ki prikazuje boje in zmage ter smrt nekega organiziranega komunista, se je zgodilo, da so daleč iz province pripeljali v Moskvo njegove potomce.

Molotov svari Nemčijo „Ob sovjetski Rusiji si boste razbili glavo“

Moskva, 11. jan. Včeraj zvečer je otvoril narodni komisar Molotov plenarno sejo osrednjega izvršnega odbora sovjetske unije. Ob tej priliki je imel važen političen govor. Dejal je, da je sovjetska unija danes ogrožena od Nemčije in od Japonske in da je zaradi tega potrebno znatno zvišanje vojaških kreditov. Dejal je, da v sedanjem zelo močnem položaju razvijajo Nemčija, Japonska in Poljska zelo živahno delavnost. Svaril je Nemčijo in Japonsko, naj se ne spuščata v puštolovsko politiko, ker si bosta ob sovjetski Rusiji »razbili glavo«. Sovjeti želijo dobrih odnosov z Nemčijo, toda Hitler odklanja rusko prijateljstvo, ker hoče zavojevati Ukrajino. Sploh predstavlja Nemčija danes oboroženo taborniško sredi Evrope, ki bi moglo nenadoma eksplodirati, ako ne bomo na straži.

Kar se tiče Japonske, je Molotov dejal, da neprestani incidenti na mongolski meji jasno dokazujejo namere tokijske vlade, ki trdovratno odklanja pakt o nenapadanju s sovjeti in tako zadosti očitno razodeva svojo imperijalistično politiko. Med Nemčijo in Japonsko obstoja vojaški dogovor, ki Rusije ni iznenadil.

Sovjetski listi obenem ugotavljajo, da se je Poljska, ki se je v zadnjem času pomirila s Češkoslovaško, začela obračati proti Litvi. Nedavno je bil shod v Vilni, kjer je general Osikowski imel

Postavili so jih v vladno ložo. Časnikarji so jih prosili za razgovor. Bili so tisočkrat fotografirani. V resnici pa niso v svojem lastnem življenju ničesar storili, kar bi utegnilo obrniti pozornost javnosti na njihove osebe. Edina njihova odlika in zasluga je, da so otroci svojega očeta. V čem se torej razlikujejo od otrok kakšnega srednjeveškega klativiteza, ki je za svojo korajžno nekoč prejel ostroke in meč in jih potem zapustil z grbom vred svojemu potomstvu?

Pred našimi očmi se poraja v boljševiški Rusiji novo dedno plemstvo. Zdi se, da tudi na dinastično plemstvo ne bo treba dolgo čakati. Ako ima Stalin osebno še dovolj čuta za sedanjí čas in se ne da oklicati za cesarja, ali za pravega konzula, je pa kljub temu nastal v Kremlju dvor, kakor obdaja vsako dinastijo. Dvorjani, ki obdajajo rdečega diktatorja v svojih prilozvalskih manirah, prav nič ne zaostajajo za svojimi nekdanjimi poklicnimi tovariši v Versaillesu, ali v Tuilerijah. Tako je tudi samo po sebi stara diktatorjeva mati postala »gospa mati«.

Kakor so že poročali listi, je v oktobru tovarš Stalin obiskal svojo mater v Tiflisu. Ob tej priliki so sovjetski listi pisali več dni samo o tem dogodku. Bilo je očitno, da so bila izdana navodila za pisanje, ker so bili v vseh listih ogromne Rusije vsi člani popolnoma enaki in ne manj bombastični, kakor oni, s katerimi fašisti proslavljajo vsak Mussolinijev korak, ali pa Nemci gibanje Adolfa Hitlerja. »Pravda« je 27. oktobra prinesla celo razgovor svojega urednika z materjo tovarša Stalina. Uboaga starica očitno ni mogla dati nikakih izjav. Zato pa je tembolj gostobeseden urednik, ki se spušta v strašne deklaracije in proslavlja starico kot ženo, »ki je dala svetu največje izmed vseh velikih mož«.

Poleg civilnega plemstva nastaja v sovjetski tudi vojaško plemstvo, podobno, kakor ga pozna meščanska Evropa že stoletje. Začetek vojaške aristokracije je bil položen z imenovanjem petih maršalov. Čudovito hitro so boljševiki pozabili na miselnost zadnjih 18 let, ko so neprestano poudarjali »ponižujoč sistem raznih stopenj in časti, ki ločijo častnika od navadnega vojaka in oficirja od generala«. Pozabili so sarkazem, s katerim so sramotili »zlate našive in pozlačene naravnice buržoazne generalitete«. Pozabili smešne časti, ki izhajajo izključno iz uniforme. Naenkrat so vpeljali nazaj zunanje znake za častnika, za generala in celo za maršala, ki ga niti carska Rusija ni poznala. Sedaj imajo 5 maršalov. In videli je, da ima javno mnenje ter žurnalistika nad njimi veliko veselje. Vsa čaš jih vidite slikane v časopisu. O njih nastajajo dolge biografije, pri čemer se ne izpusti nobena podrobnost, od najnežnejših otroških let do danes. Tako je »Večna Moskva« 22. decembra 1935 v življenju sedanjega maršala Tuhačevskega odkrila kot posebno odliko, da kot dijak na gimnaziji v Pensi skozi celi četrti razred ni dobil nobenega boljšega reda iz verouka.

Vidi se tudi tukaj, da od vzvišenosti do smešnosti ni več kot en korak.

oster govor, v katerem je dejal, da bo Poljska znala Litvo podučiti, kako mora ravnati s poljsko manjšino, katero Litovci z vsimi silami preganjajo.

2000 km dolga trdnjava proti Japoncem

Harbin, 11. jan. b. Po vesteh z mandžursko-sovjetske meje so pričeli sovjeti mrzlično utrjevati svojo mejo med Bajkalskim jezerom in Vladivostokom. Bodoča vojna črta je dolga 2000 km in se razteza 10 km izven Vladivostoka. Sovjeti zlasti utrjujejo Nikolsk, 50 km severno od Vladivostoka in Blagovjensk na reki Amuri. Obe zadnji mesti nazivajo sovjeti vzhodni Verdun. Bojna črta teče vzporedno z mejo in predstavlja celo vrsto trdnjav, maskiranih letališč in globokih podzemskih kavern. Ki so vse zgrajene iz armiranega betona. Šest kilometrov izven prve vojne črte se razteza druga. Prostor med prvo in drugo je ves podmiran in zvezan s številnimi komunikacijami. Na tem prostoru med prvo in drugo vojno črto so zgrajene tudi številne poti za tanke, ki tega prostora ne bodo mogli prekorčiti. Izza druge bojne črte pa gradijo Rusi še ozkoizorno železnico, s katero si bodo zagotovili prevoz municije in orožja ter rezervne armade.

Komunistična bojišča v J. Ameriki

Rdeče upore vodijo seveda židje — Alarm povsod

Buenos Aires, 11. jan. SE. Splošna stavka, ki jo je zaukazala Komintern, je trajala le en sam dan, a je bila silno krvava. Mrtvih je bilo vsega 5, ranjenih pa več desetih. Toda najhujše se je odigravalo okrog radio-postaje, ki jo je napadlo 20 mož s krinkami na obrazu ter začelo streljati na osebe. Ko so vse strahovali, so prerazli vse žice, tako da je bila postaja naenkrat odrezana od vsega sveta. Potem se je vodja spravil pred mikrofoni in imel srdit boljševiški govor, v katerem je napovedal izbruh in zmagovito komunistično revolucijo. Na to je vsa banda zbežala neznanu kam. Policijske oblasti so ugotovile, da so najhujši komunistični agitatorji zopet židje. V državi Santa Fe je vodja uporov neki Izak Libenson. Pod njegovim vodstvom so »tovariši« požigali hiše in vozove na ulicah. Tudi sovjetski poslanik v Urugvaj, ki je bil kratkoma izgnan, je žid in se piše sedaj Minkin. Preden je postal poslanik, je za sovjetsko vlado prodajal kozuhovino po južni Ameriki.

Iz Venezuele poročajo, da se je dvignila sedaj tudi venezuelska vlada, da s silo zatire vsa komunistična ognjišča. Predsednik general Contreras je proglasil obsedno stanje po vsej državi ter obznanil najstrožje kazni proti vsem komunističnim agitatorjem. Ti ukrepi so postali potrebni, ker so se istočasno na večjih krajih države pojavile komunistične skupine, ki so napadale državna poslopja in plenile po zasebnih in javnih položajih.

Sedaj vlada protikomunistični alarm po vsej južni Ameriki. Vse države so pripravljene, da začnejo brezobzirno borbo proti boljševizmu, ki se je že globoko zajedel v notranji ustroj nekaterih južno-ameriških držav.

Visoka šola za brezboštvo

Moskva, 11. jan. TG. Kakor imajo drugod visoke šole za razne koristne vede, tako so v Moskvi te dni ustanovili univerzo za boj proti

Bogu. Pravico do vpisa na to edinstveno univerzo na svetu imajo samo oni »dijaki«, ki so z uspehom končali najvišje šole za komunistično propagando (kot so Ljeningov zavod in Komunistična akademija) ter so se posebej priporočili od komunistične stranke. »Dijaki«, ki so dobili diplomu na brezbožni visoki šoli, pridejo potem na vodilna mesta v komunistični stranki doma in v inozemstvu. Ravnotako bodo v bodoče zasledena vsa vodilna mesta v šolstvu, v vojski in v mornarici ter v zunanjem ministru izključno le po »dijakihi«, ki so z uspehom dovršili brezbožno univerzo.

Ti imajo že dovolj...

Praga, 11. jan. O priliki predlanske ponesrečene marksistične revolucije v Avstriji je mnogo najbolj navdušenih marksistov pobegnilo v sovjetsko Rusijo. Nad 100 se jih je sedaj vrnilo na Češko in se prizadevajo, da bi prišli nazaj v Avstrijo (večina so z Dunaja) in izjavljajo, da imajo rdečega paradiža več kot dovolj.

Član sovjetske Čeke v Pragi

Praga, 11. jan. TG. Izkazalo se je, da je zloglasni član tukajšnjega sovjetskega poslanstva Kozimov, ki je bil obdolžen, da je na poslaništvu ukradel silno važne listine glede organizacije Kominterne v podonavskih državah ter jih izročil nemški vladi, čisto navaden član ruske tajne policije. Čeke imenovane Kozimov, ki se s pravim imenom piše Takir, je bil poslan kot čekist na sovjetsko poslaništvo in je imel nalog, da organizira centralo Kominterne, ki je bila sedaj prenešana v Prago. Pri svojem poslovanju se je skregal s poslaništvom in posledica tega spora je bila, da je izdal važne tajnosti. Takirja so Čehi aretirali in ga sedaj poslali na romunsko mejo, s prošnjo, da ga od-

Praga pozdravlja Schuschnigga

Avstrija beži od Italije

Praga, 11. jan. TG. Tukajšnje časopisje mnogo piše o obisku avstrijskega zveznega kancelerja in mu posveča pristrane dobrodošlice. »Narodni Listy« celo poudarjajo, da je treba prihod avstrijskega državnika prav pristrano pozdraviti, ker je dokaz, da želi sedaj Avstrija načeti novo zunanjo politiko v tesnem sodelovanju s Francijo in z državami Male zveze. V Pragi so vsi prepričani, piše ta list, da bo uspeh Schuschniggovega potovanja velik in da bo doprinesel k izboljšanju gospodarskih in političnih odnosov med Avstrijo in podonavskimi državami. Neposredne posledice se bodo čutili tudi v Belgradu in v Bukarešti, kjer pričakujejo istotako izrazitega in načelnega izboljšanja odnosov z Avstrijo. Schuschniggova pot je bila skrbno pripravljena s diplomatičnimi pogajanj in jo je predvsem omogočil predsednik republike dr. Beneš, ko je bil še zunanji minister. Avstrija bo

od tega imela samo dobiček, ker se bo njen položaj v Srednji Evropi utrdil.

Dr. Hodža, ki se je nahajal na francoski rivi-jeri, se je vrnil na Češkoslovaško skozi Dunaj. Znano je, da je češkoslovaški ministriki predsednik že od nekdaj vnet zagovornik podonavskega bloka, ki naj se ga kot enakopravna zaveznica udeleži predvsem tudi Avstrija. Svoje kratko bivanje na Dunaju je izkoristil v ta namen, da se natančno dogovori glede potovanja v Prago. Ob priliki bivanja dr. Hodže na Dunaju je imel predsednik vlade tudi razgovore z diplomatskimi zastopniki Jugoslavije in Romunije.

Ni treba posebej poudarjati, da išče Avstrija zaslombe in zaščite sedaj tudi pri državah Male zveze, ko postaja pomoč Italije, ki je zaposlena v Afriki, vedno bolj negotova za primer kakšnega novega hitlerjanskega vpada v Avstrijo.

Domači odmevi

Novi grški poslanik

Belgrad, 11. jan. m. Novoimenovani grški poslanik na našem dvoru Konstantin Sakelaropoulos je bil pred 6 meseci grški poslanik v Ankari, nato pa je bil poklican na delo v zunanje ministristvo v Atene. Poslanik Sakelaropoulos je diplomat od karriere, ki jo je pričel že l. 1909. Kot-diplomatski uradnik je služboval v raznih državah l. 1923 je postal svetnik na grškem poslaništvu v Rimu, nato pa v Bukarešti. Potem je bil ponovno imenovan za generalnega konzula v Njujorku. S tega mesta je bil nato premeščen v istem svojstvu v Carigrad, medtem ko je bil za grškega poslanika v Ankari imenovan l. 1933.

Organizacija JRZ

Akcijski odbor za organizacijo JRZ v Belgradu se je konstituiral. Predsednik odbora je Mihajlo Stojadinović, narodni poslanec, prvi podpredsednik je g. Milan Kostić, gimnazijski ravnatelj v poklju, drugi podpredsednik je g. Spasoje Tajiš, lekarnar, blaginjak je Isak Isaković, odvjetnik, prvi tajnik Drag. Zekavica, gimnazijski ravnatelj v poklju, drugi tajnik pa Milan Kokić, trgovec.

Usoda lesne industrije

Belgrad, 11. jan. m. Konferenca zastopnikov lesne industrije in trgovine iz vse države je danes popoldne nadaljevala z delom. Na njej je bilo sklenjeno, da bo še ta mesec v Ljubljani kongres zastopnikov lesne industrije in raznih tovrstnih organizacij in interesentov. Spored bo določen naknadno. Na konferenci so bile sprejete tudi resolucije, ki bodo dostavljene kr. vladi in vsem v poštev prihajajočim čimteljem. Udeleženci konferencie so današnje dopolne porabili za to, da so obiskali posamezne ministre, katerim so poročali o težkem stanju, ki je nastalo v lesni trgovini in industriji, zlasti v času, ko so stopile v veljavo sankcije.

Notranje-političen pregled

Belgrad, 11. jan. m. V našem notranjem političnem življenju je pretekli teden zabeležil posebno veliko aktivnost v pogledu organiziranja nove politične stranke JRZ. Po vsej državi je bilo vse polno shodov in konferenc, na katerih so posamezni govorniki razvijali program nove ljudske stranke, katere se narod povsod oklepa. V smislu zadnjih navodil izvršnega odbora se povsod ustanavljajo krajevne in okrajne organizacije. Tri shode te stranke je imel v Beli Krajini minister brez portfelja dr. Miha Krek, in to v krajih, v katerih mislijo nekateri pozvani in nepozvani, da bodo mogli postavljati svoje ekspoziure vodstvu hrvatskega pokreta iz Zagreba. Da bi to tudi na zunanji pokazal, so poslali na shod v Metliko nekaj svojih ljudi, ki so mislili, da bodo svoj program od onstran Kolpe mogli vsiliti tudi slovenski Beli Krajini. Ti zasledenci so ob tej priliki mogli uvideti, kako velikanška je razlika med prejšnjimi protiljudskimi režimi in sedanjem vlado. Zato tako postopanje bivših JNS-arjev ni imelo nič kaj širokogrudnosti na sebi ter je glode tega marksidno na lastni koži skušil to »svenarodno stranko«. Naše ljudstvo je pa ob tej priliki pokazalo tudi veliko zrelost in hladnokrvnost ter je mirno pustilo na zborovanje pešice ljudi, ki so prišli v Slovenijo ponujati svoj hrvatski program. Veliko navdušenje in zbranost množic jim je pokazalo, da imajo Slovenci svojega voditelja, kateremu zaupajo in verujejo, da jih bo pripeljal v lepšo bodočnost.

Izredno aktivnost je pa nova stranka razvila v tem tednu tudi v Srbiji, tako v Sumadiji kakor tudi v južni Srbiji. Na delu je vse polno ljudi, ki izvršujejo končno organizacijo stranke. Med političnimi shodi je treba omeniti tudi shode, ki jih je imel minister za gozdove in rudnike Gjura Janković v Cariboru in Pirotu ter minister Čvetković v Skoplju. Zaječarju, Prištini, Tetovu, Gostivarju, Kličevu in Uroševu. Vsi govorniki, predvsem pa oboja ministra, sta ljudstvu pojasnjevala potrebo ustanovitve velike državne stranke, v katero kompaktno vstopajo pod vodstvom notranjega ministra dr. Korošca Slovenci, ki so bili prej združeni v SLS, in muslimani pod vodstvom prometnega ministra dr. Mehmeda Spaha, mu pojasnjevali svobodljuben program nove stranke in naglašali potrebo demokratizacije našega javnega življenja. Ljudstvo so pa predložili vse ogromne težave, s katerimi se mora boriti sedanja vlada pri izvajanju programa, ker je nemogoče v par mesecih popraviti vse to, kar so leta in leta grešili prejšnji JNS-režimi. Zato mora ljudstvo imeti zaupanje v svoje voditelje, ker se bodo ob takem medsebojnem zaupanju lažje premagovale vse težave. Nova stranka pa tudi ne prihaja med ljudstvo s policijo in orožništvom, kakor je prihajala prejšnja JNS, temveč kot zagovornica in zastopnica vseh stanov, predvsem pa kmetijskega in malega človeka sploh, to pa po geslu: za narodom za narod!

Tekom jutrišnjega dne bo tudi več konferenc v Srbiji. Minister za gozdove in rudnike Gjura Janković je odpotoval danes v notranjost Srbije, kjer bo imel na več krajih shode.

Tako zvana združena opozicija je imela običaj-

pravijo naprej v Rusijo, kjer ga čaka seveda lepa nagrada. V Pragi pa objavlja dr. Kramer interpelacijo na vlado kaj misli ukreniti proti temu, da bo komunistična internacionala sedaj rovarila na Češkoslovaškem in iz Prage organizirala svojo propagando po Srednji Evropi. Prejšnjim oblastem je ta incident silno neljub.

na posvetovanja. Na stanovanju Ljube Davidoviča so se tri dni zbirali Joca Jovanović, dr. Gavrilović od bivše zemljoradniške stranke, Srdjan Budisavljević od bivše SDS in dr. Grol poleg Davidoviča iz bivše demokratske stranke. Na teh konferencah so predvsem razmotrivali vprašanje ureditve odnosov med strankami tako zvane združene opozicije. Govorili so tudi o potrebi sklicanja tako zveznega poslovnega odbora združene opozicije, ki se bo sestala med 20. in 30. januarjem. Za izid konference tega odbora se pa že napreje, da bo v pogledu skupnega programa zopet brezuspešen, saj od volitev pa vse do danes združena opozicija ni prišla niti za korak naprej.

V skupščini je bilo radi božičnih praznikov popolno zatišje. Proti koncu tedna so se pa že pričeli vračati v Belgrad poslanci. Iz teh krogov se dozna, da se v Jevtičevem Jugoslovanskem klubu pojavlja znova vrenje. Naglašajo, da se skupina bivših zemljoradnikov-zadružnikov pod vodstvom Voje Gjorgjeviča znova resno bavi s ustanovitvijo posebnega kmetско-demokratskega kluba.

Pohoreci ta teden niso nikjer zborovali, ako izvenzamemo konferenco, ki jo je imel predsednik senata dr. Tomašić z dr. Kramerjem v Ljubljani. Oba ta dva pohorca sta razmotrivala o stališču opozicije v sedanjem političnem stanju.

Ljubljanski mestni svet

Agrarni odsek. Nocoj se je sestel agrarni odsek ljubljanske občinskega sveta. Za predsednika je bil izvoljen ing. Rado Lah, za podpredsednika pa Izidor Florjančič iz Dravlj. Poročal je o dosedanjem delovanju mestne občine v prosep kmetijstva ravnatelj mestne vrtnarje Lasp. Odsek je nato razpravljao o bodočih smernicah za pospeševanje živinorejstva, poljedelstva in zelenjavarstva v okviru velike Ljubljane, kar velja posebno za barje. Odbor je sklenil priporočiti občinskemu svetu, naj odkaže zemljišče za kmetijsko poskusno in kontrolno postajo. Sprejet je bil sklep, naj bi se osnoval gospodinski tečaj na Viču. Mestna občina naj bi tudi odstopila primerno zemljišče za stavbo bakteriološko-veterinarskega zavoda, ki je dosedaj nastanjen v šempetarski vojašnici. Obravnavano je bilo tudi vprašanje ustanovitve Osrednje združene mestne elektrarne, kakor jo imajo druga mesta. V mestni proračun naj se vnesejo zneski za licenciranje bikov, za gospodinske tečaje in za poljske čuvaje. Odobreno je bilo, naj se vloži vloga za oprostitev paeje takse za pse čuvaje v okolici.

Kulturni odsek. Za predsednika kulturnega odseka je bil izvoljen dr. Franc Stela, za podpredsednika pa prof. Evgen Jarc. Odsek je sklenil, da bosta natančno pregledana proračun in obračun revije »Kranika«. Dalje je odsek obravnaval vprašanje spomenikov, zlasti pa, kako naj se postavijo spomeniki Stritarju, Aškercu in Gregorčiču. Odsek je tudi načelno odobril preselitev mestnega arhiva iz magistratnega poslopja v Auerspergov palačo.

Upravni odbor mestnih voženj je na svoji seji izbral za predsednika ing. Laha, za podpredsednika Franca Borštnarja. Direktor ing. Prelovšek je očitral pomen mestne pristave in njene naloge. Odbor je sklenil, da bo še obravnaval proračun za prihodnje leto. V načelu je bilo odobreno, da pridejo glede oddaje mestnih voženj v upoštevanje boljši potrebni prevozniki.

Mojster Plečnik vodi dalje. Po mestu so se razširile neosnovane vesti, da bo novi občinski svet v določanju zunanjega lica našega mesta izbral drugega arhitekta msto prof. Plečnika. Kakor čujemo, pa je mestni župan dr. Adlešič te zlonamerne govorce odločno zavrnili ter bo prof. Plečnik še nadalje estetski vodja za razvoj Ljubljane, za kar mu bodo tudi v bodoče vsi ljubljanci hvaležni.

Racije na beračke. Po mestu se je razpasla zla navada, da beračijo nedoletni otroci, pogosto poslani od svojih malomarnih staršev, pogosto radi revščine v družini, še večkrat pa sami iz svoje volje. Mestni socialni urad je nocoj pripravil obsežno racijo v vseh delih mesta. Pri raciji se sodelovalo 27 mestnih uradnikov in uradnic, t. j. nastavljenec fizikata, socialnega urada in tržnega urada.

Na mestni socialni urad je bilo privedenih nad 20 otrok, ki so beračili po cestah. Vsi otroci so bili na mestnem socialnem uradu zaslišani. Njihove izpovedi so bile prav zanimive ter so odgornile strano socialno sliko iz nižine Ljubljane.

Osebnosti

Belgrad, 11. jan. m. V carinarnico I vrste v Vrško Cuko je premeščen iz Maribora carinski kontrolor 7. pol. skup. Pop-Tošić.

Belgrad, 11. januarja. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani je imenovan za kontrolorja v sedmi skupini na postaji v Sevnici Leopold Debevec, kontrolor postaje Dolnja Lendava.

Belgraiske vesti

Belgrad, 11. jan. m. Prihodnji mesec bo začela tu zopet izhajati »Stampa«, ki je za časa avtorja prejšnjega izdavanja podpirala Jevtičev režim.

Belgrad, 11. jan. m. 19. januarja bo otvorjena nova železniška proga med Velešom in Prilepom. Otvoritev proge bosta poleg prometnega ministra Spaha še prisostvovala od strani vlade ministra dr. Miha Krek in dr. Marko Kožulj.

Belgrad, 11. jan. m. Po sklepu finančnega ministra se avtobusna črta Maribor-Ptuj proglašja za delno konkurentinjo državne železnice. Črta Maribor-Stalina Radenci pa za nekonkurentinjo državnih železnic.

Iz življenja za zamreženimi okni:

13.463 ljudi se je doslej pokorilo v mariborski kaznilnici

Maribor, 10. januarja.

Dan za dnevno hodijo nešteti Mariborčani in tuji mimo mogočnega poslopja na Pobrežki cesti, ki zavzema nenavadno veliko površino; vsi vedo, da se tukaj nahaja moška kaznilnica — ena največjih takih zavodov v celni naši državi, malokdo pa je imel priložnost, da je neposredno zašel za te zidove, ki delijo kaznilnico od zunanjega sveta ter ustvarjajo iz nje svet za sebe. Zaradi tega bo gotovo zanimalo naše čitatelje, če jim življenje za zamreženimi zidovi nekoliko opišemo.

Nekaj zgodovine.

Mariborska moška kaznilnica je razmeroma nova zgradba. Prenapolnjeni kaznilnici v Karlovu pri Gradcu in v Ljubljani sta povzročili, da se je avstrijska justična uprava odločila za zgraditev mariborskega kaznilskega zavoda. Načrti za novo kaznilnico so predvidevali najmodernejši zavod, kar jih je bilo do takrat v Avstriji. Prvič v Avstriji naj bi nova kaznilnica vsebovala tudi docela ločen oddelek za mladostne obsojence. — Za stavbišče so kupili posestvo barona Rasta v Magdelenskem predmestju, ki je bilo last mestne občine. Že med zidanjem so ga povečali z odkupom Göblvega zemljišča. Z zidanjem kaznilnice so pričeli leta 1884. Z izjemo obeh stranskih poslopj, določenih za delavnice, je bila zgradba gotova leta 1889. ter izročena pravosodnemu erarju dne 6. oktobra istega leta, ko je začela kaznilnica dejansko obratovati. Iz kazniliške kronike posnemamo, da jo je blagoslovil kanonik Kosar, peli pa so pri blagoslovitvenih obredih gojenci mariborskega učiteljskega. Tega dne je prevzel posle tudi ravnatelj zavoda Marcovich.

Izprehod po kaznilnici.

Vstop v kaznilnico ni lahek. Treba je izpolniti mnoge formalnosti ter dokazati zadosten vzrok, da se odpro pred obiskovalcem vrata, ki se zapirajo za marsikom za dobo celga življenja. Vstop posreduje vhodno poslopje, na katero se priključuje na levo in desno obzidje v višini 5 m. To obzidje obdaja celo kaznilnico s prostori dvorišč v skupni plošvi 3.86 ha. V vhodnem poslopiju se nahaja v pritličju stražnica, vratar ter pazniška stanovanja. V prvem nadstropju je stanovanje poveljnika paznikov ter kasarna za samske paznike. Prvotno je bilo tu nastanjeno vojaštvo, ki je vršilo zunanjo stražno službo. Šele po prevratu so vojake zamenjali s pazniki. — Za vhodnim poslopijem se nahaja prava kaznilnica. Tvorijo jo več ločenih zgradb, ki so pa med seboj zvezane s pokritimi hodniki. Glede na poslopje obstoji iz treh delov. Srednji služi za pisarno poveljnika paznikov, stražnega poveljnika ter pazniško stražnico, desni je mladostni oddelek, v levem pa bolnišnica.

»Ptičnice« za mladoletnike...

V mladostnem oddelku se nahajajo v spalnica (kabin), v katerih prenočujejo obsojenci posebej vsak zase. Te kabine so iz železne pločevine, 1,25 m široke, 2,10 m dolge ter približno istotako visoke. Od spredaj so vrata iz močne železne mreže. Tudi zgoraj so kabine zamrežene z železno mrežo po vzorcu ptičjih kletk. V tem prostoru se nahaja železna postelja, stol, miza, polica ter nočna posoda. V velikih, svetlih spalnica je po 10 do 16 takih kletk, v celam pa jih je 72.

V levem krilu — bolnišnici — se nahaja ordinacijska soba, hišna lekarna ter bolniške sobe, ki so ločene za mladostne in odrasle. Večja soba služi za izolirnico ter je popolnoma ločena od drugih.

V kleti se nahajajo celice za novodošle, skladišča, pekarna, kopalnica ter nekatere delavnice. V pritličju so pisarne, med njimi tovarniška pisarna, kjer se sprejemajo naročila za kazniliške delavnice. Celotni prostor I in II. nadstropja zavzema katoliška in pravoslavna kapela, šolska soba in knjižnica.

Prostori kaznjencev.

Na srednje poslopje se priključuje neposredno centrala, ki je opremljena z velikimi okni. Iz nje izhajajo v kotih 60° kot prsti na roki 4 trakti z dejanskimi zapori. V teh nadstropjih se vrstijo ob krožnih hodnikih celice ena za drugo. Dva trakta sta določena za skupne zapore, dva pa za samotne. V skupnih zaporih so spalnice za 12, 8 in 4 obsojence, v obeh traktih pa je skupno prostora za 288 jetnikov. Celice samotnih zaporov, ki se nahajajo v obeh srednjih traktih, so zgrajene po paupoptičnem sistemu, tako da lahko en sam stražnik nadzira vse prostore. Skupno je 136 samotnih celic ter 6 sob za paznike. Trakti skupnega in samotnega prostora so zidani v obliki zvezde tako, da se lahko primerno podaljšajo. s čemer bi pridobila kaznilnica več prostorov. Disciplinske celice, temnice, kabine za kopanje, centralna kuhinja ter ostali prostori se nahajajo v kleti. Normalno stanje znaša 500 obsojencev, od tega 72 mladoletnikov.

Vrhovno nadzorstvo nad mariborsko kaznilnico je imelo pred prevratom višje državno tožilstvo v Gradcu, lokalno državno pravdnitvo v Celju in s 1. januarjem 1899 državno tožilstvo v Mariboru, po prevratu pa so se funkcije prenesele na Ljubljano oziroma na Maribor. Z 1. 1930. je prišla mariborska kaznilnica neposredno pod nadzorstvo ministrstva pravde.

Iz življenja kaznjencev.

O življenju kaznjencev za zidovjem kaznilnice je javnost slabo poučena. Kaznjenci so sicer na mariborskih ulicah skoraj vsakdanja prikažen, vidimo jih, kako hodijo v celih tropah pod nadzorstvom paznikov na delo v mesto in okolico in opažamo, da svoje uode večina ne jemlje preveč tragično življenje za zamreženimi okni ni tako neznosno, kot si ga predstavljamo. V kaznilnico pridejo odsiliti pokoro oni, ki so obsojeni nad leto dni robove. Takoj po prihodu pride vsak brez izjeme v celico, v kateri prebije najmanj tri mesece. Tedaj se sme sprejemati niti pisem, niti obiskov in tudi sam ne sme pisati svojem. Kaznjence mora v samotni temljito premišljevat o svoji usodi, o vzrokih, ki so ga privedli na pot zločina. V tej dobi tudi ne hodi na delo. Po treh mesecih samote se nadaljuje kaznen v skupnem zaporu. Po preteku gotove dobe, ki se ravna po letih kazni, se sme kaznjencev premestiti v oddelek za svobodnjake, kjer ima večjo prostost in ugodnost ter je nekaka predpriprava za njegovo poznejše življenje v svobodi. Svobodnjaki živijo deloma v posebnem poslopiju v Mari-

boru, večinoma na kazniliškem posestvu pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju. Končno sledi v slučaju vzornega obnašanja po po. dve tretjini, odu. 13, 18 ali 20 letih izdržane kazni v kaznilnici pogojni odpust. Tak pogojno odpusteni kaznjencev ne sme v času ko še traja pogojna kaznen, izvršiti kaznivega dejanja, ker bi moral v takem slučaju odsiliti še oni del kazni, ki mu je bil pogojno oprostjen.

Delo — glavno vzgojno sredstvo

Vsi obsojenci morajo delati. Delo je glavno vzgojno sredstvo, določi se jim pa z ozirom na njihove sposobnosti v najrazličnejših panogah. Obsojenci so zaposleni v obratih: krojaštvo, čevljarstvo, tkalstvo, mizarstvo, slamarstvo, knjigovodstvo, litografija, izdelovanje papirnatih vreč, kovaštvo, ključavničarstvo, metlarstvo, košarstvo, pekarija, poljedelstvo, vrtnarstvo, perilnica, živinoreja. Vsem mlajšim obsojencem in tistim, ki prestajajo daljše kazni, se nudi prilika, da se izučijo kakega obrata, ki naj jih v poznejšem življenju pošteno preživlja ter varuje pred povratkom v zločinstvo.

Tudi vzgoja duha se ne zanemarja.

Zavod ima bogato knjižnico, ki je kaznjencem v določenem času na razpolago. Knjižnica za odrasle šteje 5450 knjig, za mladoletnike pa 2700. Poleg tega je na posestvu pri Sv. Miklavžu še gospodarska strokovna knjižnica. Mladoletniki in obsojenci iz samotnih celic obiskujejo kazniliško šolo. Za odrasle nepismene kaznjence se vrši analfabetski tečaj, ki je pomagal že mnogim obsojencem iz južnih pokrajin do priučitve abecede. Obsojenci iz obratov obiskujejo obrtno-nadaljevalni tečaj. Poučuje se pa tudi goslanje in petje ter ima kaznilnica lep pevski zbor, ki nastopi pri sv. maši in pri domačih zavodovih prireditvah. Goji se tudi telovadba.

Kaznilnica v številkah.

Dne 31. decembra 1935 je ostalo za zamreženimi okna kaznilnice 471 obsojencev. Od tega je 26 dosmrtnih. Na ubegu je bilo 10 obsojencev, mrličev so imeli lani 7. Po veroizpovedi je 427 katolikov, 38 pravoslavni, 5 protestantov in 1 grkokatolik. Po narodnosti so razen Jugoslovancev: 7 Nemcev, 5 Madžarov, 3 Čehi, 1 Italijan in 1 Poljak. V desetih letih (1925 do 1935) je bilo iz kaznilnice pogojno odpustjenih 570 kaznjencev. Od tega je bil preklecan pogojni odpust samo 21, ker so zna padli v pregrehe, 87 se jih pa še nahaja na pogojnem odpustu. V letu 1935 je nastopilo kaznen 264 obsojencev, izstopilo jih je zaradi prevrane kazni ali premestitve drugam 267, 132 pa je bilo pogojno odpustjenih. Med odpustjenimi sta vsteta tudi obsojenca Lakner in Pančur, ki sta bila zaradi umora paznika Peterina obsojena na smrt ter 24. februarja lanskega leta na dvorišču jetnišnice obsejena. Amnestije dne 1. decembra lanskega leta je bilo deležnih 288 kaznjencev in 91 pogojno izpuščenih, takoj pa je bilo odpustjenih 33 amnestirancev. Obsojenci, ki so lani prišli v zavod imajo skupne kazni: 5 let in 7 mesecev zapora, 60 let, 1 mesec strogega zapora, 3 leta zatočenja, 1370 let 6 mesecev in 8 dni robove ter 21 dosmrtni. Zločini, zaradi katerih je 264 novodošlecev prišlo za zamreženja na okna, so: zaradi tatvine 70, uboja in težke telesne poškodbe 50, umora 39, razbojništva 34, zoper javno moralno 3, ponarejanje denarja 10, prevara 13, utaja 3, napravljanje lažnih listin in mer 6, po zakonu o zaščiti države 25, zoper oblastvo 1, zoper pravosodje 3 in po vojnem zakonu 4. Neoporečnih je bilo med temi samo 90, vsi drugi so bili že predkaznovani. V kaznilnici se je ustanovil tudi poseben oddelek za pridržanja po prestani kazni. Pridržanih je bilo lani na novo 21. Največ dosmrtnikov je v starosti od 30 do 40 let, trije so stari od 21 do 30 let, dvojico kaznjencev imajo v zavodu, ki imata nad 70 let. Od preobrata do danes je iz zavoda pobegnilo 100 kaznjencev, 77 je bilo nato aretiranih, 11 se jih je samih javilo, 10 begunov pa se skriva, od tega še eden iz leta 1920.

Od ustanovitve kaznilnice do danes je bilo v zavod sprejetih 13.463 obsojencev. Številko 1. je dobil neki posestnik iz Benetk, ki so ga bili obsodili v Celju zaradi dvoboja na 3 leta.

Vodstvo in stražna osebja

Vzdrževanje takega obrata, kot je kaznilnica, zahteva obsežen upravni in varnostni aparat. Kaznilnica ima 1 upravnika, 10 horozarnega zdravnika, 2 učitelja, 1 duhovnika, 1 blagajnika, 1 ekonomo, 1 pisarniškega uradnika, 2 strokovna poslovodja, 1 knjigovodjo, poveljnika paznikov, 2 pripravnika strokov poslovodij in 2 zvančnika kot vršilca dolžnosti strok poslovodje, 1 narednika, 2 podnarednika, 8 desetarjev, 40 paznikov - zvančnikov, 1 sluzitelja ter 8 pazniških pripravnikov.

Odgovorna, težka služba.

Služba v kaznilnici ni lahka, zlasti odgovorna je ona stražnega osebja, ki je združena z neprestano nevarnostjo. Jetniki niso ovčice, kar dokazuje zadnji večji poskusni pobeg leta 1934; ko je skupina kaznjencev z Laknerjem, Pančurjem in Lombarjem na čelu skušala siloma pobegniti ter pri tem napadla desetarja Peterina, ki sta ga Lakner in Pančur ubila s kamnom, zavitim v brisačo. Da pa kljub temu pride zelo poredkoma do takih dogodkov, je pripisovati disciplini in strogemu redu, pa tudi humanemu postopanju z jetniki, saj se da človeka poboljšati le z lepim in šele tam nastopili strogost v vsej izmeri, kjer odreja vsa druga sredstva.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Šedite pri vsem, le ne pri zdravju!

Zdravje je prvo in glavno!

Poleg tega bolnik, čeprav malo rabi, mnogo stane

ona s srcem

najboljša in najbolj zdrava voda Vam ohranja zdravje in dviga življenjsko moč!

V hiši se vse blešči od čistote, perilo je snežnobelo. Zares poplača mali trud, ako pri nakupu pazite na dvojno: ime »Schicht« in varnostno znamko »Jelen« na rdečem ovitku!

SCHICHTOVO
Terpentinovo milo
domači izdelek

... ampak izrečno pristno zahtevati!

K občinskim volitvam v Št. Ilju

Št. Ilj, 11. januarja 1936.

Pri nas imamo, kakor je »Slovenec« že poročal, v nedeljo, dne 19. januarja, občinske volitve. Za te volitve vlada v domači občini, kakor tudi daleč naokoli, veliko zanimanje. Svojo moč bosta merili dve skupini. Prva, to je Jugoslovanska radikalna zveza, je že dne 2. januarja vložila svojo kandidatno listo, na kateri so odlični predstavniki vseh inkorporiranih občin in vseh stanov. Naša lista je bila tako dobro sestavljena, da jo je sodišče že dne 3. januarja brez kakršnekoli korekture potrdilo.

Druga grupa, ki se poteguje za večino v občinskem odboru, je sestavljena iz ostankov propadle JNS. Može, ki so to listo sestavljali, imajo neprimerno veliko smolo. Njih lista, ki jo morajo vsak dan spreminjati, je vandala že trikrat na sodišče in prav tolikokrat nazaj v Št. Ilj. Doim so ostali kandidati na listi JRZ pod vodstvom g. Swatya vsi zvesti dani besedi, so kandidati na Hamrovi JNS listi v taki meri odstopili od kandidature, da je prvotna lista bila sploh umaknjena in so morali sestaviti popolnoma novo listo. Ves Št. Ilj zbija veselo šale na račun smole, ki jo imajo pri svoji listi JNSarji.

V mariborskem »Večerniku« je napisal dobro znani mož z juga obširen članek, v katerem skuša očrtniti našo stranko in njeno listo. To delo pa se mu ni in tudi ne bo posrečilo. Članek posebno naglašja, da hočejo moške, ki kandidirajo na listi JNS, delovati v »nacionalnem« smislu! Mi pa vemo, da je nosilec liste g. Hammer Rudolf, sin nemškega očeta in da je šele pred nekaterimi leti dosegel jugoslovansko državljanstvo, ker je bil prej po očetu pristojen v kraje, ki so spadali pod Avstrijo. Mi tega ne bi zapisali, ali ker »Večernik« trobi na strašno nacionalno trompo, smo morali tako zvanim »nacionalnim« krogom poklicati v spomin.

Na trditve člankarja v »Večerniku«, da Hamrova lista ni lista JNS, pa moramo poudariti, da so na Hamrov listi izraziti predstavniki krajevnega odbora bivše JNS. Med predlagatelji in glavnimi agitatorji za Hamra proti Swatju vidimo odlične predstavnike JNS. g. Mermolja, dr. Bačar, Herceg, Bauman, Dimnik itd. Najbolj znano pa je, da je na listi, katere nosilec je gosp. Hammer, bivši župan iz Kaniže, g. Muršec, katari je pri volitvah v narodno skupščino in pri prejšnjih volitvah po naročilu bivšega sreskega načelnika Senekoviča in tajništva JNS na žive in mrtve vozil s svojim avtomobilom volivce na volišče za kandidata JNS, dr. Jančiča. Isti posel je vršil tudi mladi g. Bauman. Ne vemo, zakaj se ti ljudje sedaj sramujejo imena svoje stranke, za katero so zadnja leta šli čez ira in strn.

Če so nekateri bivši pristaši JNS, ki so uvideli pogubonosno gospodarstvo te stranke in nastajajo strankinega režima ter so pod vplivom žalostnih dogodkov zadnjih let zapustili propadlo barko JNS in se pridružili poštenim domačinom, to ni noben greh, ampak so se pokazali kot treznomisleče moze.

Pri teh volitvah torej nastopata dve struji: Prva z listo JRZ se lahko čisto mirno imenuje lista domačinov, ker je g. Swaty kot nosilec liste, vzoren in spoštovan domačin. Za drugo, to je Hamrovo JNS listo pa se pehaajo ljudje, ki večinoma niti pojma nimajo, kako težko orbo smo tukajšnji domačini nekdanj borili z nemškimi mogotci. Nas veseli, da so narodni živeli tu na meji pomnožili Slovenci z juga. Nikakor pa ne moremo pristati na to, da bi nad nami domačini komandirali ljudje, ki so našli tu svoj novi dom.

Čudimo se, da člankar v »Večerniku« ni opisal one žalostne in ogabne goje, ki so jo znani »nacionalisti« pred leti vršili nad zaslužnim in iskrenim nacionalnim delavcem domačin g. Zupnikom Evaldom Vračkom. Radi znane »sreče« mase so ga tirali celo pred državnim sodiščem, so mu s svojim ovadstvom uničili zdravje ter se do danes niso niti poskušali popraviti gorastne krivice, ki so jo napravili temu vzornemu rodoljubu.

»Večernikov« trditve, da je na listi JRZ skoraj sama žlahta, je popolnoma neresnična, ker so na listi moške iz cele velike občine tako porazdeljeni med kandidate, da o kakem »važstvu« ali žlahtici niti govora ni.

Pač pa bo še sodišče govorilo o tem, na kak način so pristaši JNS vlagali svojo listo, in zgodba

o potrditvah, da so vsi kandidati JNS pristojni v našo občino, se bo še na odločilnem mestu pojavila v pravi luči.

Čudimo se, da si upa »Večernikov« člankar priti celo na svetlo pred volitvami z baharijo, da so JNSarji v prejšnjem občinskem odboru brezplačno podarili nekemu društvu pol drugi oral dragocenega občinskega sveta, katerega je občina po zaslugi odličnih predstavnikov sedanje JRZ pridobila od bivše »Südmark« samo za občinske namene. Nimamo nič proti temu, če si postavi svoj lastni dom, ali občinsko zemljišče pri bivšem »Südmarkhof« ni bilo pri občini za razmetavanje, ampak bi občina to zemljišče nujno rabila za druge občinske namene, osobito za šolske svrhe. Odkrito povedano, da v sedanjih dobi strasne gospodarske krize, ko na tisoče in tisoče ubogih delavskih družin strada in hodijo otroci po nagji okoli, ter niti kniet nima več denarja, niti za obleko, niti za sol, ni primerno, ako so JNSarji v prejšnjem občinskem odboru predlagali razmetavanje občinskega premoženja.

Šentiljski Slovenci smo radi tega v zadnjih desetletjih imeli velike uspehe pri svojem narodnem udejstvovanju in bojih, ker nismo imeli v svojih vrstah ljudi, ki bi zanašali v slovensko obmejno fronte nesrečni prepri in ki bi operirali s deunecijacijami. Zalibog pa je v zadnjem času čisto drugače. Do vodstva v občini bi radi prišli ljudje, ki nimajo za narodno prubodo in srečni izid velikih predvojnih borb, za obstoj slovenstva v teh krajih prav nobenih zaslug. Do vodstva javnega življenja se skušajo priklopiti ljudje, do katerih naše dobro obmejno slovensko ljudstvo nima zaupanja. V nedeljskem »Slovenec« je naš rojak g. Žebot čisto dobro poudaril, da so se žalibog pridružili JNS nekateri zapeljani domačini in so zavrgli načela svojih očetov. To je tudi res. Prihodnje nedeljo bo izrečena ljudska sodba, da je naša trditve resnična in da narod trdno stoji v vrstah onih, ki visoko spoštujejo naše narodne in verske svetinje!

Volivce v Št. Ilju pa še enkrat opozarjamo, da ostanejo zvesti načelom svojih očetov ter se ne dajo pregovoriti s sladkimi besedami od predstavnikov nasprotnih stranke, ampak vsi moške in fantje, kmetje, delavci, obrtniki, viničarji ter državni uslužbenci oddajte svoj glas za g. Karla Swatya, predstavnika liste domačinov iz cele fare in naše stranke.

V Kočevju pred 25 leti

G. urednik! Današnje poročilo v Vašem listu »V Kočevju« — pred 25 leti je v splošnem točno, le glede dogodkov na Treh krajev dan 1911 sprejmite iz mojih spominov sledeče pojasnilo:

G. kaplan Kopotar mi je tisto jutro (na Treh krajev dan) potožil, da ne ve, kje bo danes kosil, ker tudi pri Beljanu ni več varen pred demonstranti. Povabil sem ga, naj pride k meni. Po kosilu je zapustil g. Kopotar okoli pol dveh moje stanovanje (v 1. nestr. hiši, kjer je danes gostilna Gustava Verderberja), ker je imel ob dveh večerih. Komaj pa je stopil na ulico, ga je zajela od vseh strani nepregledna množica sfanatiziranih Kočevjarjev, ki je čakala odstran cest v Schleimerjevi gostilni, in ga med oglušili vpitjem in nedopovedljivim zasramovanjem odgnala naprej, ne da bi mu bil mogel jaz kako pomagati.

Ko se je g. Kopotar končno rešil v župnišče, so začeli psovati in ogražati mene, da so me morali zaščititi štirje orožniki in me spremili na varno v dr. Rajhova slovensko hišo. Tudi moja žena je bila deležna ta dan kočevske »skulture«.

Seveda sva z g. Kopotarjem tožila (z uspehom!) nekatere krivice, ki sva jih mogla izslediti; njega je zastopal, če se ne motim, dr. Adlešič, mene in mojo ženo pa dr. Pegan.

Toliko v naglici k Vašemu poročilu. Može bom kdaj priobčil vse svoje kočevske spomine od 1907—1932 (25 let!), ki bi utegnili biti v marsičem zanimivi, a zdi se mi, da še ni prišel čas za objavo. — Prof. Ivan Polovič

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 12. januarja: (1. nedelja po Razglasenju). Sveta Družina, Alfred, opat; Arbodij, mučenec, Ernest, škof.
Ponedeljek, 13. januarja: Veronika Mil., devica; Jutta.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj zjutraj umrl v 65. letu starosti g. Matija Bončar, poštni poduradnik v p., posestnik in gostilničar na Sv. Petra cesti 40. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne. — Na Kodeljevem je v petek umrl g. Franc Zottmann, upokojenec drž. železnice. Pogreb bo danes ob 5 popoldne iz hiše žalošni Kodeljevo, Slomškova ulica 11, na pokopališče v Štepanju vas. — V apločni bolnišnici je včeraj umrl g. Lovrenc Komar, uslužbenec drž. žel. v pokoju. Pogreb bo v ponedeljek ob 2 popoldne.

† Na Brezjah je umrla ga. Ana Potočnik, dobra krščanska žena, mati 11 otrok. Pokopali jo bodo danes ob 10 na Brezjah.

† V Čakovca je umrl gospod Friderik Sima-Gall, okrajni glavar v p.

Naj v miru počivajo, žalujočim naše iskreno sočutje!

Ne bo Vam žal! Poslušajte naš nasvet in kupujte žitno kavo ADRIA!

Osebnosti

— Iz zdravniške službe. Zdravnik zdravstvene občine Rajhenburg dr. Miroslav Škof je napredoval v VI. položajno skupino. Zdravnik združene zdravstvene občine Korze dr. Vinko Krasser je napredoval v VII. položajno skupino. V VIII. položajno skupino je postavljen dr. Adolf Zorec, urad. pripravnik, zdravnik združene zdravstvene občine Ruše. V VII. položajno skupino je napredoval dr. Ivan Lovšin, zdravnik združene zdravstvene občine Laško. V VII. položajno skupino je napredoval dr. Josip Smole, zdravnik združene zdravstvene občine Žužemberk. V VII. položajno skupino je napredoval dr. Ogorevc Martin, zdravnik združene zdravstvene občine Rogatec.

— Imenovanje kurata. V banovinsko službo je sprejet honorarni kurat pri bolnišnici za duševne bolezni na Studencu p. Martin Tekavc.

— Sprejem v banovinsko službo. Natalija Dietz, volonterka pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani, je sprejeta v banovinsko službo kot dnevničarka zvanjčnica.

— Napredovanje. Podnadzornik agentov pri upravi policije v Ljubljani Avgust Jeranč je napredoval v IX. skupino.

— Inž. Abec reaktiviran. Ena izmed žrtve Marušičevega režima je bil inž. Matija Abec, znani kmetijski strokovnjak ter profesor na kmetijski šoli na Grmu. Zaradi njegove zvestobe slovenskemu narodu ter dr. Korošcu ga je leta 1932. dr. Marušič vrnil po šestih letih vestne službe na cesto. V prejšnji službi je imel položaj banovinskega pristava. Sedaj je inž. Abec reaktiviran na ta način, da je imenovan za banovinskega honorarnega uradnika.

Naj bo stara ali pa mlada vsaka pije „Naš čaj“ rada. Čez fare tri deset vasi „Naš čaj“ vse druge prekosi.

— Razrešen občinski odbor. G. ban dr. Natlačen je razrešil celotni odbor občine Dobrunje funkcije zaradi ugotovljenih nerednosti.

— G. ban dr. Natlačen je naklonil Prosvetnemu domu na Dovjem za širjenje narodne prosvete podporo 2000 din. Najlepša hvala!

— Krajevne odbore JZŽ opozarjamo, da občinski uradi popravljajo meseca januarja t. l. volivne imenike. Takoj pregledajte volivne imenike ter predlagajte občinskemu uradu vpise in izbrise! Zakon o volivnih imenikih § 5. pravi: »Občinski uradi morajo izvršiti uradoma vsako leto od dne 1. do vstetega dne 31. januarja popravke teh imenikov, pri tem vpišejo vanje s svojimi sklepom vse osebe, ki imajo volilno pravico, a niso dotlej vpisane ter izpuste na isti način one, ki so izgubili to pravico. Občinski urad vpiše vojaške, ki so odslužili svoj rok, uradoma v volivni imenik po odslužitvi roka. Istotako vpiše vojaške, ki v tem letu odslužijo svoj rok.«

Volitve jeseni — Lutz

Comik: Tovarna Lutz-peči. Ljubljana — Šiška

— Pojavilo. Ob prikihi bivanja g. dr. L. Markovića v Ljubljani je pisalo »Jutro«, da je bila se je radikalov pod predsedstvom dr. Koruna in na tej seji sklenjena capitev radikalov. Dr. Korun nas naproša, da objavimo, da se je sicer sestal z dr. L. Markovičem, ni pa prisostvoval nikaki seji, ki se v smislu, kakor »Jutro« poroča, sploh ni vršila. — Zadeva s zdravniško zbornico. Kakor znano, je prejšnji predsednik zdravniške zbornice dr. Aljha Košir odstopil ter je bil mesto njega imenovan komisariat. Sedaj so razpisane volitve v zdravniško zbornico, ki bodo dne 2. februarja.

V zastarelih primerih zapeke, združenih z zlato žilo in otokom jeter, je pravi blagoslov naravna

Franz-Josefova

grenka voda, zaužita tudi v malih množinah. Franz-Josefova voda milo deluje in zanesljivo odpravlja, pa se poleg tega tudi po daljši porabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovitost.

Opel. reg. B. br. 30474/35.

— Vlom v cerkev na Grubišnem polju. V župno cerkev sv. Jožefa na Grubišnem polju so na novega leta dan zvečer vlomili neznani tatovi in odnesli iz tabernaklja 2 kelih, velik ciborij in monstranco. Za tatovi ni nobenega sledu. Svati se pred nakupom.

— Dolenjska sirotišnica. »Doma kraljice Marije« beledi nove dobrotnike. Jubilejno leto je prineslo božjega blagoslova naši humani akciji. Genljivo je, kako prihajajo bivše učence in gojenke, ki jih je našla naša zamilca, s svojimi točninskimi opaskami. Ker bi gradnja sirotišnice rade pospešile, da bi le že to pomlad pričele zidati, smo akcijo raztegnile na vse stanove in danes s hvaležnostjo beležimo prve uspehe naših novoletnih daril. Prva zahvala velja naši velečastiti duhovščini, predvsem najrevnejšim izmed njih — prvi so se nam odzvali, mnogi šele letos nastavljeni novomašniki s svojimi vdovnimi darovi, ki pa so v naših vrstah zbudili globoko hvaležnost. Tisočkrat: Bog plačaj njim in vsem, ki jih danes naš seznam objavlja. Tudi vrliNovomeščani so se pričeli javljati in upamo da bo prihodnji teden naš

seznam njihovih imen še bogatejši. Od prečastite duhovščine so prispevali: Jože Rozman, Šmarje, 10 din; Leo Kristanc, Ribnica, 10 din; Fišter Franc, Ribnica, 10 din; Stare Martin, St. Peter, 20 din; Orazem Janez, Šmihel pri Novem mestu, 50 din; Janko Dolenc, Trebelno, 50 din; Viktor Turk, Šmihel pri Novem mestu, 100 din; Janko Mlakar, Ljubljana, 100 din; dr. Ivan Svetiga, Ljubljana, 20 din; Franc Kralj, Uršna sela, 25 din; Eng. Rakovec, Boštanj, 10 din; Novak Matija, Kandija, Novo mesto, 200 din; gospa Olga Ponebšek-Troppan, Rogatec, 100 din; Poljšak Srečka, učil., sedaj Novo mesto, 300 din; Marija Povh, Novo mesto, 200 din; Drago Bärborič, Novo mesto, 200 din; Ilc Ivan, Novo mesto, 100 din; neimenovana iz Novega mesta, 100 din; Bučar Josip, Novo mesto, 20 din; Ferič Pavla, Ljubljana, 100 din; dr. Milan Perko, Ljubljana, 100 din; Vida Blasig-Božič, Suhor pri Metliki, 100 din. Prosimo iskreno: darujte za najbednejše dolenjske sirote, za katere se doslej ni nič storilo. S skupnimi močmi jim bomo zgradili dom. — Upravni odbor »Doma kraljice Marije«.

Pijača res božanska je Slatina Petanjska!

— K zbirki za misijonarja g. Kereca nam je poslal »neimenovani« znesek 100 din. Bog obilo povrnil!

— Visoko nagrado dobi, kdor najde truplo dne 20. decembra lani na tragičen način v Gruberjevem kanalu ponesrečene gospe Stuzzi roj. Bertonec. Postave je srednje, na sebi je imela razen obleke še drap športni plašč. Najditelj naj preskrbi prenos v mrtvašnico, svojce (V. Stuzzi, Ljubljana, Tavčarjeva 4) pa takoj obvesti zaradi prevoza v Ljubljano.

— 15 let v postelji brez vseh sredstev leži reducirani vojni invalid, leta 1887 rojeni Ciril Kordec, stanujoč v Malivasi št. 51, pošta in občina Ježica pri Ljubljani. Reducirali so ga z motiva-

cijo, da njegova bolezen ni v zvezi z v vojni zadobljeno poškodbo. Priporočamo ga usmiljenim srcem.

— Kino Adrian — St. Vid: danes ob 4, 6 in 8 100% nemški film čarobnih lepot, napetih dejanj »Hotel na oceanu«. Dopoldni: kratki filmi.

— Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce na sledeče: Mnogo se primeri, da delodajalci ne prijavijo svojih delavcev v zavarovanje. Ko jih urad pozove k prijavi, opustitev prijave utemeljujejo s trditvijo, da so najeli delavce ali vajence samo na poizkušnjo, ali da delavce ni izročil delavske knjižice in podobno. Taki izgovori po zakonu o zavarovanju delavcev niso utemeljeni in jih urad ne more uveljaviti. Prijavna dolžnost teče takoj od dneva dejanskega nastopa dela brez ozira na to, ali je delavec najet stalno, začasno ali samo za poizkušnjo. Delavec mora biti prijavljen najkasneje osmi dan potem, ko je z delom pričel. Vsaka zakasnela ali neresnična prijava more delodajalcu povzročiti visoke izdatke, če delavec (vajenec) oboli pred prijavo ali v roku osmih dni po zakasneli prijavi. Urad opozarja delodajalce, da jih more samo pravočasna in pravilna prijava delavcev (vajencev) varovati pred škodo, ki jim bi nastala v primeru obolenja (nezgode) neprijavljenega delavca.

Milo = milo?

O nel Dobro milo je ono, ki uživa sloves kvaliteta mila. In to je milo

HUBERTUS

naš domači slovenski izdelek.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 11. t. m. je objavljena »Uredba o izdaji blaginjskih zapisov v znesku 500 milijonov dinarjev«, dalje »Izprememba pravilnika o uradniškem pokojninskem skladu«. Odločba o združitvi komisij za likvidacijo agrarne reforme. »Popravek pogreška v prilogi navodila k uredbi o izrednem delnem odpisu davčnega dolga«. »Odredba glede zasebnega kliranga v Nemčiji«. »Sestava oddelkov državnega sveta in njih področje za l. 1936.«, in »Odločba o sejmskih in tržnih pravicah v litjskem okraju«.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirane od Min. soc. pol. in nar. zdr. B. br. 15.485 od 26. V. 1935.

— Uboj. V četrtek ponoči je prišlo v Trnovskem vrhu pri Ptuju med fanti do prepra in pretepa, pri katerem je postal smrtno žrtev domačin Karl Zajko. Orožniki so dva osumljenca aretirali in ju izročili okrajnemu sodišču v Ptuj. Truplo ubitega Zajka je bilo obducirano v mrtvašnici pri Sv. Urbanu.

— Pesmi Edvarda Kocbeka »Zemlja« so knjiga nežnega in globokega čustvovanja sodobnega človeka, ki se z nežno ljubeznijo oklepa domače zemlje, pa čuti težke pretresljave današnjega sveta in v slutnjah trpljenja vendar odkriva lepše življenje prihodnjih časov. Izrazita izpoved sodobne mladine! Knjigo je založila »Nova založba« v Ljubljani (Kongresni trg); cena broš. knjigi 28 din, vezani 36 din.

— SITAR & SVETEK — štampiljke etikete — sedaj na Marijinem trgu 8. Se priporoča.

— Gospodinski koledar za leto 1936 bo zanimal vsako gospodinjstvo. Obsega poleg koledarja praktično razdeljen stroškovnik za slehernega gospodinjstva za vsak dan v letu, koncem vsakega meseca pa nedeljski jedil. list. Dalje praktične nasvete za kuhinje: beseda o juhi, meso morskih rib, ribizljevo vino, škipkovo vino, drobno čajno pecivo in druge sladice, posebnosti slovenske kuhinje itd. Cena 20 Din. Dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Da boš stalno zdrav, je potrebno, da redno pijete Radensko. ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

© Ljubljanski škof preva. g. dr. Gregorij Rožman se vrne iz Amerike danes, v nedeljo, s gorenjskim brzovlakom ob 8.50 zjutraj. Občinstvo vabimo, da se udeleži sprejema na glavnem kolodvoru.

© Za pokojnega g. Fr. Hostnika se bo brala v torek, dne 14. januarja ob šestih sv. maša za dušnico v križanski cerkvi, h kateri se vabijo vsi člani moške in mladeniške kongregacije v Kristankah.

© Salezijansko sodruštvo se udeleži pogreba pokojnega člana Zottmanna Franca, ki bo danes ob pol 4 izpred hiše žalosti, Slomškova ulica 11 (na Kodeljevem).

KINO UNION
Ljubljenska filmske publike Tel. 22-21
FRANČIŠKA GAAL
v najnovejši veseloigrski skladki smeha
petja in prijetnega razvedrila
MALA MAMICA
Najlepši film oboževane igralkice, nepozabnega
»Petra« - Za smeh skrbite 3 odlični komiki:
Otto Wallburg, E. Verebes in Huszar Puffi
Najnovejši Foxov svočni tednik s zanimivimi dogodki z abesinskega bojišča!
Predstave danes ob 15, 17, 19 in 21
Vstopnice kupite že v predprodaji, ker je zanimanje za ta film velikansko!
Premierna matineja
Film v arhiviranih izvirih **IGLU** Večni
Baskim v originalnem filmu, posnetem na Aljaski! Danes ob 19.30 dop.
Vsi sedeži klub premieri po 4.50 Din

© Prosvetno društvo Trnovo ponovi danes svojo otroško prireditev »Najmlajši imajo besedo«. Pri prvi uprizoritvi je ta nastop naših malčkov bil deležen velikega odobravanja. Zato vabimo k ponovitvi vse, ki se hočejo naučiti ob veselem otroškem petju, rajanju in igranju. Začetek ob 3, konec ob 5.

© Veseloigra »Oj, zlata prostost« na odru Rokodelskega doma. Zanimanje za veseloigro s petjem »Oj, zlata prostost«, ki jo bo drevi uprizoril rokodelski oder, je zelo veliko. V igri bodo nastopili najboljši igralci društva in bo predstava v režiji g. Janka Novaka v vsakem oziru na višku. Predprodaja vstopnic je danes od 10—12 dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12, pričetek igre je zvečer ob pol sedmih.

© Naše srednje šole, to bo predmet razgovora na sestanku Jegličevcev v torek, dne 14. t. m.

Očesni zdravnik

dr. R. Bassin

se je preselil

iz Aleksandrove 4

v Gledališko ul. 4, nasproti opere

© Pri mestnem poglavarstvu v Ljubljani in pri mestnih podjetjih v Ljubljani so zasedena vsa službenja mesta. Vsakršno vlaganje prošnje za sprejem v mestno službo je zato brezpredmetno in združeno za prošilce le z nepotrebnimi stroški. V primeru pa, da se bo izpraznilo kako službeno mesto, se bo le-to v smislu zakonitih določil javno razpisalo, tako, da bodo vsi zainteresirani o tem pravočasno obveščeni. — Mestno poglavarstvo v Ljubljani, dne 10. januarja 1936. — Predsednik: dr. Jure Adlešič l. r.

© Osemdesetletnik rojstva obhaja danes, 12. januarja, gospa Marija Ogrinec, vdova po v. l. 1918 umrlem pazniku deželne prisilne delavnice v Ljubljani. Vzgojila je štiri sinove in pet hčer. Vsi so v ugodnih položajih. Hvaležni otroci so ji za to redko slavo je naročili v trnovski župni cerkvi slovesno sv. mašo, ki se bo služila danes ob pol 12. V domačem, intimnem krogu, bodo nato proslavili jubilej s številnim sorodstvom in vnuki. Na mnoga leta!

© Druga velika pomladanska umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu. Društvo likovnih umetnikov je živahno na delo s pripravami za drugo pomladansko umetniško razstavo, ki bo meseca maja t. l. v Jakopičevem paviljonu. Vse slovenske oblikujoče umetnike že sedaj opozarjamo na velik pomen te razstave, na kateri bodo izbrana najnovejša izvirna umetniška dela, s katerimi se bodo umetniki kvalitativno pomerili med seboj. Prav tako opozarjamo tudi ljubitelje umetnosti. — Odbor.

© Novoletno voščilo tvrdke A. Legat, delikatesa, Miklošičeva cesta, je bilo naročeno za novoletno številko, a je bilo objavljeno šele 5. 1. 1936.

© Ženski odsek Šentpeterskega prosvetnega društva ima v ponedeljek 13. januarja ob 8 zvečer v društveni dvorani sestanek. Na sestanku bo predavala zdravnica gospa dr. Malka Simec o higijeni žene.

© Ljubljanski Jegličevci imajo v torek zvečer ob 8 družabni sestanek.

Najlepše zimske suknje in

obleke dobite pri I. Maček,

Ljubljana, Aleksandrova 12

© Prostovoljni davek na stanovanjske sobe in poslovne prostore precej redno doteka, ker hišni gospodarji in upravitelji hiš prav pridno pobirajo pri svojih strankah na nje odpadajoče zneske. Ta prostovoljni davek, dasi je bil vpeljan popolnoma na novo in nepričakovano, je sprejel ljubljanski prebivalstvo z velikim razumevanjem in ni naltel pri strankah, razen v redkih izjemah, na odpor ali celo popolno odklonitev. Sedaj nam zima s svojo strogostjo še prizanaša, kakor hitro pa zapade sneg in nastopi mraz, bo naval potrebnih na socialno-politični urad ogromno narastel in bo urad potreboval izdatnih sredstev, da bo mogel od pomoči vsaj v najnujnejši potrebi. Zato ponovno prosimo vse hišne gospodarje in upravitelje, ki te prostovoljne davčnine še niso pobrali, da to čimprej store, nabrani denar pa oddajo v mestnem soc.-pol. uradu, soba št. 42, v Mestnem domu

Pri trganju v udih, bolečinah v boku

vzamemo „Nibol“ tablete
Mr. Bahovec. V lekarnah
20 tabl. Din 20.— ali pa 40
tabl. Din 34.— z napisom
proizvajalca:

Apoteka Mr. L. Bahovec

Ljubljana, Kongresni trg

R. S. br. 17816/24. VI. 1935.

II. nadstr., ali pa sporoče, kam naj pride posebni pooblaščenec po denar.

© Zastopniki banovine v barjanskem odboru. Z odlokom banske uprave so bili imenovani kot zastopniki banovine v glavnem odboru za obdelovanje Ljubljanskega barja: dr. Marjan Marolt, odvetnik na Vrhniki, Jožef Rus, posestnik v Plešivci, in Anton Strumbelj, posestnik na Rudniku.

© Kino Kodeljevo igra danes ob 3. po znižani vstopnini »V zadnjem trenutku« (George O'Brien), ob 5. in 8. in jutri ob 8. dvojni spored: »V zadnjem trenutku« in »Čudoviti otrok« (Shirley Temple).

© Sestanek Jugoslovanskega kirurškega društva bo 14. januarja 1936 ob 18 v predavalnici ženske bolnišnice v Ljubljani. Dr. Minaf: demonstracija Kienbockove bolezni zapestja. Dr. Lavrič: Ca tenkga črevesa.

© Avtopodjetje Jos. Pečnikar naznanja pričetek vožnje Ljubljana—Zg. Kašelj z dne 14. t. m.

© Predavanje v Ljubljanskem klubu. Pod okriljem tega elitnega ljubljanskega kluba bo v torek, 14. jan. ob pol 8 zvečer (Zvezda) predaval podpredsednik društva dr. Egon Starč, predsednik Jugoslovansko-čehoslovanske lige o »analizi strukture čehoslovanskih-jugoslovanskih gospodarskih stikov in možnosti njihove poglobitve«. Člani in gostje vabljeni!

Razglas

Upoštevaloj sedanje gospodarske težkoče, je vodstvo sanatorija v Mariboru, Gosposka 49, telefon 23-58, uvedlo enotne tarife za oskrbo in operacijo tako, da stane pri vseh boleznih, ki ne trajajo delj kot 10 dni (slepič, kila, golša itd.), sanatorijska oskrba z operacijo in zdravljenjem vred 2500 Din, za uradnike vseh vrst, ki žive samo od svoje plače, in njihove svojce pa 2200 Din.

Kirurg dr. Černič, vodja in lastnik sanatorija.

© Izsledeni vlomilec. Meseca novembra so neznan tatovi vlomili v hišo vrtnarja Herzmanskega na Večni poti, o čemer smo tedaj poročali. Policija je sedaj izsledila vse tri vlomilce, ki so izvršili ta vlom in odnesli blaga za več tisoč dinarjev. Vlomilci so seveda blago že prodali in denar zapravili. Tedaj so odnesli tudi puško in tudi to prodali, vendar pa jo je policija novemu lastniku že zaplenila. Vsi trije vlomilci so znani tatovi.

© Tatova suknja. Zadnje čase so se v Ljubljani zelo razmnožile tatvine zimskih suknj, zlasti po javnih lokalih. Dva najbolj nevarna tatova zimskih suknj je sedaj policija izsledila ter ju izročila sodišču. Pri njima je našla več suknj, ki jih je že vrnila lastnikom. Vseh ukradenih suknj policija seveda ni mogla najti, ker sta jih tatova že prodala svojim odjemalcem z juga države.

© Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani vabi svoje članstvo k pogrebu gostilničarja in dolgoletnega člana uprave g. Bončarja Matije. Pogreb bo danes v nedeljo ob pol 4 popoldne izpred mrtvašnice obč. bolnišnice na Zaloški cesti Uprava.

Celje

© Predavanje o Abesiniji. V okvirju prosvetnih večerov KPD v Celju bo predaval jutri, v ponedeljek o Abesiniji s spremljevanjem sklopičnih slik g. Mirko Javornik, urednik iz Ljubljane.

© Važno za trgovce in obrtnike. Pridobinske in rentinske izjave za leto 1936 je brezpozojno vlagati do 31. januarja 1936 pri davčni upravi. Društva in družbe pa morajo vložiti prijave za dopolnilno prenosno takso do 15. januarja t. l. Vse trgovce in obrtnike opozarjamo, da morajo točno izvrševati predpise glede izdajanja kolkovanih računov s takso 50 par ozir. 1 Din. Finančna uprava je namreč pooprstila kontrolo in ima finančna kontrola nalogo, da poizveduje o teh zadevah ne samo pri trgovcih, temveč tudi pri konsumentih, če je bila plačana predpisana taksa za račun. Isto velja za kreditne knjižice. Trgovci morajo vsako leto kolkovati kreditno knjižico na novo s kolkom za 5 Din, ki se prežigosa z natančnim datumom. Ta kolkovina pa velja samo eno leto. Vsaka stranka, ki začne na novo kupovati v kaki trgovini, mora tudi dobiti novo, na njo se glasečo kreditno knjižico.

© Iz policijske statistike. Policijska stražnica v Celju je prejela v preteklem letu 1935 prijav, stražnica v Gaberju pa 453. Prijave se nanašajo na razne prestopke, tatvine itd. V prejšnjem letu je bilo na mestni stražnici prijav 2211, v Gaberju pa 590. Če primerjamo skupne številke, vidimo, da je bilo leta 1935 na obeh stražnicah vseh prijav 2405, prejšnje leto pa 2801. Potem sodeč smo se zadnje leto precej poboljšali.

© Kdo bi vzel 14 letnega fanta, močnega, zdravega, sirote brez staršev za svojega. Če bi se našlo kako usmiljeno srce, ki bi mu hotelo olajšati mladostna leta in ga tako odtegniti ulici in vsakodnevni nevarnostim, naj sporoči svoj naslov Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju.

© Število brezposelnih je v prvi desetini meseca januarja padlo ob 624 na 575.

© Od danes naprej snežke svetovne znamke »Tretorn« št. 35—38 po 10 in 15 Din ter moške in ženske galoše vseh velikosti po 29 Din. — Stermecki, Celje.

Zakaj Gleichenberški

Emma urelec?

Ker pri katarjih hitro pomaga. Zast.: A. Sarakon, Ljubljana, G. Stiger, Celje.

Kamnik

Z današnjim dnevom se odpre knjižnica Prosvetnega društva »Kamnik«. Knjižnica je izpopolnjena z mnogimi novimi deli. Knjige se izposojujejo tudi nečlanom. Vpisnina za člane je samo 1 dinar, za nečlane 3 dinarje. Redno bo knjižnica odprta vsako nedeljo od pol 10 do 12 dopoldne. Nahaja se v sejni dvorani »Kamniškega doma«. Sežite po lepem in zdravem berilu!

Dalmatinsko črnino in opolo po 8 Din ter kvalitetno štajersko vino po 10 Din točijo pri Šafarju.

Zobni atelje V. Stuzzi zopet redno sprejema.

Novi lesni obrati ustavljeni

Novo mesto, 10. januarja. Poleg drugih lesnih podjetij v dravski banovini so zadnje sankcije težak udarec tudi celotni krški dolini. Razen mnogoštevilnih malih žag so bili primorani ustaviti svoje obrate tudi L. Pavlin v Straži in J. Javornik na Dvoru.

Z ustavitvijo je hudo udarjeno veliko število delavcev, ki so bili zaposleni na žagah, gozdovih delavci in vozniki, z njimi pa njihove družine. Samo pri zadnjih dveh tvrdkah je prišlo ob zaslužek 208 delavcev, skupno število družinskih članov okrog 600 oseb, ki so se preživljale s tem delom. Tudi industrija kneza Karla Auersperga je že odpovedala vsemu delavstvu in ustavi dne 20. t. m. delo na žagi v Soteski. Z ustavitvijo tega obrata se bo zvišalo število brezposelnih še za nadaljnjih 70 delavcev in ca. 200 družinskih članov tako, da bo znašalo skupno število brezposelnih z družinskimi člani okrog osemsto.

Neposredni povod ustavitve so sankcije. Ves izvoz v Italijo je ustavljen, skladišča so pa polna blaga, katerega momentano ni mogoče tudi v druge države prodati. V drugi vrsti pa je povod ustavitve obratov ukinitve

klirinških izplačil in so s tem odvzeta sredstva za nadaljnje obratovanje. Težko vprašanje je sedaj, kaj bo z delavstvom in njihovimi družinskimi člani.

Merodajne kroge pozivamo, da takoj prispejemo na pomoč, bodisi na ta način, da delavstvu preskrbijo javna dela ali podpore, bodisi, da tvrdkam omogočijo realizacijo klirinških terjatev, da lahko zopet prično z delom. Zadeva je zelo nujna, ker je med delavci velika večina takih, ki ne posedujejo ničesar in so izročeni sedaj najhujši bedi in pomanjkanju.

Krajevni organizaciji JRZ v Vavti vasi in Soteski sta storili vse potrebne korake, da se kriza, ki je nastala vsled ukinitve obratov, omili. Preteklo nedeljo sta imeli krajevni organizaciji skupno sejo, na kateri so bili sprejeti sklepi, katere je deputacija, obstoječa iz g. župnika Kresa iz Vavte vasi, g. Jenka Josipa iz Straže in g. Drčarja izročila danes osebnemu g. banu v Ljubljani. Tudi krajevna organizacija JRZ v Soteski bo poslala posebno deputacijo. Že prej pa sta poslali obe organizaciji pisмено spomenico g. banu in upamo, da bo g. ban vse storil, kar je v njegovi moči, da se težki čas prebrodi.

Poučna zgodba in monopolizacija šolskih knjig

Pred leti je nekdo priredil za srbske šole »Abecedar«, ki ga je odobrilo prosvetno ministrstvo in ga je založila državna tiskarna. Avtor je imel po pogodbi pravico do neke provizije, ki bi se bila morala od leta do leta avtomatično zniževati in bi bila prenehala z iztekom pogodbe, ki je bila po obstoječih predpisih podpisana za štiri leta. Po preteku te dobe pa se je izkazalo, da se tisto zniževanje ni izvedlo. Ali rezultat bi se tudi sicer ne bil dosti izpremenil. Srečni avtor tega »Abecedarja« je namreč zaslužil v teku štirih let na proviziji za prodane izvedbe reci, piši in beri — osem sto tisoč dinarjev. Na to je postala pozornost vendar tudi javnost. Srbska kr. akademija je morala ugotoviti, da v dolgi dobi desetih let niso dobili vsi njeni avtorji, najodličnejši znanstveni delavci, skupaj toliko honorarja kakor ta avtor navadnega »Abecednika«!

Ta resnična zgodba nam jasno kaže, kaj vse se lahko skriva za monopolizacijo učbenikov in kako lahko se da na račun našega šolstva, naše mladine in državnega denarja obogatiti! Pri tem pa je gotovo še ta nevarnost, da večina teh ljudi ne bodo priznani in znani znanstveni delavci,

ampak da bodo prišli do besede spretni ali manj spretni kompilatorji — če bo sploh odločala kvaliteta kompilacije in ne bo šlo vse po osebnih zvezah. Govorimo seveda o možnostih. Da med srečniki ne bo kaj prida slovenskih avtorjev, je pa gotovo. Kako neki! Saj celo sam razpis predvideva za srbski »Bukvar« nagrado 40.000 din, za slovenskega pa samo 20.000 din. Spet dokaz, da se merijo slovenska prizadevanja ne po merilu kvalitete, ampak kvantitete, češ, nas je toliko in toliko, vas je pa komaj nekaj čez milijon! Če bi se to pokazalo pri prodajni ceni knjige, je to vsaj s trgovskega stališča razumljivo, ker bi se slovenska knjiga tiskala v manjši nakladi. Da se pa dela razlika pri nagradi za delo kot tako, pa je najmanj — žaljivo, da ne rečemo kaj več.

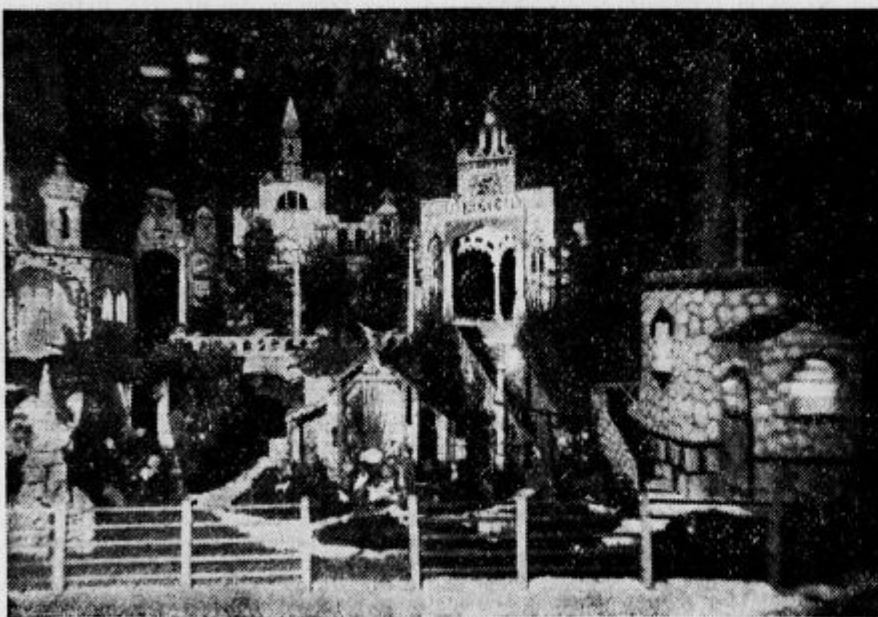
Ker moramo biti ako hočemo, da se naša država reši iz sedanjih težav, ker se zavedamo, da je herna napredka, zato kličemo vsem odločilnim činiteljem: Narodna dolžnost, dolžnost vesti je, da se monopolizacija šolskih knjig takoj in načeloma odpravi!

Nova občinska uprava v Št. Vidu nad Lj.

Pretekli teden so prišle k nam novice, ki so res novice. Iz tukajšnje osnovne šole sta predstavljena učiteljica Marija Hlebec v Horjul, učitelj Viktor Bajde pa v Slatino-Radenci. — Meseca novembra preteklega leta je kr. banska uprava razrešila celoten občinski odbor s predsednikom (županom) vred. Prizadeti so se zoper to razrešitev pritožili na upravno sodišče v Celju, ki pa je pritožbo zavrnilo in razrešitev v celoti potrdilo. Pretekli teden je novoimenovana začasna občinska uprava prevzela občinske posle. V začasno občinsko upravo so imenovani: predsednik Erjavec Karl, posestnik in mizarjski mojster J. J. Knific Joško, kmetovalec v Modnem št. 21; Logar Jernej, trgovec in posestnik v Št. Vidu št. 14; Bernik Fr., predelavec v Gundljah št. 33; Ježek Ivan, posestnik in kmetovalec na Poljanah št. 3 in Erjavec Janko, posestnik in kmetovalec v Vižmarjih št. 11. Vsi ti so imenovani samo »začasno«, iz česar sklepamo, da bodo v kratkem občinske volitve. Ta začasna uprava ima

pripraviti vse potrebno za volitve. Upajmo, da bodo te volitve pravične in da si bodo volavei svobodno izbrali občinske odbornike in predsednika občinske uprave. Za danes si dovoljujemo samo sledeča vprašanja: 1. Zakaj je bil odstavljen dosedanj predstnik (župan) občine s celokupnim odborom vred? 2. Ali je res, da so se prizadeti pritožili na upravno sodišče v Celju na občinske stroške? 3. Ali je res, da se je advokatu, ki je sestavljal pritožbo zoper razrešitev, iz občinske blagajne plačalo nad 1000 Din? 4. Ali je res, da je upravno sodišče izreklo, da mnoge nerednosti v občinskem gospodarstvu spadajo pod kazenski zakon? 5. Ali je res, da je pri občini toliko dolga, da znašajo samo letne obresti in amortizacija nad 170.000 Din? 6. Koliko dolga je na občinskem domu, koliko na šoli, koliko na zdravstvenem domu? 7. Kam in v kakšne namene se je porabljal ogromna občinska doklada zadnjih let? Volilci-davkoplačevalci imajo pravico to vedeti in zato zahtevamo točnih odgovorov na ta vprašanja.

Krasne jaslice - delo kmetskega dekleta

Ptuj, 11. januarja. V naši prostirski cerkvi smo za božič dobili nove božične jaslice, ki vzbujajo radi svoje obsežnosti, še bolj pa radi skrbne in umetniške izdelave splošno pozornost in občudovanje občinstva. Jaslice zavzemajo skoro vso obširno kapelo žalostne Matere božje. Od božičnega dne dalje ne mine dan, da ne bi stalo pred jaslicami vse polno občudovalcev: zlasti prve dni se je pred kapelico od jutra do večera kar gnetlo ljudi. To zanimanje in občudovanje jaslice po vsej pravici zaslužijo in jih z užitkom občudujejo strokovnjaki. Z realistično nazornostjo je prikazan na eni strani del razkošnega in oholega kraljevskega Betlehema s ponosnimi palačami, ki so kakor prazne, pod njim pa skromni neznatni hlevček, v katerem je za-

gledal luč sveta naš Odrašenik in okrog katerega se zbirajo siromašni pastirji in angeli. Kar se bolj spolnjuje celotni vtis, je krasen park z naravnimi lepo obrasčenimi gredicami, med katerimi se vijejo bele poti, ozarjene s svetilkami, stoječimi na umetniško izdelanih kandelabrih. Globoko spoštovanje občutimo, če pomislimo, da so te bajno lepe jaslice delo preprostega kmečkega dekleta, Marije Švenskove, doma iz ptujske okolice. Marija Švenskova je te jaslice delala v neizmerni vztrajnosti in ljubezni vse preteklo poletje in žrtvovala mnogo noči, da bi bile jaslice čim krasnejše.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — začetek ob 20

Nedelja, 12. januarja ob 15: Vesela božja noč. Izven. Zlatane cone. — Ob 20: Siromakova jaganja. Izven. Zlatane cone. Ponedeljek, 13. januarja: Zaprt.

OPERA — začetek ob 20

Nedelja, 12. januarja ob 15: Poljska kri. Izven. Gilo. Izven. Zlatane cone ob 20 Din. Ponedeljek, 13. januarja: Plesni večer Katje Delakove. Izven.

Odebelelim osebam pomore ena časa naravne

Franz-Josefove

grenke vode zjutraj na tešče do lahke stolice. Rog. po info. soc. pol in nar. zdr. 8-br. 15(18), 25, V, 25.

Prvorazredna žarnica

naj razven ekonomične porabe toka, tudi tako izvrstno sveti kakor žarnica

Tunggram

nitka v dvojni vijajnici

Reševalna postaja v l. 1935

Ljubljana, 11. jan.

Tudi letošnji obračun mestnih poklicnih gasilcev in reševalcev s preteklim letom je ugoden. Dasi imamo v Ljubljani čudno ureditev, ki je ni v nobenem drugem mestu, kjer je urejena poklicna reševalna služba, namreč, da so gasilci in reševalci eno in isto, vendar so gasilci, oziroma reševalci tudi v letu 1935 v redu opravili svojo dolžnost in še več: ti morajo in fantje so bili vedno pripravljeni vložiti ves svoj trud in delo za blagor bližnjega.

Lani so napravili 2837 voženj in od teh 2772 z reševalnim avtomobilom ter 63 voženj z vozom za infekcijske bolezni. Izven ozemlja nakdanje Ljubljane je bilo 790 voženj z reševalnim avtomobilom. Reševalni avtomobili so prevozili skupno 10.894 km v Ljubljani in 15.699 km izven Ljubljane. Ljudi, ki so jih reševalni avtomobili prepeljali, pa je bilo 2874.

Največ bolnikov, ki so jih prepeljali reševalni avtomobili, je trpelo za notranjimi boleznimi, namreč 913. Mnogo je bilo tudi ponesrečencev, od katerih si je zlomilo nogo 114, roko 8, 2 pa sta si roko izpahnila, poškodbe na drugih delih telesa pa je doživelo 359. Zaradi poroda je bilo prepeljanih 259 žensk, zaradi slepiča 128 oseb in 120 zaradi nalezljivih bolezni. Rekonvalescentov je bilo prepeljanih 399. Druge vožnje so spadale na raznovrstne druge bolezni.

Požarov, pri katerih so lani gasili, oziroma pomagali reševati mestni poklicni gasilci, je bilo 41, med temi dva velika, namreč pri Kozlerju in v Vevčah. Trikrat so morali reševalci reševati ljudi iz smrtnih nevarnosti, to je iz vode in enkrat tudi emrga konja. Dvakrat so pomagali reševati iz zagate avtomobil, enkrat pa so morali na eni ljubljanskih cest odstraniti nevarno kislino. Dvakrat so morali reševalci sodelovati v nevarnosti povodinj. Sedemkrat pa so bili reševalci »potegnjeni«, to je, da so sli tja, kjer jih niso potrebovali, čeprav so bili poklicani. Tudi to spada med neprimernosti tega poklica. Reševalni avto je imel lani samo dvakrat defekt.

Reševalna postaja je imela tudi lani svoje posebne težave, ki obstojajo bistveno pač v tem, da ima mestna občina premalo sredstev. Manjka motnja, zakaj stavež je že leta in leta eden in isti, pa tudi oprema ni popolna, čeprav je lani reševalna postaja v tem oziru napredovala. Prav sedaj je reševalna postaja dobila nazaj stari tretji reševalni avto tipa »Internat«.

Maribor

□ Bolgarski kulturi je posvečen ta teden Ljudske univerze, Jutri, v ponedeljek, bo predavanje o bolgarski literaturi, v petek 17. januarja pa o bolgarski umetnosti. Podan bo pregled bolgarskega kulturnega življenja ter spremlja izvajanja z originalnimi skiptičnimi slikami. Vmes bodo recitacije bolgarskih pesmi. O bolgarski umetnosti bo predaval hrvatski književnik Hageduš iz Zagreba.

□ 139 : 159. Obrtno gibanje v Mariboru v preteklem letu se izražalo v sledečih številkah: izdanih je bilo 139 novih obrtnih pravic, izbranih pa 159 obrti. K novim obrtnim pravicam moramo pristeti še dvojne industrijskih dovolil. Številke govorijo očitno o krizi mariborske obrti. Do zadnjih let so prevladovala izdane obrtno pravice izbrisane obrti, sedaj pa je prav narobe. Najbolj kritični so se pokazali prvi trije meseci lanskega leta, ko je bilo izdanih 34 obrtnih pravic, izbranih pa 57. Najboljšo konjunkturo pa kaže tretje četrtletje, ko je bilo več izdanih, kakor izbranih obrtnih pravic (42 : 24).

□ 2. na sv. maša za pokojne poštarije. Danes ob pol 12 dopoldne bo v frančiškanski cerkvi žala na sv. maša za umrliimi poštarnimi uslužbenci. Sodeluje pri sv. opravilu pevsko društvo »Poštni rog« in godba mariborskih poštarijev.

□ Znanilke pomladi na trgu. Večraj zjutraj so bile mariborske gospodinjice presenečene: na trgu so se pojavile prve znanilke pomladi — zvončki in trobentice, ki so jih prinesli nekateri kmetje iz prisojnih dolin v Slov. goricah. Seveda je to januarsko cvetje imelo svojo ceno. Teloha s Pohorja in vrhov vejic z lepo razvitimi mačicami pa je bilo toliko, da se ga je dobilo za dinar cel šop.

□ Plačilni, g. Rudolf se je poslovil. Obiskovalci kavarne Centrala že nekaj dni pogrešajo priljubljene plačilnega g. Rudolfa Koritnika. Te dni se je poslovil od svojega težavnega poklica, ko je izpolnil svojih 60 let, od katerih jih je preživel samo kot plačilni v raznih mariborskih lokalih 35. Zadnjih osem let je bil v Centralu, prej pa je delal v Veliki kavarni. Bil je zadnja leta gotovo najpopularnejši »ober« v Mariboru. Z njim se umika zadnji zastopnik izumle generacije »plačilniš«, ki smo jih po naših kavarnah tako radi imeli.

□ »Mariborski koledar«, ki ga je izdala v lični opremi Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru, prinaša razne zanimive in aktualne sestavke. Dr. Veber je napisal »Duslovske osnovne nacionalne misli«, Franjo Baš prinaša zopet razne zanimivosti iz »Starega Maribora«. Janko Glaser piše o zanimivi polemiki med Ivanom Cankarjem in urednikom proslulega »Štajerca« Linhartom, Jan Šediv piše o bolgarskem, Miloš Štibler pa o finskem združništvu. Poleg tega objavlja še številne pesmi L. Zoržuta in Cvetka Vojneva. »Mariborske znamenitosti« Jurčka Frnikule itd. Koledar dobijo člani zadruga brezplačno.

□ Meteor povzročil potres? Potres, ki smo ga čutili preteklo sredo večer v Mariboru in na Štajerskem, je zanimiv, ker nam javljajo s Pohorja, da so ljudje tik pred potresom opazovali na nebu

tionale, ki pa je temeljito popravljen in prenovljen, tako da bo Ljubljana znepkrat preskrbljena z reševalnimi avtomobili ter da jih bo mogla nuditi v sili tudi okolici. Upajmo, da letos v Ljubljani ne bo treba doživeti sramote, ako bi klicali iz okolice, pa bi morala Ljubljana odgovoriti, da nima na razpolago reševalnih avtomobilov.

Potegnjeni poklicni gasilci

Ljudje, ki so bili danes okoli ¼ na 1 popoldne na ljubljanskih ulicah, so se zgrozili, ko so videli, kako dirjajo z veliko naglico štirje gasilski avtomobili v neznano smer. Gasilski avtomobili, namreč motorna brzgalna poklicnih gasilcev, dalje njihov orodni avtomobil in tovorni avtomobil ter motorna brzgalna prostovoljnih gasilcev, so se ustavili pred velesojom, tam pa so jih sprejeli z največjim začudenjem. Na velesojmu namreč ni gorelo.

Med velesojom in gasilsko postajo je neposredna alarmna zveza. Ako na velesojmu gori, ni treba uradniku ali čuvaju nič drugega, kakor da odpre alarmno omarico pred glavnim poslopjem, v skrajni naglici pa da razbije šipo pred omarico. Dosedaj se je to pripetilo le dvakrat in obakrat so bili poklicni gasilci takoj na mestu ter so preprečili, da ni pogorel velesojem. Danes ob 12.42 pa je na gasilski postaji onovono zazvonil alarm, in sicer kar trikrat za »doma. To pomenja za gasilce, da je skrajno nevarno. V vsej naglici so se gasilci odpravili. Čez dve minuti so bili že pred velesojom. V tem času so v svojih prostorih redno zbrani tudi prostovoljni gasilci, ki so s svojo motorno naglo oddrveli proti velesojmu ter prišli istočasno. Kmalu za gasilci so dospeli tudi policisti. Obojni so imeli dvojni občutek: prvi zadovoljstvo, da alarmirane katastrofe v resnici ni, drugi pa jezo nad nevarnost, ki jih je tako neusmiljeno potegnil. Ni verjetno, da je bila kakšna tehnična napaka v alarmni napravi, ker je zvonec na gasilski postaji v pravih intervalih pravilno zazvonil, za potegavšino pa tudi ni dosti verjetnosti. Možno je samo tretje, namreč, da se je kdo naslonil na omarico ter s pritiskom na šipo povzročil najstrožji alarm. Ob takem alarmu pa telefonist gasilske postaje seveda ne more že vpraševati in poizvedovati za ogenj, temveč morajo gasilci takoj na delo. V Ljubljani so samo štirje objekti, ki imajo neposredno zvezo z gasilci za primer požara.

ogromen meteor, ki je zdrvel čez nebo ter izginil v severni smeri za Kozjakom.

□ Občni zbor SSK Maratona bo v ponedeljek, dne 20. januarja v bufeju dvorane na Aleksandrovi c. 6 s pričetkom ob 20. uri ter z običajnim dnevnim redom.

□ Okusna reklama. Po svojih odličnih izdelkih svetovnoznana tovarna hranil Dr. Oetker v Mariboru predvaja v tukajšnjem Union-kinu izredno uspel, koloriran zvočni film »Sanje pred rojstnim dnevom«. Fil je izdelan v slovenskem jeziku in z godbo slovenskih motivov. Res lepa in okusna reklama domače tovarne, ki vzbuja pozornost vseh kino-obiskovalcev.

1000 Din in puša kot nagrada za umor

Maribor, 11. jan.

Iz Bevé pri Velenju nam poročajo, da so velenjski orožniki aretirali nekoga posestniškega sina zaradi nagovarjanja k umoru. Te dni je namreč prinesel delavec Jakob Kovač velenjskim orožnikom nabasano lovsko puško ter izjavil, da mu jo je izročil posestniški sin z naročilom, da počaka v zasedi na Jakoba Sterna iz Bevé ter ga ustrelji. Za nagrado mu je obljubil 1000 Din in lovsko puško v last. Ko je Kovač puško dobil, se je premislil ter se javil orožnikom. Na podlagi te izpovedi so orožniki aretirali posestniškega sina, ki je pri zaslišanju priznal, da je res izročil Kovaču puško. Žanika pa, da bi mu bil obljubil kako nagrado za umor posestnika Sterna. Orožniki so ga po zaslišanju izročili sodišču.

Osvoboditev iz ječe mu je bila v pogubo

Maribor, 11. jan.

Pred malim senatom sta se zagovarjala danes zaradi uboja 21-letni posestniški sin Stefan Lepej in 27-letni zidar Anton Spaninger. V Stopnem sta dne 19. dec. prizadela smrtonosne poškodbe znanemu izživcu Francu Babšku, ki je oba obtoženca napadel pred Lepejevo hišo. V samoočrambi sta posegla po kolihi ter mu razbila lobanjo. Zanimivo je, da je bil pokojni Babšek 9. junija 1934 obsojen zaradi uboja na 4 leta robije in 5 let izgube častnih pravic. V Strugi je namreč v družbi nekkih fantov napadel Cirila Sireca ter mu zadal smrtno rano. Proti sodbi pa se je pritožil in vložil priziv. Stal sedemorece je obojemu ugodil ter je bil Babšek nato 5. aprila 1935 pri ponovni razpravi oproščen in izpuščen iz zapora. Oprostitev kazni mu je pa bila samo v pogubo, ker je padel kot žrtev svoje lastne izziivalnosti in pretepaške narave Stefan Lepej je bil obsojen na 4 leta robije, Anton Spaninger pa na 5 let robije ter oba na izgubo častnih pravic za dobo 3 let.

Sport

V Berlin in Hamburg

Do 8. oziroma 10. januarja se je bilo prijaviti onim, ki se hočejo udeležiti zleta v Berlin in Hamburg brez doplačila, to je za prvotno določeno ceno 1.600 Din. Vsi, ki se pozneje prijavijo, plačajo 10 odstotkov več, računajoč od svote, ki bi jo morali plačati do tedaj kot redni prijavljeni, to se pravi, do 8. jan. je bilo plačati 2 obroka po 200 Din, in kdor se prijavi kasneje, plača mesto 400 Din, 440 Din. Do 8. febr. je plačati tretji obrok!

Vstopnice so za olimpijske igre zasigurne predvsem onim, ki so se doslej prijavili. Skušali jih bomo dobiti tudi za one, ki se kasneje prijavijo, vendar jim ne moremo garantirati, da jih dobimo za vse. Napravili smo in bomo vse tudi v tem pogledu, objavljenemu nam je, vendar brez zaračunavanja. Ker bo pa med udeleženci precej takih, ki pojdejo rajši na izlet kakor na igre, se bo dala v Berlinu samem med temi napraviti kaka zamenjava.

Vse brez izjeme, zlasti one iz Ljubljane in bližnje okolice vjdno prosimo, da se radi hitreje manipulacije poslužujejo pri vplačilu obrokov — naših položnic. Kdor jih nima, naj jih takoj zahteva.

Vplačilo naj se vedno glasi na ono osebo, ki je bila prvotno prijavljena, odnosno, za katero se je nakazal prvi obrok, ker je

sicer točna evidenca silno otežkočena in zvezana radi pismenih informacij z nepotrebnimi stroški.

Ako kdo nakaže na eno položnico za več oseb skupaj, naj na hrbtni iste vedno točno navede, za katere osebe je znesek vplačan — nakazan.

Posebni potrdil o vplačanih — nakazanih — zneskih oz. obrokih vodstvo ne daje, ker prejme itak vsak uradno potrdilo — odrezek z uradnim žigom — od dotičnega poštnega urada, kjer se je vplačilo izvršilo. Imenovana potrdila — odrezke — skrbno hranite, ker služijo vsakemu lastniku kot legitimacija.

Povdarcja, da se nanaša doplačilo Din 420. — le na ugodnosti II. razreda v vlaku, ne pa tudi na stanovanje in prehrano.

Prijavitelci prejmejo tekom prihodnjih dveh mesecev glede naše ekspedicije v Berlin-Hamburg itd. prva tozadevna navodila in vprašalne pole.

Ponovno izjavljamo, da bo vodstvo udeležence porazdelilo tako, da bodo skupaj ti, ki to žele.

Informacije za Berlin-Hamburg itd. daje SK Planina (Jože Hvale, uradnik Zadruga gospodarske banke) Ljubljana, Miklošičeva cesta 10. Vodstvo.

Regulacija Drave

Ptuj, 11. januarja.

Te dni bodo pričeli z regulacijo Drave nize Ptuj, nedaleč od mestne klavnice. Na tem mestu je Drava odnesla ogromne množine zemlje (nad 20 ha), kar ji je uspelo temlaže, ker ne zadeva ob ovire, saj je zemlja tod razen vrhnje rodovitne plasti iz peščenega proda, ki ga rečni valovi brez težave izpodjedajo in odnašajo. Drava na tem mestu vidno menja strugo, posebno ob poplavih, in si jo je v teku nekaj let spremenila v obliki velikega kolena, ki se vse bolj zajeda v polja, travnike in gozdove ob levi obali. Svojo strugo je spremenila tako, da je tam, kjer je danes desna obala, bila še nedavno njena leva obala. To je zelo mnogo, če pomislimo, da je Drava pri Ptuj široka in deroča reka, pravi vlekot. Nevarnost preti, da Drava s svojo nevzdržno silo ne bi na ta način dosegla vasi Budine, ki leži 2 km od struge. Z lansko leto so zato gradili tam, kjer se začne koleno Drave, pomol v strugo, vendar, kakor se je pokazalo, brez posebnega učinka. Da se prepreči nadaljna nevarnost, je banska uprava dovolila 170.000 Din kredita, s katerim se naj izvršijo najpotrebnejša dela za zavarovanje leve obale Drave. Zdi se pa nam potrebno opominiti, da je obseg nameravane regulacije, ki je tako nujno potrebna, da je Drava nize Ptuj temeljito in za dolgo časa uredi, vse prevelik, da bi se mogli s takimi razmeroma majhnimi vsotami doseči kak zanesljivi in trajni uspehi.

Ormož

Danes obhaja petdesetletnico rojstva po vsej štajerski znani in priljubljeni zdravnik g. dr. Anton Horvat. Jubilat se je rodil leta 1886. v Šmarju pri Jelsah, kjer je tudi obiskoval ljudsko šolo. Po odlično dovršenih gimnazijskih študijah v Mariboru se je vpisal na medicinsko fakulteto v Gradcu, kjer je bil promoviran za doktorja vsega zdravilstva. Njegovo prvo službeno mesto je bilo na kirurškem oddelku mariborske bolnišnice, kjer je deloval do začetka svetovne vojne. Med vojno je služboval kot vojaški zdravnik na različnih bojiščih, dokler ni bil od Italijanov ujet. Po vrnitvi iz ujetništva l. 1919 je nekaj časa vodil začasno bolnišnico v Strnišču pri Ptuj, l. 1920 pa je bil imenovan za vodjo križniške bolnišnice v Ormožu, kjer še danes vse svoje velike sposobnosti stavlja v službo svojih bolnikov. Dr. Horvat uživa med bolniki popolno zaupanje, njegov sloves enega najboljših naših operaterjev pa sega daleč naokoli, saj prihajajo k njemu iskati zdravlja bolniki iz Prekmurja in vse štajerske. Gospodu dr. Horvatu iskreno čestitamo k petdesetletnici z željo, da bi še dolga leta mogel v zdravju in zadovoljnosti izvrševati svoj poklic!

Trbovlje

Koliko so pojedli v Trbovljah.

V l. 1935 se je poklalo v tukajšnji občinski klavnici 28 bikov, 310 volov, 744 krav, 128 telic, 704 telet, 1241 prašičev, 19 ovac in 16 kozličev. Nakupna vrednost vse te živine je znašala nad 2 milijona dinarjev. Ni pa tu navedeno, kar so ljudje doma klali v zasebno uporabo. V občinski klavnici koljejo samo mesarji in gostilničarji.

Brezposelnim razglašajo županstvo, da veljajo vse razvidnice izdane od tukajšnje občinske uprave samo do 31. t. m. Za nabavo novih razvidnic za brezposelne, se pozivajo vsi brezposelni — moški in ženske — ki prebivajo v trboveljski občini, da si preskrbe predpisane razvidnice najkasneje do 20. t. m. med uradnimi urami v tukajšnjem občinskem socialno-političnem uradu. — Vsakdo mora prinesiti s seboj delavsko odnosno poselsko knjižico ter dosedanje razvidnice.

Povodom izgube mojega soproga si štejem v dolžnost, da se na tem mestu zahvalim tukajšnjim bojevnikom, na čelu g. profesorju Rateju, za vse dobrote in sočustvovanje ter dela, ki so ga storili njemu in meni. Najlepša hvala. Bog plačaj! — Sarlah Amalija, Trbovlje.

Zasavska podružnica S.L.D. bo imela občni zbor v soboto, 18. jan. ob 17 v rudniški restavraciji v Trbovljah. Po občnem zboru priredi podružnica veliko lovsko veselico.

Tržič

Južne kraje naše domovine z različnimi zanimivostmi smo v preteklem letu precej spoznali. Naš bivši g. kaplan Zakrajšek, ki deluje v škofljski škofiji, nam redno opisuje v župniškem listu svoja doživlja, ki so polna zanimivosti in vzpodbude. Imeli smo že prosvetni večer, ki je bil s slikami in besedo posvečen južnim krajem. V ponedeljek zvečer pa nam pride na prosvetni večer društva sv. Jožefa predaval o Albaniji in o umiku srbske vojske preko Albanije g. Fran Radešek iz Ljubljane, ki bo slikam in opisovanju priključil pač mnogo takega, kar je sam doživel v Albaniji. Na zanimivo predavanje opozarjamo!

Laž s gorac bo igrana v »Našem domu« danes popoldne po večernicah.

Ljudsko gibanje v letu 1935 je bilo v naši župniji sledeče: doma se je rodilo 117 otrok, v bolnišnici pa 8; pokopanih je bilo 76 mrtičev in je bil od teh najstarejši star 88 let, 2 meseca in 2 dni; porok je bilo v domači župniji 38, oklicev pa 51. Sv. obhajil je bilo razdeljenih 70.211. Vse župnijsko življenje se je gibalo v senci evharističnega kongresa in v popolnem čiščenju in pripravljanju župne cerkve za njeno stoletnico posvetitve, ki jo bomo slovesno praznovali v juniju 1936.

Naznanilo. Sporočam, da bom kleparskovodovodno podjetje po mojem umrem možu Karolu Bocaku vodila sama še naprej, ter se vsem najtopleje priporočam. Potrdila se bom, da bodo dela izvršena po najboljših strokovnjakih — točno, solidno in najcenejše. Priporoča se Jelica Bocak, Tržič.

Naznanila

Ljubljana

1 Para Se. Cirila in Metoda priredi večer pravnih seštev. v ponedeljek, 13. jan. 1936 svoj redni mesečni seštev. Tudi ob tej priložnosti bo vršilo predavanje. Kat. A. mož je sklenila, da v bodočem nujno obravnava odgojna, verska, družabna, športna in podobna vprašanja. Kdor naložino ljubi, na teh sestankih ne bo manjkal. Prihite in pripeljte svoje prijatelje in znance, saj se prav gotovo obogatite s marsikaterim dobrim nasvetom brezplačno. — Moški krožek K. A.

1 Katoliško proso. društvo v Sp. škofiji lma. 2. skopitno predavanje v ponedeljek dne 13. t. m. ob 8 zvečer v samostanski dvorani. Bo predavanje »Okrog Afrike«.

1 Predava g. Vinko Sarabon. Vjodno važenje.

1 Občni zbor Nar. galerije bo 25. januarja ob 18.

1 Ljudska univerza v Ljubljani. Prvo predavanje v letu 1936 bo ponedeljek, 13. t. m. ob 30. Predava bo profesor dr. Ljudovik Kušar o zelo zanimivem življenju s mnogostevnimi slikami. Kakor vsa predavanja se bo vršilo tudi to v Delavski zbornici, Miklošičeva cesta. Vstopnine ni.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 8 po mišland svetovni in v zadnjem trenutku (George O'Brien), ob 5 in 8 in jutri ob 8 pa dvojni spored: V zadnjem trenutku in »Čudoviti otroci« (Shirley Temple).

1 Občni zbor pevskega društva »Kraško-Tinovo« se vrši v nedeljo, dne 30. jan. ob 10 dopoldne v go. stitni g. M. Sokliča. Pred konjukcio z obhajilcem društvenim redom. — Odbor.

1 Jęiljeenci — v torek rodni mesečni sestanek. Razgovor bo o problemu naših srednjih šol.

1 Nočno službo imajo lekarne: danes: dr. Piccolli, Tyrševa c. 6; mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gariš, Moste; jutri: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy, dedl. Mostni trg 4 in mr. Ueber, Sečelburgova ul. 7.

Cerhven vestnik

V stolnici se bo tvojalo danes na praznik sv. Družine pri veliki maši ob desetih: Pokropi me, M. Premr, Missa Loretto, M. Rihoveky, Focsterjev gradual in Mittererjev motet »Jesu Rex admirabilis«.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 12. januarja ob 15: Majda, Zlilane cene. — Ob 30: Benetka noč, Zlilane. Globoko milano cene.

Ponedeljek, 13. januarja: Zaprt.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

nudi po izredno znižanih cenah sledeče knjige:

Cramer: Der apostolische Seelsorger, oder: Der Seelsorger, wie er sein und wirken soll. 383 str., vez. 15 Din. — Gemelli: Skrupulosität und Psychasthenie. Psychopathologische Studien vorzüglich für Beichtväter. 312 str., vez. 20 Din. — Kaminski: Karl. Zwölf Briefe an einen katholischen Jungmann. 83 str., vez. 10 Din. — Le-cuyer: Der Priester als Erzieher. 219 str., vez. 5 Din. — Nibler: Bräutertier. 107 str., vez. 3 Din. — Oer: Daheim. Gedanken über die christliche Familie. 206 str., vez. 10 Din. — Racke: Die Verwaltung des Predigamt mit Berücksichtigung der gegenwärtigen Zeitverhältnisse. 146 str., vez. 5 Din. — Saedler: Mütterseelsorge und Mütterbildung. 106 str., vez. 7 Din. — Schlund: Beruf und Seele. Ein Lese- und Betrachtungsbuch für berufstätige Frauen. 196 str., vez. 20 Din. — Schmitz: Gattin und Mutter im Heidentum, Judentum und Christentum. 107 str., vez. 10 Din. — Stein: Anregende Ermahnungen zur Herzensbildung und Willensübung. I. Band. 210 str., vez. 10 Din; II. Band. 218 str., vez. 10 Din.

Današnji nogometni program

Pokalne tekme za ZP, igrišče Hermesa ob 13.15 Hermes:Moste ob 14.30 Grafika:Svoboda

Vstop k tekmam prost. Tekme se vršijo ob vsakem vremenu.

Novi svetovni rekordi v plavanju

Novi svetovni rekordi v plavanju Mednarodna plavalna zveza je z dnem 1. januarja 1936 izdala najnovejšo listo svetovnih plavalnih rekordov. Če pogledamo zadnje tako listo, opazimo na prvi pogled velike spremembe, kar znači, da rekordi ne počivajo dolgo, ampak padajo drug za drugim kakor v jeseni listje z drevia. In tako je v vseh sportnih panogah. Rekordna lista v plavanju izgleda na dan 1. januarja 1936 takole:

Gospodje:

Kraut: 100 jardov: 51.0 Weissmüller, Amerika; 100 metrov: Fick, Amerika; 200 metrov: 2:07.2 Medica, Amerika; 220 jardov: 2:07.9 Medica, Amerika; 300 jardov: 3:04.4 Medica, Amerika; 400 metrov: 4:08.7 Medica, Amerika; 440 jardov: 4:40.8 Medica, Amerika; 500 jardov: 5:16.3 Medica, Amerika; 500 metrov: 5:57.8 Medica, Amerika; 800 metrov: 9:55.8 Makino, Japonska; 880 jardov: 10:07.6 Flanagan, Amerika; 1000 jardov: 11:37.4 Medica, Amerika; 1000 metrov: 12:41.8 Regant, Japonska; 1500 metrov: 19:07.2 Borg, Švedska; 1600 metrov: 20:57.8 Medica, Amerika; 4×200 jardov: 8:32.4 Jale-univerza, Amerika; 4×200 metrov: 8:52.2 Japonska.

Prsno: 100 metrov: 1:10.8 Higgins, Amerika; 200 jardov: 2:25.2 Cartonnell, Francija; 200 metrov: 2:39.6 Cartonne, Francija; 400 metrov: 5:50.2 Rademacher, Nemčija; 500 metrov: 7:23.8 Kaye, Amerika.

Hrbtino: 100 metrov: 1:04.9 Kiefer, Amerika; 150 jardov: 1:33.9 Kiefer, Amerika; 200 metrov: 2:24.0 Kiefer, Amerika; 400 metrov: 5:17.8 Kiefer, Amerika.

Dame:

Kraut: 100 jardov: 59.8 Den Quden, Holandska; 100 metrov: 1:04.8 Den Quden, Holandska; 200 metrov: 2:25.3 Den Quden, Holandska; 220 jardov: 2:27.6 Den Quden, Holandska; 300 jardov: 3:27.0 Den Quden, Holandska; 400 metrov: 3:50.4 Den Quden, Holandska; 400 metrov: 5:16.0 Den Quden, Holandska; 440 jardov: 5:30.0 Kight, Amerika; 500 jardov: 6:15.2 Kight, Amerika; 500 metrov: 6:48.4 Den Quden, Holandska; 800 metrov: 11:34.0 Kight, Amerika; 880 jardov: 11:41.2 Madison, Amerika; 1000 jardov: 13:23.6 Madison, Amerika; 1000 metrov: 14:44.8 Madison, Amerika; 1500 metrov: 23:17.2 Madison, Amerika; 1600 metrov: 24:34.6 Madison, Amerika; 4 krat 100 metrov: 1:33.3 Holandska.

Prsno: 100 metrov: 1:24.5 Hölzner, Nemčija; 200 jardov: 2:44.0 Genenger, Nemčija; 200 metrov: 3:00.4 Mayehata, Japonska; 400 metrov: 6:34.8 Mayehata, Japonska; 500 metrov: 8:03.8 Mayehata, Japonska.

Hrbtino: 100 metrov: 1:16.3 Holm-Jarret, Amerika; 150 jardov: 1:50.8 Bridges, Amerika; 200 metrov: 2:49.6 Mastenbrock, Holandska; 400 metrov: 6:05.0 Mastenbrock, Holandska.

Charles Hoff bo treniral Angleže. Znani norveški svetovni rekorder v skoku s palico Charles Hoff, katerega sportna kariera se je zaključila leta 1926 radi krčenja amaterstva, je sedaj sportni urednik največjega in najbolj znanega lista v Skandinaviji. Kakor pa se sedaj čuje, bo Hoff prevzel vrhovno nadzorstvo nad treningom angleške olimpijske vrste za Berlin. Svoje mesto bo menda nastopil v maju ali juniju letošnjega leta. Lani smo videli Hoffa kot poročevalca v Garmisch-Partekirchenu na nemških smučarskih prvenstvih, kjer je bil zastopnik tudi naš list, februarja pa zopet pride tja kot poročevalec lista »Sportmanden« iz Osla.

Olimpijske igre 1940. Svoječasno smo poročali v našem listu, da se potegujeta za olimpijske igre leta 1940 Italija in Japonska. Kakor pa sedaj izgleda, se je vnela za to prireditel huda borba, kajti nič manj kot deset mest se poteguje za to visoko čast. Pa pogledajmo katera mesta so to: Rim, Atene, Barcelona, Buenos Aires, Budimpešta, Dublin, Helsinki, Lozana in Tokio. Katero mesto neki bo tako srečno, da bo lahko priredilo za svojimi zidovi največjo svetovno sportno prireditev, olimpijske igre.

Občni zbor SK Hribe. Upravni odbor sklenjuje na podlagi § 13. klubskih pravil za četrtlet, 16. t. m. ob 20 v dvorani Delavske zbornice nadaljevanje rednega občnega zbora z dnevnim redom, ki je ostal nerešen na občnem zboru dne 16. t. m. 1. l. volitve upravne odbora, revizijskega odbora in razvidniškega odbora. Upravni odbor na 2. sklenjevanje o predložitvi odbora samostojnih predlogih članov po § 13 t. m. do 7. pravil. V smislu § 13. pravil je občni zbor sklenjen, če je navzočih tretina do glasovanja upravičenih članov. Ob nesklapnosti se občni zbor vrši pol ure kasneje in je sklenjen brez ozira na število prisotnih. Dostop na občni zbor imajo samo člani in sicer s posebno izkaznico, ki se bo dobila pred dvorano proti izkazu z veljavno člansko legitimacijo. Po sklenitvi upravnega odbora se črtajo iz članskega imenika vsi dosednji člani, razen verificiranih aktivnih članov, ki ne poročajo znošale Manarino do vključno leta 1935 vseh do 14. t. m.; za plačilo članarine so pri plačnini kavarne »Evrope« na razpolago poštne položnice. V smislu § 6. pravil imajo glasovalno pravico ustanovitvi in redni člani, ki niso v znošanosti s članarino do konca 1. 1935.

Turistično-sportni odbor za dvig lahke atletike in pripravo atletov za olimpijado. Cross-country trening za srednje in dolgoprogaste ter tehnični trening za metale se vrši na izrišču Primorja danes že ob 9.30 uri dopoldne. V sredo, 15. t. m. ob 20.30 ura seja pri Slaniču. Udeležba vseh gg. odbornikov zaradi tega obvezna. Tajnik.

Pošlite naročnino!

21. dražba kož divjadi na velescimu dne 27. januarja 1936

Pošlite nemudoma blago na naslov: Ljubljana „Divja koža“ Velescjem

Kulturni listek

Propad civilizacije

Aleksi Carrel, francoski zdravnik, ki živi že mnogo let v New Yorku in je član znanega Rockefellerjevega Instituta (Rockefeller institute for medical research) je izdal pred kratkim knjigo z naslovom: Človek-neznane (L'Homme cet inconnu), ki bo gotovo vzbudila globoko zanimanje v vrstah resnega razumnosti. Vodilna misel tega pomembnega dela je sledeča:

Lepota vseh ved, ki se bavijo z mrtvo materijo, je prevzela človeka tako, da ni razumel, da sta njegovo telo in njegov duh tudi podvržena sicer bolj težko razumljivim, a zato nič manj neizprosnim zakonom. Abstrakcija, a ne konkretna dejstva so predmet znanstvenih razprav. A neupravičeno so študij o človeku. Kdor študira pojave življenja, je kakor izgubljen v sredi magičnega gozda, čigar nebrojna drevesa namenjajo neprenehoma prostor in obliko. Zato je imel človeški duh večje uspehe v fiziki, kemiji itd. kakor v biologiji in zato se nahaja naša psihologija še danes na isti stopnji, na kateri se je nahajala medicina, ko so bili zdravniki še — brivci. Še huje pa je, da se je o človeku toliko pisalo, da je ves material baš radi svoje ogromnosti in raztresenosti praktično neporabljiv. In tako pozna človek vse ostalo bolje, kakor samega sebe. To je pa imelo poguben vpliv na razvoj človeške kulture in je bilo vzrok, da je ustvaril človek »industrijsko civilizacijo«, ki mu nudi sicer mnogo udobnosti, toda dovede ga pa do degeneracije, ker je njegovi naravi neprikladna. Da bi odvrnil pretečo katastrofo se je odločil naš učenjak, napisati kratko (za

vsakega) razumljivo sintezo znanja o človeku, ki bi bila za vsakega praktično uporabljiva. Pri tem se drži strogo načel pozitivne znanosti ter obsoja kartezijansko filozofijo, ki je po avtorjevemu mnenju škodljivo vplivala na študij o človeku, ker je smatrala duha in materijo za popolnoma heterogene pojme, vsled česar so največji misleci trtili svojo energijo z razglabljanjem o načinu vplivanja duha na materijo in narobe. Sicer Carrel ni absoluten nasprotnik metafizičnih spekulacij, prizna jim pa vrednost le v toliko, kolikor vzpodbujajo človeka k pozitivno-znanstvenemu raziskavanju. Iz njegovih izjavaj, ki vsebujejo tudi uničevalno obsodbo naše civilizacije, poznamem le nekatera karakteristična mesta.

Misel je hčerka možgan in žlez. Iz tega pozitivističnega ali materialističnega nazora izhaja ter daje posebno važnost vlogi spolnih žlez. Saj je ves organizem prepojen s kemičnimi tvarinami, ki jih le-te izvajajo. Zato sta oba spola bistveno različna. Vsaka stanica ima znak svojega spola. Različna sta tudi žlezna sistema možga in žene. Zato je moderni feminizem, to je misel, da se lahko mladina obeh spolov enako vzgaja in da naj vršita mož in žena isto delo in imata iste pravice ter odgovornosti, zgrešen. Kar se tiče važnosti spolnih žlez se strinja torej Carrel s psihologom Freudom. Med tem pa ko Freud sklepa na podlagi tega odkritja moderne biologije, da je zatiranje spolnega nagona nevarno: čes, da povzroča razne živčne bolezni, trdi Carrel, da to mogoče velja za abnormalne, duševno manjvredne ali živčno bolne ljudi, nikakor pa ne za zdrave in duševno krepke, ki jih askeza duševno in telesno še bolj okrepi. Sploh priporoča samoovladavanje, kar je važen činitelj za duševni in telesni blagor človeka. Premagati željo, spanje, postiti se, sploh vsaka menjava v življenjskem načinu je človeku koristna, ker sili organizem k »adaptaciji« (re-

akciji), ke je neobhodno potrebna. Iz tega vidika obsoja tudi razne pridobitve moderne civilizacije, posebno »konfort«. Moderni človek se sicer rad baha z napredkom zdravništva in higijene, toda ta napredek je le navidezen. Res je sicer naša higiena zatirala epidemične bolezni, ni pa mogla braniti človeka pred še hujšim sovražnikom, duševnim in živčnim boleznim. (V nekaterih državah Amerike presega število duševno bolnih številu vseh drugih bolnikov.) Razen tega je higiena tudi onemogočila blagodejno naravno selekcijo. Samoovladavanje je pa tudi glavni činitelj moralnega razvoja. Intelekt, čustvovanje, estetični in moralni, kakor tudi religiozni čut so le razni »aspekti« človeške psihe. Zato morajo biti enakomerni in harmonično razviti. Žalobno vidimo pa ravno dandanes v izobilju gotove tipe, pri katerih to ni. Navadno je moralni čut premalo razvit ali pa sploh manjka. So to navadno tisti ljudje, ki so jim bedasti filmi in sportne prireditve glavna duševna hrana. Iz njihovega potomstva se rekrutirajo zločinci, ki jih dandanes mrgoli po svetu, saj se nahaja le neznamen del zločincev v ječah. Med tistimi »disproporcioniranimi« so pa tudi velemi, ki so sicer navadno nesrečna, a človeštvu potrebna bitja. Človeštvo ni namreč nikdar ničesar pridobilo od naporov posameznikov, edino le znanost. ljubezen (karitas) ali estetični čut velemov je pospešilo razvoj civilizacije. To mnenje je vsekakor pretirano. Izvira pač iz avtorjevega prezira do sociologije, ki jo imenuje na nekem mestu »pseudo-znanost«. V zvezi s tem nazorom je tudi Carrelovo mnenje o demokraciji, ki je baje pogubonosa, ker ovira razvoj človeške elite. Kajti »standardizacija« ljudi je povzročila prevlado manjvrednih slabotnejšev (v resnici je ravno tam, kjer ni demokracije, dosegla standardizacija vrhunec). Demokracija je po njegovem mnenju nastala iz zamenjave pojmov »človeško bitje« in

»individij«. Ljudje so vsi enaki, če pojmujejo besedo »človek« v abstraktnem smislu, nikakor pa niso enaki kot konkretna bitja.

Kako bi se dala usmeriti civilizacija zopet v pravo smer? Tu predlaga Carrel — evgenijo za izboljšanje človeškega rodu. Ampak prostovoljno. Razne »sterilizacije« in drugo zavre, ker je brez vrednosti. Potrebna je tudi reforma vzgoje, ki bi morala zopet bolj se zanimati za razvoj moralnega, religioznega in estetičnega čuta. Pred vsem pa bi bilo treba vzgajati človeštvo pravi voditelj. Platon je v svoji knjigi »o državi« predlagal vzgajanje nekeke duševne elite filozofov, ki bi živela na državne stroške in bi se mogla tako posvečati dolgoletnim študijem. Podobno misli Carrel. Razlika je le to, da stoji on strogo na stališču pozitivne znanosti in tako bi morala biti po njegovem mnenju medicina tista veda, ki naj bi kot nekaka »superveda« absorbirala v se vse druge vede. Vodja človeštva pa naj bi bil — zdravnik, vелеum, ki bi razpolagal s sintetičnim znanjem vseh drugih ved. Možnost realizacije takega človeka se zdi sicer v dandanašnji dobi specialistov utopijska, če pa gledamo Carrela pri delu, se nam zdi vendarle mogoča...

Carrel konča svojo knjigo s pozivom na naše razumnost, naj se loti neustrašeno dela človeške rekonstrukcije. Naglašja, da je to mogoče, saj se je prvič v zgodovini človeštva dogodilo, da more civilizacija, ki stoji že na robu propada, ugotoviti vzroke svoje nesreče in se tako rešiti. Knjiga je zanimiva, ker iz nje spoznamo, da se ujemajo odkritja pozitivne znanosti v marničem, zlasti v očitni askeze ter vsakršnega samopremagovanja (seksualnega itd.), s tem, kar so trdili že moralisti starodavnih časov in kar trdi še danes krščanska vera.

Mirko Honerlein.

Port Artur — po 30 letih

Po krasni asfaltirani cesti, ki jih Japonci grade vse križem po Mandžuriji, se lahko v eni uri pride iz prelepega pristanišča Dajren v Port Artur, ki se danes imenuje Nojun. Koliko spominov vzbuja to ime, spominov na junaške boje, na ponižujoče izgube in na bleščeče zmage, na grda izdajstva tudi, ki so se pred 30 leti tukaj dogajala in polnila svet s krvavimi senzacijami. Mali silno ljubeznjivi japonski vojaki in oficirji pozdravljajo turiste, ki prihajajo na ogled te nekdanje tako proslule ruske trdnjave na Daljnem vzhodu. Lahko so ljubeznjivi... S tem, da so jo izirgali Rusom iz rok, so storiли prvi korak na azijsko celino in so postavili tudi prvi temeljni kamen za svoje bodoče cesarstvo, ki se danes — ko počivajo portarturske razvaline komaj 30 let v prahu in zapuščenosti, raztega že daleč v Sibirijo in daleč dol v Kitajsko.

Takoj ko vstopiš v mesto, zagledaš na desni na malem brbiču sredi nekakega pokopališča za stare topove staro leseno hišo. To je nekdanji ruski oficirski klub, kjer so pred 30 leti popivali in veselili ruski carski oficirji, med tem ko je mušik gladoval na utrdbah in so se Japonci kot mačke plazili vedno bližje in bližje portarturskim utrdbam. Na krasnem prostoru stoji ta klub, sredi rajskega parka z nebeškim razgledom dol nad mesto in nad zaliv, ki ga ljubeče objema. Ruski oficirski klub, nedavno pozorišče nočnih orgij in šampanjskih kopališč, so Japonci spremenili v svoj spomenik slave in zmage. Saj svojo zmago res tej hiši in vsemu, kar se je v njej dogajalo, dolgujejo. Mogočno stoji klubska hiša sredi stotin starih topov, med katerimi so posejane stotine granat vseh kalibrov. Na topovih beremo še vedno naslov znane nemške firme »Krupp AG. Essen«. Japonci so poleg tega naslova vklesali še dan zmage, dan zaplenitve topa ali granate in druge okolščine, slavne za japonsko vojsko, ki jih bo japonska zgodovina vedno rada brala.

Tam, kjer so polnori oficirji s svojimi damami imeli svoje kegličke in metali krogle med šampanjske steklenice mesto kegljev, stojijo vseprek nametane največje granate v spomin onih, ki so razdejale mogočne ruske utrdbे.

Ko stopimo v notranjost ruskega oficirskega kluba, najdemo pravi muzej, skrbno urejen in negovan, v katerem so zbrani vsi spomini na obleganje in na zmago japonskega orožja. Vse pravimo, od bleščečega se hladnega gumba do vreče s peskom, od najbolj priproste streljnice pa do modernega topa, vse, kar je vojak nosil, uporabljal, zapustil. Tudi spomini na prehrano ruskih in japonskih vojakov. V posebni omari v glavnem salonu kluba se nahajajo ostanki živežnih potrebščin, na eni strani velikanski kominski kruh, poleg njega nekaj kilogramov fižola in graha, steklenica vodke in druge takšne stvari primerne za grla in želodce ruskih carskih oficirjev, na drugi strani pa pergišče riža, nekaj posušenega kruha in steklenica vode, živež, s katerimi se je hranil japonski vojak in častnik in — zmagal. Naj pogledajo samo v to omaro vsi oni, ki ne razumejo, zakaj je Japonska morala zmagati nad Rusi in zakaj so Japonci danes v stanu napovedati gospodarsko vojno vsemu svetu.

V drugi dvorani so razstavljene slike nekdanjih ruskih utrdb pred bombardiranjem in po zavzetju po Japoncih. Tudi modeli iz gipsa najvažnejših utrdb, kjer so se bili najhujši boji. Po stenah vise velikanske slike — oljnat na platnu, ki predstavljajo v slikovitih barvah poglavne bitke okrog Port Arturja, končno lepi oljnat posnetki najvažnejših vojskovodij na ruski in na japonski strani.

Na častnem mestu visi slika, skromna slika, ruskega pionirskega generala Kondratjenka, ki mu zmagoslavni Japonci daje najvišje priznanje. Pod sliko je zapisano, da bi Japonci trdnjave ne bili mogli nikoli zavzeti, če bi ta slovit ruski general ne bil padel v bojih nož na nož. Njegova smrt je demoralizirala rusko posadko in ji je vzela voljo do skrajnega odpora. Kako častno je to priznanje za zmagovalca samega, ki se v splošnem klone pred veličino premaganega nasprotnika.

Zopet druga dvorana, kjer je zbran večinoma ves bojni plen, ki je padel Japoncem v roke, uni-

forme, redovi, orožja vseh vrst, predmeti Rdečega križa, daljnogledi, telefonski aparati, plakati, fotografije, zemljevidi, sedla, poljske steklenice, kratkomačo vse, do najmanjše podrobnosti, kar so Japonci takrat v roke dobili in z velikim spoštovanjem zanesli v to edinstveni muzej na svetu.

Plesna dvorana, kjer so banketirali ruski oficirji, je ostala skoraj nedotaknjena. Visoko zgoraj pod streho visi druga ob drugi cela vrsta velikih slik, morda jih je 40, morda še več, ki predstavljajo slavne moške nekdanje carske vojske: Suvarov, Skobelev, Kuropatkin, Stössel. Vsi gledajo nekam začudeno na japonske vojake, ki po prstih stopajo skozi to vojaško svetišče, kadar vodijo po muzeju tuje obiskovalce. Ali so njihovi pogledi žalostni, ali samo polni preziranj... Vse eno, danes hodi tod Japonci.

Mesto Port Artur samo je tipično rusko garnizijsko mesto. Majhno, z velikanskimi vojašnicami, upravnimi poslopji, skladišči, ki bi se lahko nahajala tudi kje v Grodnu, Kišinevu ali Irkutsku, na besarabski meji ali na meji Mongolije. Vse je ostalo pri starem. Japonci niso ničesar novega prizidali. Port Artur je ostalo staro, okamenjeno rusko mesto. Po par korakih smo že v pristanišču, v tistem pristanišču, kjer je usoda l. 1904 prvič odločila proti Rusom. Pristanišča prav za prav nobenega ni. Pristanišče je podobno kakšnemu večjemu jezcu. Na eni strani obzidej edinega obrežja, na drugih straneh strma pobočja gričevja. V ta kotel vodi idealen vhod, ki si idealnejšega misliti ni mogoče. In vendar so ga Japonci znali tako sijajno zamašiti s svojimi minami. Pristanišče je mrtvo, ledeno mrtvo. Svoje dni so ležale v njem ruske oklopnice »Petrovskovsk«, »Retvisan«, »Paladac«, »Cesarevič«, »Varkak«, in druge manjše enote. Na njihovih mestih se ziblje danes nekaj siromašnih ribiških čolnov. Kajti danes je Port Artur mrtvo, okamenelo mesto. Samo stari Kitajci še pripovedujejo z bleščečimi očmi o onem Port Arturju, ki je živel, ko so v oficirskem klubu še popivali in prepevali carski ruski oficirji...

Italijanski kmet pod fašizmom

V Siciliji 300.000 brezposelnih kmetov - Izžemanje veleposestnikov

Zelo zanimiva bo zgodovina italijanskega fašizma z ozirom na položaj kmeta. Tega predmeta se dozdaj še nikdo ni lotil. Samo fašistični tisk se navdušuje čestokrat ob praznih besedah in puhlih čuvstvih, kadar govori o svojem kmetu, toda nepristransko se do sedaj še ni povedalo, kaj je fašizem storil za kmeta. Morda najbolj zanimivo pa bo poglavje o Siciliji, kjer je bil kmet najbolj zapuščen med vsemi ostalimi pokrajinami Italije.

Sicilija je last veleposestnikov. Malega kmeta, samostojnega lastnika zemlje Sicilija ne pozna. Veleposestnik je svoje veleposestvo porazdelil v večje in manjše predele, ki jih je dal v najem komurkoli, samo da je imel jamstvo, da bo najemnik redno dobival. Najemniki so potem zemljišče zopet delili in jih oddajali podnajemnikom za višje najemnine ter so od tega odvišala lepo živeli. Podnajemnikom pa se zopet ni ljubilo delati. Prepustili so obdelovanje zemlje zopet novim podnajemnikom ali poljskim delavcem, ki so smeli zemljo obdelovati proti visoki odškodnini, ki so jo morali plačevati svojemu gospodu v denarju ali s polovico pridobljene žetve. Kmetič, ki je bil prisiljen delati na trdi nerodoviti zemlji, ki je nikdo ni hotel izboljšati, je moral torej od svojega dela in od svoje borne žetve odšteti ogromne dajatve, ki so šli v žep podnajemnikov, od tam v žep najemnikov in slednjič na nizvo veleposestnika in lastnika samega.

Zdi se, da se je novi režim le zavedel, da bo treba v tako neurejene socialne razmere poseči s trdo roko in napraviti red. Toda trajalo je dolgo časa, preden se je svoje dolžnosti zavedel. Šele v zadnjem času je fašistično generalno tajništvo izdalo čisto nove določbe o najemniških pogodbah, ki naj veljajo za sicilijanskega kmeta. Veleposestev si fašizem ne upa razdeliti. Zato hoče vsaj nedostatke veleposestnega lastništva in poljedel-

Turčija zbira islam Zveza mohamedanskih držav

Nismo še pozabili, kako so se vse vele-sile in tudi male države začudile, ko je l. 1926. Turčija zahtevala stalen sedež v Svetu Zveze narodov iz razloga, kot je takrat dejal Ružd Aras, da je Turčija postala vodilna sila v Srednji Aziji. Posebno Anglija in Francija sta sturško ošabnost s preziranjem zavrnili. Turki so bili pametni. Oni dobro vedo, da nikdo ne more skozi zid, dokler trdno stoji. Njihova vera jih je naučila potrpežljivega čakanja. V Zenevi niso več sitnari, prepirani, da pride ura, ko jim vodilnega mesta v Srednji Aziji nobena sila več ne bo mogla osporavati. Med tem pa se bo sama skušala dejansko uveljaviti med azijskimi državami kot njihova voditeljica in poveljnica.

Voditeljica, nad katerimi državami? Nad Irakom, kjer so Angleži l. 1926 še neomejeno gospodarili. Nad Perzijo ali Iranom, kjer je takrat vladala še neznosna notranja zmeda in je bilo še vprašanje, v kateri jarek se bo država prevrnila. Nad Afganistanom, kjer je sledila revolucija revoluciji in kjer je afganski narod bil ravno na tem, da izžene emirja Amanulaha. Nad Arabijo tudi, ki se je začela trdno organizirati pod železnim vodstvom Ibn Sauda. Z drugimi besedami rečeno, Turčija je hotela biti priznana kot voditeljica nad vsemi narodi arabskega pokolenja in mohamedanske vere, ki žive v Srednji Aziji od Dardanel in Bospora pa do mej angleške Indije, od sovjetskih meja pod Kavkazom pa do perzijskih in arabskih obal Indijskega oceana. Velik sen, vreden orientalske fantazije. Tudi predmet sam je vreden največjih ambicij. Po teh pokrajinah se sedaj pasejo apetiti evropskih velesil, narodi pa služijo evropskim prekupčevalcem, enkrat tem, drugič drugim, ki jih znajo spretno drugega proti drugemu igravati, zraven za izstiskati iz njih vsa bogastva. Ali ni

velečastna naloga, ki čaka močno državo, da požene vso to sodrgo iz teh držav in narode iste krvi in iste vere združi v ogromno politično in gospodarsko enoto, ki bo nekaj pomenila na zemeljski obli, med tem ko sedaj ne pomeni nič več, kot dober pašnik za evropske države.

Turčija hoče biti moderna evropska država v kulturnem pomenu te besede. Zastavila je vse svoje sile, da svojo Anatolijo pomladi, da z vztrajnim delom in z velikanskimi žrtvami dokaže, da je tudi za azijske države, samo če to hočejo, mogoče, da se osamosvoje in da se dvignejo na ploskvo kulturnih držav Evrope. Predno je Turčija hotela učiti, vzgajati in voditi druge, je hotela sama sebe prenoviti. In to je z delom, ki bo služilo v svetovni zgodovini za najbolj bleščeči zgled vsenarodnega napora, skoraj tudi dosega. Turčija je delala na tihem, sistematično brez zunanjega šundra. Naenkrat se je po 15 letih skritega dela pojavila kot novorojena velesila, ki ji danes nihče več ne mara osporavati vodstva nad državami Srednje Azije, ki so se začele kot piščanci okrog koklje zbirati pod njenim okriljem.

Svoje politično delo je Turčija začela pri temeljih. Najprej je morda s krvavimi sredstvi brezobzirno vzpostavila notranji red v državi in zadušila vsa ognjišča notranjepolitične nevolje. Ko je to dosegla in ko se je gospodarsko okrepila in osamosvojila, se je lotila tudi zunanjepolitične zgradbe svojih odnosov do sosedov. Iz Iraka, iz Perzije, iz Arabije so začeli prihajati v Ankaru državniki po razne nasvete, ki so jih v izobilju dobivali. Stoletja stara nasprotstva recimo s Perzijo so bila kar čez noč zbrisana in na njihovo mesto je stopilo pametno prijateljstvo in iskrena volja do medsebojne pomoči. Tudi grda nasprotja med Perzijo in Afganistanom so pod spretnim posredovanjem Turčije izginila brez sledi. Perzijski šah je prišel na obisk v turško prestolnico, turška vojaška misija je uredila vse spore med Perzijo in Afganistanom. Azija si je pomagala sama. Ni potrebovala nobene Zveze narodov, nobenega evropskega razsodišča, sama si je pomagala s svojimi lastnimi moralnimi sredstvi. Tudi rana, ki je rezala med Perzijo in Irakom v pokrajini Šat-el-Arab, se je z ljubeznivo pomočjo turške diplomacije zacelila. Vse je bilo očisto, vse s pota spravljeno. Zavladalo je oziarje prijateljstva in medsebojne povezanosti.

Perzijski šah Riza Pehlevi je poklical turške znanstvenike v svojo državo, da jo modernizirajo in zopet so turški učitelji in vojaški svetovalci, ki delujejo po Afganistanu, kjer so se preje šopirili evropski »učitelji in svetovalci«. Tako vidimo, kako si Srednja Azija lepo trebi pot pred seboj, pot, ki vodi do popolne neodvisnosti od vsega izvenazijskega nadzorstva ali evropskega pokroviteljstva.

Sicer so še vedno tu razne druge sile, ki stegajo svoje roke od severa in od juga v osrčje Male Azije. Sovjeti pritiskajo s severa, Anglija z juga. Toda danes zadevajo v mnogo bolj trdne in odporne državne enice, ki se ne bodo več pustile izkoriščati kot menjalno sredstvo za veliko politiko evropskih velesil. Zasluga za to okrepitev pa gre v prvi vrsti Turčiji. Sovjetska Rusija, če hočemo biti pravični, ta razvoj tudi sama pospešuje. Čim močnejše bodo azijske mohamedanske države, tem močnejši bo tudi obrambni pas, ki vstaja med Rusijo in med Anglijo na tem področju.

Pred našimi očmi torej vstaja nova velika državna zveza, ki smo jo slutili vseh preteklih 10 let, ki je Turčija skrbno pripravljala in ki sedaj stopa v živo zgodovino. V tej zvezi držav, ki naj družijo vse ozemlje do Indije, igra Turčija zares vodilno vlogo, ki jo vse države tudi rade priznavajo. Če se Anglija danes obrača na Turčijo v svojem sporu z Italijo, potem je to priznanje, ki ga je treba v zgodovini beležiti. Četudi za enkrat Arabija še ni z obema rokama deležna tega zbiranja mohamedanskih držav pod turškim vodstvom, je to le začasna priklazen. Ibn Saud se hoče najprej notranje utrditi, potem hoče raztegniti svoj vpliv na druge arabske države, kot so Palestina, Transjordanija in Sirija. Potem bo tudi on našel pot v Ankaru. O tem si ne delajmo nobenih iluzij. Saj Ibn Saud ravno turške reforme prenaša v svoje arabsko kraljestvo. Pred temi velikimi zunanjepolitičnimi dejstvi ne smemo zapirati oči, ker nam pripravljajo čisto nove razplete v zunanji politiki Evrope in Azije.

Mimohod turške vojske pred Kemal Atatürk.

Sicilijanski kmet.

okrog 400.000 hektarjev. Ni čuda, če je bilo vse ljudstvo v Siciliji tako rekoč zasužnjeno. Sedaj je to odpravljeno. Kmeti delavci so se povezali v poklicne stanovske organizacije, ki v njihovem imenu sklepajo najemniške pogodbe z lastniki in to za eno ali dve leti naprej vpoštevajo zmerom tudi vsakoletno letino.

Nadaljni nedostatek kmetijstva v Siciliji je še vedno ta, da ležijo ogromna zemljišča neobdelana in neizkoriščana. Nad 180.000 hektarjev dobre zemlje je neobdelane in služi gospodi za love in konjske dirke. Fašistični režim je tudi tukaj skušal poseči v nevdružne razmere ter predpisal, da se mora neobdelana zemlja izročiti v obdelavo poljedelskemu ljudstvu. Fašistična stranka je šla tako daleč, da je sama nastavila poljske delavce na neobdelani zemlji in jim poverila nalogo, da jo obdelujejo na podlagi pogodb, ki jih stanovska organizacija sklene z lastniki pod nadzorstvom fašističnega strankinega tajništva.

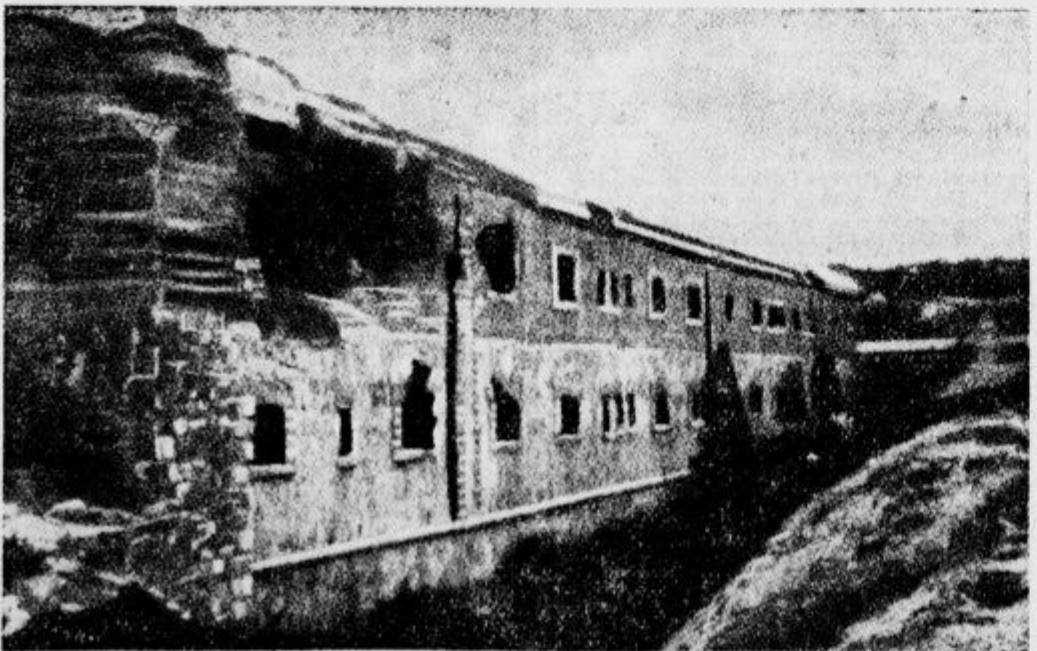
Končno je treba omeniti še eno reformo, ki bo morda tudi nekoliko vplivala na izboljšanje gospodarskih in socialnih razmer v Siciliji. Fašistični režim je v gotovih primerih namreč dovolil veleposestnikom in sploh poljskim delodajalcem večje denarne podpore, ki gredo zelo visoko in dosežejo v nekaterih primerih celo polovico vseh proizvodnih stroškov, ki jih zahteva kmetija v enem letu. Država je prišla na pomoč tudi zadolženim kmetom — najemnikom ter jim je odpisala vse obresti za pretekli dve leti. Posodila jim je tudi brez obresti večje vsote denarja, da bi se mogli modernizirati in tudi več pridelati.

Nove odredbe tijejo skoraj 300.000 brezposelnih poljskih delavcev.

Kemal Atatürk.

NASA UDELEZBA NA ZIMSKI OLIMPIJADI JE NASA NARODNA DOLŽNOST. ZATO PRISPEVAJ DANES V OLIMPIJSKI FOND VSAJ 1 DINAR.

Tako izgledajo danes ruske utrbe v Port Arturju.

Med črnimi Askari

Askari sestavljajo v Eritreji večino italijanskih kolonijalnih čet, saj so celo nižji častniki domačini. V miru je bilo življenje vojaka domačina kaj prijetno. Vsak Askari ima svojo kočjo — tukul, okrog katere je nekaj obdelane zemlje, na kateri prideluje najpotrebnejši živil. Med eritrejskimi ženami so žene Askarijev prav gotovo najbolj srečne, ker mož ne skrbi za hišno gospodarstvo, pač pa dobiva plačo in pri tem po eritrejski navadi nič drugega ne dela. V drugih družinah pa leži vse breme družinskega življenja in preživljanja na ramah uboge žene, ker delo je za možkega sramota. Če je torej življenje Askarijev v miru kaj prijetno, je pa tem bolj grenko v sedanji vojni dobi in marsikdo od njih, ki se bori pod žgočim soncem Abesinije, že dobro pozna domotožje in hrepenenje za polnimi lonci, ki mu jih je ljubezniva žena v njegovem brezdelju nosila pred usta.

Pa tudi v vojnem času je baš prehrana izrazit znak življenjskih okoliščin in razmer, v katerih žive Eritrejci. Ker so Askari večinoma kopti ali pa mohamedanci, ne smejo uživati mesa živali, ki so jih zaklali pripadniki drugih ver. Da Askare ne mučijo dvomi, češ, da so jedli nečisto meso, jim italijanske upravne oblasti dodeljujejo živo živino, vole, ovce in koze. Zato razdelijo živino z žrebanjem na posamez-

Posebne težave pa imajo vojaške oblasti z domačimi vojaki takrat, kadar so ranjeni ali kadar zbole. Kaj težko jih je namreč pregovoriti, da bi se zaupali evropskemu zdravniku, kaj šele, da bi ga ubogali. Zaradi tega je vedno nevarnost, da zaradi prikrivanja bolezni nastopijo kakšne epidemije. Askari od davnih časov najbolj zaupa znanim zdravilnim sredstvom ali predmetom, ki jim pripisujejo posebno zdravilno moč. Zanje je amulet najvažnejše in najboljše zdravilo. Od evropskih zdravil so se naučili ceniti samo jodovo tinkturo, ki pri njih velja za zdravilo za vse bolezni, najbrž zato, ker tako močno peče. Križ pa je z Askari, kadar si domišljajo, da so obsedeni od hudiča. Takrat se obnašajo kakor brez uma in komur je lastno življenje ljubo, ne hodi v njihovo bližino. Tako je neki Askari sredi noči ko se je zbudil v taboru, zgrabil puško in ustrelil dva poleg sebe speča tovariša. Na vprašanje, zakaj je to storil, je dejal, ves tresel se, da je videl vruga in da ga je hotel ustreliti. Za Askarije je zli duh povzročitelj vseh nesreč in bolezni. V borbi proti njemu se ne poslužujejo samo amuletov, ampak imajo tudi na čelo z nožem vrezana razna znamenja in črte, ki naj jia varujejo pred njim. Po teh urezih Evropejec že najlažje razlikuje med seboj zelo podobne domačine. Prav tako Evropejec Askarijev po obrazu nikakor ne more oceniti na pravilno sta-

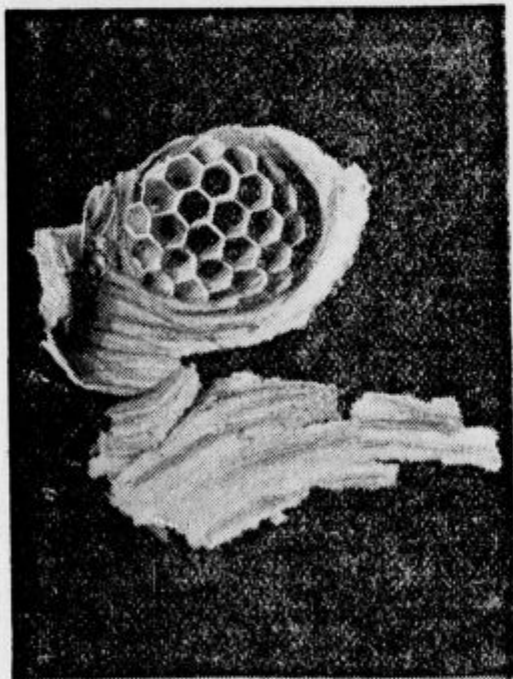
Mohamedanci v italijanski armadi, po večini črni Eritrejci in Somalci, molijo pred muslimansko mošejo v Asmari.

ne skupine. Skupine sestoje večinoma iz prijateljev ali celo sorodnikov, ki izmed sebe izberejo kuharja. Kuhar prevzame nato ves posel pripravljanja jedi, tako n. pr. zgradi ognjišče pod milim nebom poskrbi za drva in posodo. Kuhinjske kotle, posode in skledje najrazličnejše oblike in velikosti nosijo vojaki s seboj. Značilno je celo to, da večina tovara, ki ga nosijo tovorna živinčeta, obstoji vprav iz najrazličnejših kuhinjskih priprav in potrebščin, ne pa iz živil. Jedilni list Askarijev je kaj preprost: še najbolj jim diši na tanke pasove narezane surovega mesa, ki ga nato malce posuše. Kot začimbo in posladek pa cenijo zlasti španski poper, brez katerega nihče dolgo ne zdrži. Častniki-domačini si privoščijo tudi marsikaj boljšega, pri čemer je čudno to, da so jedi večinoma še dokaj okusne čeprav častnikom kuhajo le skoraj sami mohamedanski kuharji, ki jedi med kuho nikdar ne pokušajo.

rost. Sami pa tudi ne vedo mnogo, saj so še pred nekaj leti vse štetje let začeli z znano bitko pri Adul leta 1896. Šele obsejni upravni aparat, ki ga je Italija zgradila ob kolonizaciji, je s silo uvedel novo, pravo časovno štetje.

Pri primkih in imenih Askarijev nastaja kaj rada velika zmeda. Vsak Askari dodaja svojemu imenu še ime svojega očeta in s tem je vse opravljeno. Seveda si pa privoščijo v teh imenih posebne orientalske cvetke in imena kakor »Sin kreposti«, »Cvetka Marijina«, »Priatelj sreče« itd., niso redka. Posebno nesrečen pa je v vojaški službi tisti Askari, ki mu tovariši dajo ime Tabih. Tovariši mislijo o takem, da že samo s pogledom očij vsakogar ureče in se ga izogibajo kot živega vraka. Vse predstavljane v druge čete ne pomaga mnogo, in vojaška oblast je končno prisiljena da ga odpusti. Askari se pač boje hudega pogleda bolj kot ran in smrti, bolj kot pušk in topov.

Kdo je prvi delal papir?

Kaj neki bi počeli danes, če bi ne znali izdelovati papirja iz lesa. Pravijo, da je ženjenalec človek izumil, kako se to dela. V resnici pa so papir iz lesa že davno izdelovale ose. Torej žuželka, ki se nam niti kaj prida ne zdi in rada pika, je izdelovala papir iz lesa! In od nje se je naučil človek. So namreč ose, ki iz drobčenih lesenih delov, katere s svojimi čeljustmi zmeljejo, izdelujejo nekako lepilasto snov, s katero potem delajo svoja osja gnezda. Na naši sliki vidimo notranjost takega osjega gnezda. Neki Schäffer je v drugi polovici 18. stoletja opazoval ose, kako delajo svoja gnezda. Pri tem se je domislil, da bi bilo dobro, ko bi jih poskusil posneti. In posrečilo se mu je na ta način izdelati snov, ki je bila podobna papirju. To je bil začetek papirne industrije.

- »Kaj pa rišeš po popirju, Janezek?«
- »Psička rišem, ata.«
- »Kje je pa rep?«
- »Ta je pa eš v črnilniku.«

Natakar: »Imamo telečje možgane, svinjske noge, kurja jeterca in...«
Gost: »Nikar ne mislite toliko na tisto. Tudi mene boli glava, imam revmatizem in prazen želodec. Svoje težave pripovedujte komu drugemu, meni pa prinesite porejto gnjati.«

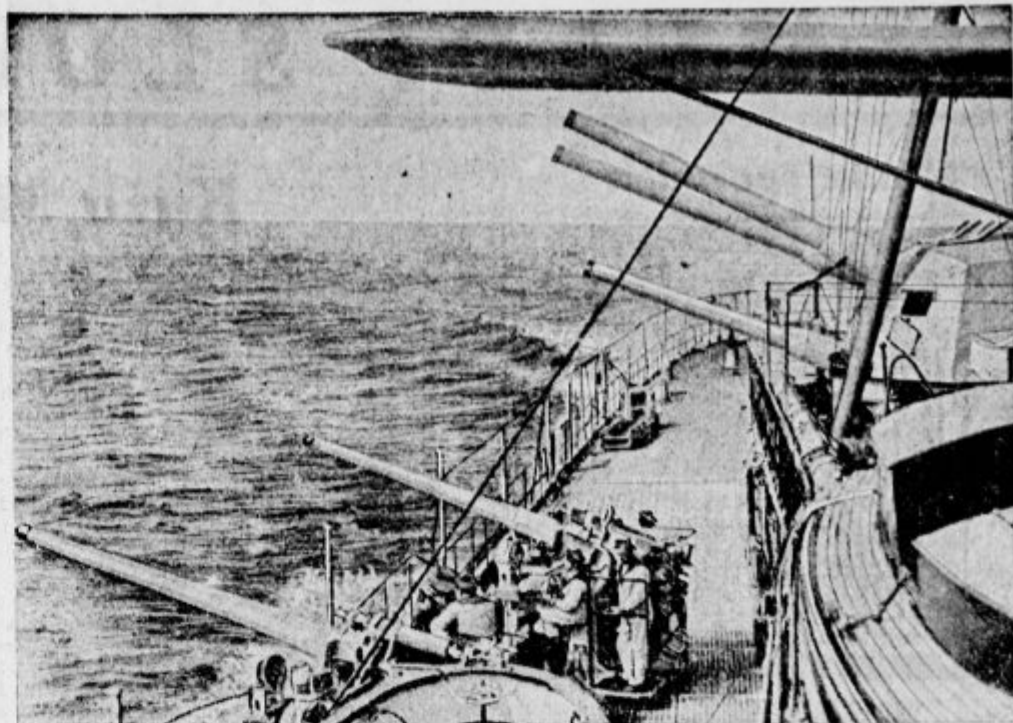
4000 let stare grške pesmi

Arheološka ekspedicija milanskega vseučilišča je odkrila v vasi Medinet Madi, ki leži v egiptski pokrajini Fajumu, svetišče boga Ermutisa, katerega so v starem Egiptu častili kot zaščitnika žetve. V podkladah svetišnih stebrov so našli štiri grške hvalnice, ki jih je pred štirimi tisočletji napisal grški posnik Izidoros. Pesmi so nepoškodovane ohranjene. Iz besedila je razvidno, da so v starem Egiptu častili Ermutisa hkratu z njegovo »veliko materjo«, boginjo Izido. Ena najdenih pesmi opisuje razmere za življenje Amememhata III., ki je bil najmočnejši vladar dvanaeste egiptске dinastije (2200 do 1700 pr. Kr.). Tedaj je bilo egiptsko stavbarstvo na višku razcveta.

Dva prijatelja sta se srečala.
»No, ali si morda že oženjen?« je vprašal eden.
»Ne!, zakaj pa vprašaš?«
»Čudno se mi zdi, ker sem mislil, da resno misliš na ženitev.«
»Saj sem tudi resno mislil! Ampak vidiš, tisti večer, ko sem hotel dekle vprašati, ali me mara, prav tisti večer mi je pripovedovala, kako rada ima nekega Prešerna, da obožuje nekega Cankarja in da je vsa zaljubljena v nekega muzikanta Wagnerja. Vidiš, pa sem takoj videl, da ima že tri druge rada in da trem konkurentom ne bom kos, zato sem raje molal in šel.«

Z južnega abesinskega bojišča. Na južnem bojišču so se Italijani umaknili na črto Ual Ual—Gerlogubi—Gorahai—Kuban—Dolo. Sedaj se Italijani pripravljajo, da bi udarili na Abesince pri Dolu.

Francoško vojno brodovje je odplulo iz Toulona na manevre v Sredozemsko morje. Na sliki vidimo oklopnico »Colbert«, na kateri mornarji stoje ob protiletalskem topu.

Glavni stebri neguševe vojske

Odločno in samozvestno je neguš odklonil Hoare-Lavalove mirovne predloge. Najsi je bilo javno mnenje glede njegove zakrknjene nepopustljivosti kakršnokoli že, vsekakor je bil črni cesar zaradi tega predmet splošnega občudovanja. Da bomo mogli razumeti njegovo neomajno stališče in samozaupanje, moramo predvsem upoštevati okolje, v katerem živi, in ljudi, na katere se opira.

Razen številnih evropskih svetovalcev, katerih vloga je zlasti moralnega in strateškega pomena, je cesarjeva glavna opora slepo verujoča koptska duhovščina in plemski ponos njegovih zveznih knezov ali rasov. Le-ti ne opravljajo zgolj funkcije poveljnikov, marveč so tudi v drugih ozirih poglaviti stebri njegove moči in pomembnosti. Kakšni so torej ti neguševi mogočniki?

Ras Kasa, upravitelj pokrajine Bekhemed, vrhovni poveljnik levega krila abesinske armade na severni fronti, velja za najpremožnejšega človeka v Abesiniji, ne izvemši amega cesarja. On razpolaga z armado 120.000 mož, ki so dobro oboroženi in vzorno disciplinirani. Ras Kasa je hladne nature, preudaren in preračunljiv do skrajnosti, prav tip afriškega vladarja. Ko ima pred seboj veliki končni smoter, računa vedno tudi z najneznatnejšimi podrobnostmi okoli sebe. Naslanja se predvsem na visoko duhovščino.

Ras Ajelu, upravitelj pokrajine Volkait v severnozahodnem kotu Abesinije, je drzen in spreten vojskovodja, ki je že uspešno napravil več vpadov v Italijansko Eritrejo. To je diktatorska natura. Popoln Evropejec z imponirajočo zunanostjo je tudi preudarnega in bistrega duha; Evropejci ga imajo za največji organizatorični in strateški talent med Etiopci. Pod njegovim poveljstvom stoji armada 60.000 mož, ki pa so bolj površno izvežbani in oboroženi.

Skoraj popolno nasprotje omenjenih dveh rasov je upravitelj Tembienja, ras Sejum, poveljnik armade pri Makali. On je vnuk stranske linije bivšega cesarja Janeza, toda kljub svojem visokemu pokolenju živi v neposrednih in tovariških stikih s podrejenici in podložniki. Nobeden izmed rasov ni pri armadi tako priljubljen kakor ras Sejum. Vzgojen v evropskem duhu ceni visoko evropsko kulturo, upošteva ženevo, a sovraži iz dna srca Italijane, kar jim je med sedanjo vojno dal že pogosto čutiti. Ras Sejum si neprestano prizadeva prepričati cesarja, da je treba z Lahi čim prej krvavo obračunati. Njegova bojna poročila negušu so kratka in samozavestna. Pri zadnjem genialno izvedenem zavzetju Addi Abija je na pr. brzojavil: »Bog je ščitil orožje Vaših skrom-

nih vojakov. Judov lev je zmaga!« Njegova armada šteje 50.000 ne posebno dobro opremljenih mož.

Negušev stebri v Ogadenu je ras Nasibu, upravitelj pokrajine Harar. On je tipični predstavnik sodobne Abesinije, ki stremi po popolni evropeizaciji. Njegova izobrazba kakor tudi sijajne vojaške sposobnosti dajejo popolno zaupanje v njegovo moralno moč in avtoriteto. On poveljuje armadi 60.000 mož, ki so izborno izvežbani in oboroženi.

Tukaj straši

V mali hišici ob starinskem obzidju v Zisterdorfu v Avstriji prebiva vdova Katarina Schärfl. Njena 12letna hčerka Lujiza spi v tej leseni postelji. Kadar deklica leže v posteljo, začne vedno nekaj trkati. Doslej še niso našli vzroka temu »strahu«, ki razburja že vso deželo. Na sliki vidimo 12letno Lujizo, ki sedi na skrivnostni stari leseni postelji.

»SLOVENEČ« pred 60 leti:

V četrtek, 13. januarja 1876

Vzrok vpliva katoliške duhovščine: ... Iz bistva vere razlaga se odlična stopnja, katero zavzemala je vedno duhovščina katoliška v vseh predelih vednosti in umetnosti: aa je pa to odlično stališče mnogo vpliva donajalo jej, sledi iz pomembe, katero je imela vedno omika in katero ima še posebno zdaj. Zlato, mogočnost, zmotnost in pozitivnost gotovo mogočeno vpliva na sedanje, od Boga odpadle čase; vendar prava omika ni še oddala svojega gospodstva, ni se še vklonila pod žezlo počutkov; stara njena veljava in sedanja moč daje jej še vedno pravico do spoštovanja človeštva. ona sama more rešiti važna vprašanja prihodnosti. Tako vpliva še vedno ona in po njej je vplivala in vpliva duhovščina katoliška.

POLITIČNI PREGLED

Z jugoslovanskega bojišča se piše angleškemu listu »Times«, da avstrijska vojna zaseda Bosno in Hercegovino. Bo pa tudi silno potrebno, če je res, da so se Turki zarotili v eni noči po vseh pokrajinah, kjer vstanek še ne razsaja, pomoriti kristjane.

Italijanska je v silnih denarnih zadregah, dasi je pograbila cerkveno premoženje in prodala skoro vsa državna posestva. Od 1. 1861 do 1876 so se obrestni državnega dolga pomnožile za 353.634.801 lir. Pa tudi kraljeva rodna je vsa zadolžena in kralj je moral državno zbornico prositi, da naj mu daruje 1.500.000 lir.

Ruska je v ministerskem svetu po viharji razpravi sklenila po južni Sibiriji narediti železnico in car je ta sklep potrdil.

Angleška neki namerava od Turčije kupiti deželi Tripolis in Tunis za 100 milijonov, kar pa Italijanom in Francozom ne bi bilo nič kaj po volji.

DOMAČE VESTI

Občni zbor »Matice slovenske«, katerega se je vdeležilo nekaj čez 40 udov, je vodil predsednik dr. J. Bleiweis sam. Za odbornike so bili voljeni vnovič gospodje: prof. Marn, prof. Pletersnik, ravnatelj Praprotnik, nadzornik Šolar, prof. Žakelj, vrednik drž. zak. Mat. Cigale, prof. Einspieler, kanonik Gabrijan, in na novo dr. Sust, škofijski kancelar v Trstu.

Iz seje deželnega odbora 8. januarja. Sklenilo se je, da se v posebni okrožnici na župane kmetskemu ljudstvu živo priporoči potreba in velika korist nadaljevalnih šol za udučevanje v umnem kmetijstvu.

MLADI SLOVENE

Mlada sportnika

Gospod boksa Bumaa
in žena Minka
blazeno strmita
v razborita sinka.

Bum! in čof! se krepko
boksata že malčka —
pa čeprav še majhna,
drobna sta kot palčka.

»Kakšna korenjaka!
očka v brke brunda.
»Krepko, dečka moja!
To je zadnja runda.«

Ganjena do solz je
mlada mama Minka...
Oh, kako ponosna
je na svoja sinka!

Zviti starec

Nekoč je živel kralj, ki je imel zelo lepo ptico. Nekega dne je ptica pobegnila iz kraljevega vrta. Pa ni priletela daleč. Ujel jo je neki starec in jo hotel vrniti kralju. Pa ni vedel, kako bi prišel do njega.

Spotoma je srečal trgovca in ga prosil, naj mu pokaže pot. Trgovec je odgovoril:

»Če mi obljubiš polovico nagrade, ki jo boš dobil od kralja, te spremiti v kraljevo palačo.«

Starec si ni vedel drugače pomagati in je udaril v roko. Trgovca ga je privedel do palače. Pred vhomom je stal čuvaj, ki ni pustil nikogar v notranjost.

»Če mi daš polovico nagrade, ki jo dobiš za ptico, te spustim noter, drugače ne,« je dejal starcu.

»Ne morem,« je odgovoril starec. »Polovico nagrade sem že obljubil trgovcu, ker me je privedel sem.«

»No, pa mi daj polovico od tistega, kar ti bo ostalo,« je prigovarjal čuvaj.

»Dobro!« je obljubil starec.

Pustili so ga do dvorane, v kateri je imel kralj svoj prestol. Tudi pred vhomom dvorane je stal čuvaj, ki ni pustil nikogar v notranjost. Rekel je starcu:

»Daj mi polovico nagrade, pa te spustim!«

»Polovico nagrade sem že obljubil trgovcu,« je pojasnil starec.

»Pa mi daj polovico od tega, kar ti ostane,« je prigovarjal čuvaj.

»Prvo polovico tega sem obljubil že prvemu čuvaju,« je odgovoril starec.

»No, pa mi daj drugo polovico deleža, ki odpade nate,« je zahteval čuvaj.

Starec je hoče-noče pristal.

Čuvaj ga je spustil v dvorano, v kateri je sedel kralj, trgovca in oba čuvaja pa so čakali pred vrati.

Kralj se je ob pogledu na najdeno ptico na vso moč razveselil.

»Kaj hočeš za to, da si ujel izgubljeno ptico?« je vprašal starca.

Starec je začel premišljevat: Če dobim denar, bom moral dati polovico trgovcu, drugo polovico pa obema čuvajema. Zame ne bo ostalo nič.

In je odgovoril kralju:

»Prosim te, kralj, daj mi sto udarcev po podplatih!«

Kralj se je zavzel:

»Ali siliš prav? Sto udarcev hočeš za nagrado? Človek božji, ali te luna trka?«

»Prav zares mislim tako,« ga je starec zvito pogledal in mu pojasnil: »Udarcev itak ne dobim jaz. Polovico sem jih obljubil trgovcu.«

Kralj je poklical trgovca predse. Trgovca je ves vesel prihitel, ker je mislil, da mu bodo našli pest zvenkljajočih cekinov. Pa se je nemilo zmotil. Kralj je ukazal, naj ga polože na trebuh in mu naštejejo po podplatih petdeset udarcev.

»Tako, zdaj pa še ti leži,« je ukazal starcu.

»Malo,« je starec odkimal z glavo. »Polovico ostanka sem obljubil čuvaju pred dvorano.«

Kralj je poklical čuvaja predse in naštel so mu petindvajset gorkih. Potem je kralj spet velel starcu, naj leže, da dobi ostanek nagrade.

»Nak, četrtno nagrade sem obljubil čuvaju pred vhomom v palači,« je odgovoril starec.

Kralj je poklical še tega predse in tudi njemu so naštel petindvajset po podplatih.

Modrega in zvitega starca pa je kralj posebej obdaroval z veliko možno zlata.

Nekaj za mlade čarovnike

Kako potegneš prstan iz vode, ne da bi se zmočil?

Za to čarovnijo, ki bo povzročila med gledalci mnogo presenečenja, je potrebno nekaj poprejšnje vaje. Imeti morate precej globok krožnik in vrček za pivo. Vrček je od polovice napolnjen z vodo, katero zlijete na krožnik in položite prstan vanjo. Nato pobarate gledalce, kdo si upa potegniti prstan iz vode, ne da bi se zmočil. Naj te poskusijo, nikomur se ne bo posrečilo! — Nato greste sami strokovnjaško na delo. Vzimate tanko trsko, jo previdno na enem koncu zažgete in jo nekaj časa gredočo držite v vrčku, ki pa ga morate prej znotraj dobro osušiti. Vendar ne smete držati trske pregluboko. Zrak v vrčku se segreje, se zaradi tega razširi in razredči. Čez nekaj časa potegneta trsko ven in nato prav hitro povežete vrček narobe na krožnik z vodo, toda tako, da ostane prstan zunaj vrčka. V nekaj minutah se bo vrček ohladil in znjaj se bo seveda tudi ohladil razgreti zrak, ki se bo zaradi ohlajenja skrčil. Zunanji zračni pritisk bo vso vodo na krožniku potisnil pod vrček, prstan bo ostal na suhem! Vzimate ga s krožnika, ne da bi se zmočil!

Kuža Muki piše...

(Dalje.)

Oh, otroci, koliko »fujev« sem moral preslišati! Vse mogoče sem poskusil, da bi si prejel dolčas. Posrečilo se mi je pregledati krasen ogel kovčega, ki je stal na hodniku. Z veliko mojo sem izvel dva robca in par nogavic iz omare za perilo ter jih razcefral. Zbežal sem steklenico za mleko s police, ker sem bil žejen. Kaj morem zato, če se je razbila? Nazadnje sem našel nekaj, kar mi je bilo res pogodu: copato. S copatami imam namreč največje veselje. Tako imentno se mi zdi, ko jih vlačim iz kota v kot, jih trgam na drobne kosce in premetavam setintirja. Ni večjega užitka zame!

In vendar: kadarkoli sta gospod ali gospa pogledala za menoj, kje tičim in kaj počnem, vselej nisem slišal iz njunih ust drugega kakor: »Fej, fej!« In ta »fej!« je bil vedno tako resen, da sem čutil, da tega ne smem. Najbolj žalostno pa je bilo, da je bilo vse, česar sem se veselil, »fej«. Po pravici povedano: nisem več vedel, kaj bi počel. To boste najbolje razumeli vi, otroci. Tudi vas odrasli venomer motijo pri igri in delu s svojimi večnim: tega ne smeš! Vse, kar je lepo, je prepovedano! Žalostno!

Včeraj sem šel mimo nečesa bleščečega in sem nenadoma zagledal svojega brata. »Kaj tudi ti si tukaj?« sem ves vesel zabeval. Pobožal sem ga s tačko. Tudi on me je pobožal. Obliznil sem ga z jezikom in tudi on je mene. Ko sva se tako zabavala, je prišla v sobo gospa. Da bi jo videli, kako se je smejala. »Francelj, Francelj, pridi že vendar! Pogledaj, Muki se opazuje v ogledalu!« In sta se oba na vse grlo smejala. Tega nisem razumel. Tudi svojega brata nisem mogel več najti.

Užaljen, da sta se mi tako nedostojno smejala, sem ponosno in ne meneč se za njih korakal po sobi semterja. Tedaj sem opazil, da teče nekaj zrakga, belega za menoj. Obrnil sem se, da bi zagrabil. In že ni bilo ničesar več za menoj. Ko sem se

vlegel, sem zopet videl, kako se mi približuje. Najbrž bo mačka, sem si mislil. Mačk namreč ne morem videti. Slednjič, ko sem že večkrat brezuspešno šavnil po njej, sem jo zagrabil. Pošteno sem ugriznil. O joj! Neznosno me je zabolelo — bil je moj lastni rep!

Proti večeru je bilo. Dremal sem na svoji blazini v kotu, ko zaslišim tuje glasove v sobi. Poškili sem z enim, pogledal z obema očesoma, toda ljudi nisem opazil. Slednjič sem opazil, da govorijo ljudje iz nekega rjavega zaboja, ki je stal na mizi v kotu. Može so mi bili kar všeč. Ko pa je začela neka ženska peti, sem zaradi njenega vreščanja postal žalosten in pričel glasno jokati.

Gospod me je zato postavil na travnik, to se pravi, balkon in bil sem sam. Ze prejšnji dan, ko so me zaprli na balkon, sem začel s skakalnimi vajami. Tudi danes sem poskusil. In res: posrečilo se mi je. Skočil sem z balkona skozi okno v sobo. Bil sem na svoj skok silno ponosen in tako nisem pazil, kam sem skočil. Pri skoku sem se zapletel v namizni prt in ga seveda potegnili za seboj. Vse, kar je bilo na mizi, je padlo na tla. Na žalost je bila to čajna ročka. Posoda se je razbila in vroči čaj se je polil po preprogi. Lahko si mislite, da sem moral slišati neverjetno število »fejv«. Opazil pa sem, da sta bila gospod in gospa le nekoliko ponosna na tako prebrisanega psička, ki zna tako spretno skakati v sobo.

Kar nehati moram! Malo preveč sem napisal in se že bojim, da ne bo imel Kotičkov striček dovolj prostora, da bi stlačil to dolgo pisanje na ozki prostor, ki ga ima na razpolago. Bom pa nemara drugič še kaj povedal o svojih doživljajih v mestu. Prav lepo mi pozdravite vaše pse in ne nagajajte jim preveč! Saj imajo v mestu tako dolgočasno življenje! Priscrne pasje pozdrave vam pošilja — Vaš Muki.

(Konec.)

Mlada njiva Abesinec Mahakuku

Na jasi pred abesinsko vasjo se je igral Abesinec Mahakuku in njegovi tovariši.

Ko so bili najbolj razigrani, so zaslišali oddaljen bobnanje. Komaj je v daljavi boben utihnil, se je že oglasil v njihovi vasi.

Dečki so pustili igro in stekli k bobnarju v vas. Bobnar je stal pred kočo, napravljeno iz blata in slame. Z lesenim kladivom je udarjal na velik boben.

Ko je odbobnal, je povedal dečkom: »Italijani so nas napadli in sedaj moramo vsi moški v boj.«

Po teh besedah je odšel v vojsko.

Dečki so gledali za njim, nato pa je vzkliknil Mahakuku:

»Pojdimo še mi v boj! Sestavimo četo in potem bodo tekli pred nami Italijani kakor zajci.«

Dečki so kar zaplesali okoli Mahakukuja, tako so bili navdušeni.

Mahakuku je dvignil roko in izpregovoril:

»Toda mi moramo imeti tudi svojega poveljnika.«

»Mahakuku naj bo!« so enoglasno vzkliknili dečki.

»Sprejem!« je svečano odgovoril Mahakuku, »sedaj pa odrejmi, da odidete domov. Doma pregledajte vse kote in kar boste našli uporabnega za boj, prinesite semkaj.«

Dečki so se razšli.

Čez pol ure so se vrnili. S seboj so prinesli staro orožje, loke, in drugo ostro orodje.

Mahakuku je stopil na vzvišen prostor in poveljeval:

»Ko izide sonce in nehajo rjuti levi, se spet zberite tu. Sedaj si pa urežimo loke in pišce.«

Pričeli so delati. Ko se je znočilo, so odšli vsak na svoj dom.

Ni še zarja osvetlila nebo, ko so se Abesinečki začeli zbirati. Ko so bili vsi zbrani, je Mahakuku izpregovoril:

»Vprašaj sem starega bobnarja, kako oddaljeni so Italijani od nas. Povedal mi je, da en dan hoda. Ali hočete, da odidemo takoj, ali da počakamo?«

»Takoj!« so enoglasno pritrdili dečki.

»Dobro — vzemite orožje in pojdimo v boj proti Italijanom!«

»Živjo!« so navdušeno zavpili Abesinečki.

Mahakuku jih je razvrstil kot vojake. Po dva in dva so odkorakali. Korakali so čez puste pokrajine in prišli v teman gozd. Oprezno so prodirali skozenj.

Nenadoma je pred njimi počila veja in v tem trenutku so že zagledali krvočelne levje oči. Vsi so otrpnili.

Lev se je bližal z veličastnimi koraki.

Tedaj je Mahakuku drzno skočil pred leva in mu pogledal globoko v oči. Lev se je obrnil in izginil. Bil je premagan.

Mahakuku se je obrnil h tovarišem, ki so stali še vsi trdi, in se globoko oddahnil:

»Hvala Bogu, prva nevarnost je minila!«

Šele zdaj so Abesinečki oživel. Skočili so k Mahakukuju in od sreče niso vedeli, kaj bi počeli.

Mahakuku jih je pomiril in odšli so dalje. Temnilo se je že, ko so prišli iz gozda.

Tedaj so — ojoj! zagledali strašno pošast.

Abesinečki so se vrgli na tla in kukali skozi grmovje. Zagledali so ogromno telo. Iz srede telesa je štrlel v zrak nekakšen rilec. Oči so se obračale na vse strani in se pošastno svetile.

Kamor je pogledalo to strašno oko, povsod je postalo svetlo. Pa noge, kakšne so bile te! To so bile najbolj čudne. Vrtile so se okoli in okoli telesa... Kaj takega Abesinečki še svoj živ dan niso videli.

Tako so se bili zagledali v zver, da niso opazili nekega moža, ki se jim je približal.

Prvi ga je opazil Mahakuku.

Skočil je kvišku, z jim tovariši in v hipu je bilo v moža namerjenih nešteto pušče.

»Samo gani se!« mu je grozeče dejal Mahakuku in stopil bliže. »Kdo si in čemu si prišel semkaj?«

Mož je odgovoril:

»Slovenec sem iz Evrope. Ime mi je Janez. Italijani so me poslali še pred vojno sem. Tukaj sem se naučil vašega jezika. Zdaj so me prisilili, da se bojujem proti vam. Pa sem raje ušel.«

Po končani razlagi mu je Mahakuku povedal, kako so prišli sem.

Janez jim je rekel:

»Pojdite z menoj. Jaz vem, kje imajo Italijani skrito orožje. Dovolj ga je za nas vse.«

Abesinečki so šli z Janezom. Peljal jih je v goste grmovje in jim velel počakati.

On sam je šel dalje. Videl je, da orožje čuva vojak. Vrnil se je in povedal Mahakukuju, kaj je videl.

Mahakuku je rekel:

»Jaz se bom splazil k njemu in ga zvezal.«

Vzel je vrh in se plazil k vojaču. Ko je bil tik njega, je skočil pokoncu in hitro potisnil vojaču v usta šop trave. Nato je vzel vrh in ga zvezal. Poklical je tovariše in jim razdelil orožje.

Dobro oboroženi so se vrnili.

Janez jih je povedal na jaso sredi gozda in jih učil streljati.

Abesinečki so se vneto učili streljati. Niti na misel jim ni prišlo, da jih lahko slišijo Italijani.

Ceta Italijanov jih je res slišala in jaso obkolila.

Mahakuku je dejal tovarišem: »Glejte ono drevo! Na vrhu je suha veja. Poskusil jo bom zadeti.«

Pomeril je in sprožil.

Zadel je. Veja se je odlomila in s truščem padla na italijanskega častnika, ki je prežal na Abesinečka. Častnik je od bolečine zakričal. V tem trenutku so se tudi vojači prikazali izza dreves.

»Streljajte!« je zakričal Mahakuku.

Abesinečki so sprožili in Italijani so se jadrno umaknili.

Janez je šepnil:

»Tangle na levi vidim izhod. Vsi hkratu udarimo tja in prosti bomo.«

Ustrelili so, nato pa skočili na noge in stekli kamor jim je pokazal Janez.

Italijani so streljali za njimi, a niso nikogar zadeli.

Abesinečki so tekli in prišli iz gozda. Tu so zagledali abesinsko predstražo. Ko so slišali abesinske vojače, da so v bližini Italijani, so jih šli takoj iskat. Našli so jih in vnela se je bitka, v kateri so Abesineci zmagali. Vzeli so Italijanom dva tanka in municijo.

Po končani zmagi so se Abesinečki odpravili v prestolico.

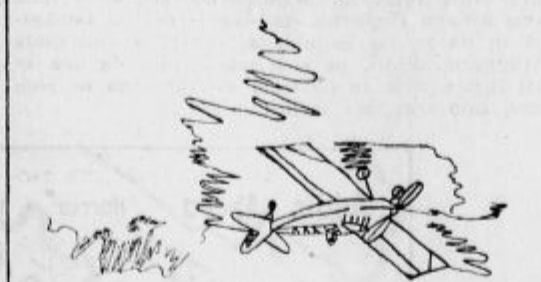
Sprejel jih je sam abesinski cesar in jih odlikoval. Najbolj je pohvalil Mahakukuja. Visoko počaščeni so odšli domov.

V domači vasi so jih sprejeli z vsemi častmi. Nekaj dni so ostali doma, nato pa so se vrnili nazaj v vojsko.

Slovenec Janez se je vrnil domov in mi vse to povedal. Obljubil mi je, da mi bo povedal še kaj, kar bo zvedel o Mahakukuju in njegovih junaštvih.

Godec Lovro, uč. 2. razr. m. š. v Ljubljani.

Za mlade risarje Rizbe z eno potezo

Prvo sliko, ki predstavlja letalca v aeroplanu, je narisal Jožef Ovsee, dijak 1. razr. kl. gimn. v Ljubljani.

Drugo sliko, ki predstavlja del afriške vasi, t. j. palmo in kolibo domačinov, je narisal Anton Tež, učenec 1. razr. real. gimn. v Ljubljani.

STRIČKOV KOTIČEK

730.

Dragi Kotičkov striček! — Ze dolgo prebiram »Mladega Slovenca«. Večkrat se v njem tako ravšas s svojimi kotičkarji, da se moram na vso moč smejati, ker vsakemu poveš resnico v brke. Tudi sam sem že nekajkrat napisal na papir nekaj vrstic zate, pa jih nisem odposlal, ker nikoli nisem imel denarja za znamko. Zadnjič pa mi je Miklavž vtaknil v jabolko 5 dinarjev. Kupil sem si papir in znamko, da Ti lahko pošljem rešitev božične uganke. Upam, da bom dobil nagrado.

Bodi mi lepo pozdravljen! Želim Ti srečno in veselo novo leto. — Joško Premož, učenec IV. razr. v Solčavi, Logarska dolina.

Dragi Joško! — Da vsakemu resnico povem, bo kar držalo, ampak da povem vsakemu resnico v brke? Nak, to pa že ne bo res! So moji kotičkarji še tako mladi, da nekaterim komajda lasje poganjajo na glavi, o brkah pod nosom pa pri njih še dolgo ne bo sledu. In deklice! Hu, ali bodo zaropotala, ko bodo brale, da jim očitaš brke! To bi pa že moral vedeti, da deklicam brki sploh ne rastejo. Kako naj jim potemtakem povem resnico v brke? Ni izključeno, da Te bodo tožile in boš moral oditi v luknjo in se tam pokoriti zaradi prekrutega žaljenja časti. Zenske, tako Ti rečem, ženske v takih rečeh, ki zadevajo njihovo lepoto, ne poznajo šale!

Božično uganke si pravilno rešil. Z nagrado pa — žal — ne bo nič. Sem na vse pretege prigovarjal gospodu žrebu, naj izžreba Tebe, pa se ni ni ni dal preprostiti. S teto protekcijo, tako mi je zabrusil v obraz, s teto protekcijo noče imeti nobenega opravlja. Zategadelj so bile vse moje mile prošnje bob ob steno. Je nagrade prisodil drugim, Tebi pa je prihranil samo upanje, da boš vdrugič imel kaj več sreče. To ti želim tudi jaz in Te prav lepo pozdravljam! — Kotičkov striček.

731.

Dragi Kotičkov striček! — Poslušaj, kaj se mi je danes o Tebi sanjalo! — Sedel sem pri oknu in pisal pismo za Tvoj kotiček, pri tem pa malomarno pogledal skozi okno na ulico. Tam sem zagledal Tebe, dragi striček, za Teboj na povodecu pa Tvoj požrešni koš, ki je odprl vse poštna nabiralnike in z veliko slastjo pohrustal naša pisma. Tedaj je zagledal moje pismo in jo ucvrl proti naši hiši. Brž sem zgrabil svoje pismo in zbežal na vrt, mrcina pa za menoj. Ze me je nemilo zgrabil za nogo, tedaj sem se pa — zbudil. Lahko si misliš, da sem potem še vso noč gledal proti vratom in v strahu čakal, kdaj se bodo odprla in bo noter prišla Tvoj pošastni koš.

Najlepše Te pozdravlja Tvoj udani kotičkar Marjan Depolli, učenec II. razr. gimn. v Ljubljani.

Dragi Marjan! — Grozne, pregrozne so bile Tvoje sanje. Ze vidim, da bo treba glede mojega koša nekaj ukreniti. Ni dovolj, da pri belem dnevu bega uboge glavice mojih kotičkarjev, zdaj jih je začel strašiti še sredi črne noči. Preveč prostosti sem mu pustil doslej kajonu, zato je pa postal tako vibrav in razigran. Mi sprva ni šlo v glavo, kako se je mogel zmuzniti iz moje sobe v Tvoje sanje, zdaj mi je pa jasno vse: okno je krivo, okno! Sem okno dosihod pustil vse noči odprto in koš je najbrž vsako noč smuknil skozenj in se potepal okoli, ne da bi bil jaz to košičkar slutil. Hoja, hej, zdaj mu bo odjekalo za vse večne čase, kajonu nemarnemu! Zapri ga bom vsak večer v klet — odondod ni ne bo mogel pobegniti nikamor. Poslej boš spet lahko mirno spal. Svojo možko besedo Ti dam!

S sanjami imam tudi jaz velike križe in težave. Se mi sanja zdaj to, zdaj ono, samo nevede in hude stvari, lepih in veselih stvari pa ne sanjam nikoli. Pomisli, kaj se mi je sanjalo zadnjič! So vsa pisma, ki leže v moji torbi že več let, poskakala na beli dan, se oborožila z ostrimi peresniki kakor s sulicami in se grozeče postavila pred mene. »Kotičkov striček,« so začela križati vsevpred. »Kotičkov striček,« zdaj pa kar napravi testament! Dolgo smo potrpežljivo čakali, da se nas usmiliš, zdaj je našega potrpljenja konec. Oko za oko, zob za zob!

Ljuba moja pisemca, počakajte še malo, počakajte! sem jih skušal pomiriti, pa ni pomagalo nič. Navalila so proti meni in me začela s peresniki zbadati od vseh strani ter plezati po mojih nogah navzgor. Čimbolj sem se jih otepal, tem več jih je bilo. Spoznal sem, da sem izgubljen. Vzel sem kos papirja in hitro napisal nanj svoj testament: »Zlato ništro zapuščam temu in temu, ljuto žalost, ki sem jo imel vse življenje na pretek — temu in temu, edini las na glavi — temu in temu, preluknjane čevlje — muzeju, zadnji košček vesolja, ki mi je še ostal — naj položijo z menoj v grob.« Tako sem v naglici napisal svoj testament in imel še toliko časa, da sem pristavil zraven svoj podpis. Potem pa so me razkačena in maščevalna pisemca že začela zbadati naravnost v srce in vsemi — umrl. In bi bil še zdaj mrtev, da se v tistem hipu nisem prebudil in na svojo grozo videl, da tisto, kar me je krvočelno zbadalo po vsem telesu, niso bila pisemca, oborožena z ostrimi peresniki, nego so bile stenice, ki so lazile po meni vsevpred in mi pile kri. Bil sem namreč vprav ta dan pri milih bratih na jugu in sem šel zvečer prenočevati v neki tamkajšnji hotel...

Z iskreno željo, da bi takšne in podobne hude sanje poslej prizanesle vsem miroljubnim ljudem na svetu, Te lepo pozdravlja Tvoj stari — Kotičkov striček.

Čudne reči

Družina pod milim nebom

V nekem kraju se je pred poslopjem, v katerem je županstvo, utaboril odpuščen rudar s svojo družino.

Revež ne more dobiti dela in pravi, da hoče pokazati najvišji oblasti v tistem kraju, kako njegova družina od lakote umira.

Rudarja bo policija najbrž pregnala izpred županstva, kajti na javnih prostorih zaenkrat še ni dovoljeno od lakote umirati.

Mussolini in redno življenje

Mussolini, največji oblastnik Italije, priporoča italijanskim otrokom in mladeničem prav redno življenje. On sam jim daje dober vzgled: vsako noč spi 8 ur, uživa samo izbrane jedi ter se izogiba vsem vremenskim neizodam.

ŽENA IN DOM

„Družina je doživetje...“

Na današnji dan, na praznik sv. Družine, smo se spomnili tih besed. Da je družina doživetje, pomeni, da ne moremo izraziti s suhoparnimi učenjalskimi besedami, kaj da je družina. Če govorimo o družini, zaživi v slehernem človeku nekaj drugega kot tako zvan razum. Obudi se veselje ali bolest, nebesa ali peklo, sreča ali nesreča. Mimo razumarskih dognanj utegnemo mirno iti, čes, kaj me to briga! A preko družine ne moreš kar tako. Ob spominu, ob misli na družino, zagledaš paradiz ali preklestvo iz svojih otroških dni in zaeno vendarle zahrepiš po lepih, srečnih dneh mladosti. Može pa nas obide bridkost za izgubljenost sreče, ki je nismo našli, dasi je bila nekje tuda za nas pripravljena. — Družine ni moči narediti s temi in temi giji, kakor je narejena kaka stvar, stavba. Družina s svojo srečo in svojim bogastvom mora vzkaliti in zrasti iz najskrivnejših globin duše, iz prejšnjene srca, iz ljubezni, iz veselja, iz vdanosti in iz dobre volje. Družina ni tvorniški izdelek, ni človeška iznajdba; družino je ustvaril Bog. Da postane mlad človek oče, kralj družine; da postane mladenka mati, kraljica doma; tega se ne moreš nikjer naučiti, v nobeni šoli ne in iz nobene knjige. Tvoriti družino je poklic, je milost.

Tisti oče in tista mati, ki jima ni družina verska ustanova, ne bosta nikoli tvorila pristno družino. Saj govori vera o ljubezni, ki je močna kot smrt in ki je odsev božje ljubezni. Govori tudi o

žrtvah, ki jih darujemo za druge, ki »so živi udi telesa«. Kjer ni ne ljubezni ne požrtvovalnosti, ondi je praznosta: tista družina je mrtva.

Prava družina pa tudi skupno doživlja verske praznike; skupno obhaja prvo sv. obhajilo otrok, se skupno raduje svetega večera in vesele velike noči. Vse to so družinski prazniki, ki vsi člani družine doživljajo drug drugega v enotnosti: da so vsi živi udi velike božje družine.

Člani prave družine se veselijo drug z drugim in se tudi žalostijo drug z drugim. Vsa družina je vesela, če enega člana kaj razveseli; in vsa družina je potrti, če enega člana zadene žalost in bridkost. V družini pomagamo drug drugemu in ne govorimo s kajnom: »Mar sem jaz varuh svojega brata?« — marveč smo pripravljivi vse žrtvovati. Da otmemo mlajše in jim pripravimo boljše pot. — Pristna družina ne pozna ne bahaštva ne nevoščljivosti ne sovražnosti.

Družino nosimo v srcu. Kamorkoli gremo, nam je v mislih; v skrbi smo zanjo in trenečemo za njen blagor.

Kako je moči družino razdružiti? Kako je moči skovati paragrate, ki ločujejo zakon; ki trgajo očete in matere iz družin, od otrok, izpod domače sirehe? Kako je mogoče, da državnik tako malo ljubi svojo državo, da s posebnimi ločitvenimi postavitvami ubijajo temelj države: družino!

MODNE NOVOSTI

Nova moda — stara moda

Sedanje ženske obleke so slične nekdanji ženski noši. Zlasti rokavi, ki so napihnjeni in široki, spominjajo na prejšnje čase. Ovrtniki so naravnost zgodovinski, in pasovi, ki so široki in razni čopki in vrvice kot okras iz zlatega in srebrnega tkiva. Na pričujoči sliki vidiš obleko št. 1, ki je iz rdečega žametja, je za mlajše ženske za prazne dneve. Ta obleka ima dosti sličnosti s prejšnjimi časi, le rokavi so moderni. Krilo je iz dveh polov, v pasu ga pokrivajo široki kočmajke. Lepo pristojno široki pas. Za obleko potrebuješ 460 cm žameta v širini 90 cm. — Slika št. 2 pa je prav z nekdanjih dni

in je iz tafta za velike slavnostne prilike. Krilo je 365 cm široko in v šestih polih. Zivotek se tesno oprira in rokavi so po kroju ranglani urezani in jako široki. Spodaj imajo elastiko krog kolomela. Vrvica na prsih je srebrno tkivo. Potrebuješ 8 m blaga v širini 80 cm. — Obe obleki sta navzlic slovesnemu videzu zelo preprosti, zato pa tudi gospodski, saj je prava gospodskost — preprostost!

Kosilo v desetih minutah

Seveda, če imaš plin! Takole svetuje, neka knjiga: Ko prideš v kuhinjo, takoj prižgi plin. Na plamen postavi lonec z litrom vode, pokrij ga in naj se voda kuha. Cemu ti bo voda, vprašaš. Ti bo že za kaj koristila, bodi, da skuhaš kaj v njej, ali pa da pomivaš ali da si pripraviš kavo. — Če hočeš kaj speči v masti, postavi kozico z mastjo na ogenj, preden vzameš klobuk z glave. Tistega časa, ki počete, preden se mast raztopi in razbela, ne smeš prištevati k pripravljanju kosila. Ogenj imaš torej v delu. Zdaš se ti začni delati v kuhinji. — Vročino za kuhno moreš uporabiti na štiri različne načine. 1. Da skuhaš kaj v vodi. 2. Da kuhaš (pečeš) na masti. 3. Da kuhaš na odprtem ognju (pečeš ali pražiš). 4. Da kuhaš v sopari. — V tem slučaju, če imaš namreč le malo časa na razpolago, do kuhe v sopari seveda ne prideš, kar je prepočasno. Zato se držimo le prvih treh načinov kuhe. — Da bo šlo vse čim hitreje, se začne kuha z vodo na ta način, da daš tisto, kar se naj skuha, v slano, vrelo vodo. Ta voda že stoji od prej na ognju. Ker moraš skuhati kaj prav hitro, ker ne utegneš, zato moraš skuhati tudi le majhne količine. Vendar moraš n. pr. pripraviti pol kilograma kostrunovega stegna na angleški način. To je jed za dve osebi, ki jo zaužiješ prav s slastjo. Prav tako utegneš pripraviti goveje meso — na isti način. — Seveda — nikar ne misli na prikuhe, zelenjavo, ker za to nimas časa! Torej predvsem: Lonec slane vode zavreti! Lonec pokriti. Ko voda vre, ima 100 stopinj vročine, a razbeljena mast je vroča za 200 stopinj. Zato je treba mast najprej do skrajne meje razbeliti. Kdaj je mast pravilno razbeljena, spoznaš po tem, ko se

začne dvigati para iz nje. Takoj moraš dati dotično jed vanjo, ker se mast, če je preveč razbeljena, razkroji in je že pokvarjena. Zapomni si je treba, da je moči v kraikem času, ki nam je na razpolago, peči samo enke kose, zato je treba krompir na tenko zrezati, zrezki morajo biti tenki in dobro stolčeni. Vsa živila, ki jih je treba speči, morajo biti dobera osušena, sicer voda, ki je na mesu, prenaplno izhlapi, mast začne pokati in škropiti okrog. Pazi na obleko, pazi, da se z mastjo ne opečeš! Če se mast vname, jo hitro pokrij in je nevarnost odstranjenja. Če kaj pečeš, daj dotično stvar v razbeljeno mast, pusti jo notri pet minut in jo spet vzemi ven. Nato naj se mast spet razbela in spet daj jed v mast in jo vzemi čez dve minuti ven. Osoli vse zelo malo in ko ješ, glej da si ne opečeš ne prstov ne ust!

Koliko maščobe potrebuješ?

V zadnjih dveh desetletjih so se naši nazori o pravilni človeški prehrani na podlagi novejših dognanj in raziskovanj močno spremenili. Zda vemo, da človek, ki hoče biti zdrav, ne potrebuje samo beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov, marveč da mu je za zdravje treba tudi vitaminov, lipidov in rudinskih snovi. Če teh ni zadosti v prehrani, se človeško zdravje pokvari, čeprav uživa še toliko beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov. — Zato se je moralo tudi spremeniti mnenje o potrebi maščob. Ker se je izkazalo, da je živalska mast poglavitna sestavina neobhodno potrebne vitamina A. Ta vitamin ureja rasi, varuje telo sprčo nalezljivih boleznih in ga krepi. Razen tega so važni sestavini deli vitamina A tudi lipoidi, fosforne maščobne snovi, za prehrano možganov in živcev — in tudi lipoidi so v masti. Iz vsega tega pa sledi, da je vrsta maščobe, kakovost masti večjega pomena kakor pa množina masti. — Preden smo to dognali, smo preveč tiravali in smo uživali preveč maščob. Če pa uživa človek preveč masti, pa so prebavila in zlasti žolc preobremenjeni. Tudi odrasel človek ima na dan zadosti 50–55 gramov maščob, otroci pa le 15–40 gramov (do 15. leta). — Maščob ne uživamo samo s čistimi maščobami, ko s presnim maslom, mastjo, špehom, oljem itd., marveč jih dobivamo tudi iz živil, ki imajo mnogo maščob. To so mleko 3.3 odstotkov, sir, ki ima do 30 odstotkov masti, meso, do 35 odstot., jajca do 11 odst., kravice in jetrne klobase do 30 odst., salama, razne klobase do odst., slanika do 15 odst. in čokolada vsebuje maščobo, in sicer 22–25 odstotkov, in kakao odstotkov. Orehi jih imajo 23, lesniki 31, oves 7 in rastlinska olja skoraj 100 odstotkov maščobe. Maščobne so tudi zelenjave, paradizniki, zelje, cvetača. Izbire dovolj, da dobimo vitamin A in si ohranimo zdravo in močno telo.

Trgovka

Trgovka more šele tedaj pomisliti na svoj lastni dom, kadar zapre trgovino — in večkrat se takrat nima tega časa zase. Kako je trgovki težko, da ima zmeraj prijeten obraz in prikupne besede, čeprav jo skrbi dom in ve, da ondi ni kaj v redu ali da leži kdo bolan in mu ne more postreči. — Čeprav more trgovka tako malo skrbeti za svojo družino, vendar, če si pravilno uredi čas, ji tudi misli na dom ne bodo mučne. Saj ima sleherni trgovina kdaj čez dan nekaj mirnih ur. Če si trgovka te ure vzame zase, se bo mogla tudi družini posvetiti. A če ima mimo tega še kako pridno služkinjo doma, ki je izučila in si jo pridobila za svoj dom, utegne tudi trgovka prav tako skrbeti in živeti za svoj dom, ko vsakršna druga gospodinja. Le nekaj ne sme biti: biti ne sme malenkostna in sitna! — Ko pride trgovka domov in vidi, da se ni vse do pičice izvršeno, saj je morda služkinjo mlatil otrok in jo prekinjal pri delu — naj trgovka nikar služkinje ne nahruli radi zlostalega dela. Saj je to manj pomembno, če kako okno še ni umito ali kaka srajca še ni zlikana, kakor pa, da bi bil otrok brez nadzorstva ostal. Malo sorazumevanja — pa gre. — In še nekaj: Kako je s stvarmi, ki so pod ključem! Trgovka, ki je ni doma, mora seveda zakleniti dražecnosti, razen — če ima služkinjo, ki je že več let pri hiši. A tudi to more storiti lepo, ne kar naravnost vprčo, čes, da vidiš, da ti ne zaupam! Gospodinja sama sebi največ škoduje, ako pokaže, da dekletu ne zaupa in ima celo živila, moko, mast, kavo — pod ključem. To je isto, kakor če bi služkinji dovolila, naj si vsega jemlje, kolikor si le hoče in želi. Najbolje bo tako, da trgovka in sploh gospodinja, ki je odsotna radi službovanja, naroči za 14 dni živil in s služkinjo preudari kuhno in izdatke za te dni. Teh navodil se mora služkinja držati in v 14 dneh porabiti le toliko, kolikor ima na razpolago. Tako pojde in to je najbolje za obe strani. S tem pove gospodinja služkinji: Zaupam ti, a ti glej da si vredna mojega zaupanja! — Ko pride trgovka ob sobotah vsa izmučena domov, se zaveda, da ima nedeljo vso zase. Tedaj more biti sama žena in mati. Tedaj se more posvetiti iz dna duše svoji družini. Kako lepo je, ko gre z otroki skupno k maši ali na sprehod! Dnevi prihodnjega tedna ne bodo več za strašilo; vedro pojde v novo borbo za vsakdanji kruh. Vse dneve se bo zavedala: stojim na svojem mestu in skrbim v blagor svoje družine!

NAŠ DELAVEC

Socijalno premišljevanje iz Kranja in od drugod

Ce je človek dolgo časa v enem in istem kraju, se mu začne odkrivati razna zanimiva vprašanja. In jaz sem že precej dolgo v Kranju, tako da imam tudi kar nekako pravico do tega, da malo razmišljam o tukajšnjih razmerah. Posebno me kak mesec sem zanimala tale zadeva:

Navado imam, da grem k prvi jutranji maši. Kakor pa gotovo veste, g. urednik, je v podeželskih krajih navada, da se pred pridigo pri prvi maši oklicujejo pari, ki se nameravajo poročiti. Pa sem nekaj nedelj poslušal te oklice in sem sišal vedno skoro enako: Zenin ta in ta, delavec, želi vzeti v zakon nevesto to in to delavko. — naslednji par spet delavec in delavka, pa spet. Pomislil sem: Kaj bo iz teh zakonskih zvez, kako bo s temi nastajajočimi družinami, posebno če se bo število članov v vsaki družini večalo? Pa me ne smete napačno razumeti. Nisem mislil, naj bi se delavci ne poročali med seboj, ne. Saj bi jim s tem kratil njihovo pravico do osnivanja lastnega družinskega življenja. Ni bilo to, marveč je bila moja misel tale: Vsi ti ženi in neveste, ki imajo prav tako sveto pravico do zakramenta sv. zakona kakor kdo drug, ki je v boljših razmerah, so zaposleni po tovarnah, vsi so navezani samo na borni tovarniški zaslužek. In kolik je ta njihov zaslužek? To vam povedo z bridkim izrazom oni sami, to vemo mi sami, vedo pa tudi oni, ki jim nočejo več plačati.

Kaj zdaj? Ali naj se radi tega ti odpovedo družinskemu življenju? Kdo more to zahtevati od njih in s kakšno pravico? In tako so vsi ti pari postavljeni pred vprašanje, da si izbere one od dveh možnosti, ki ju imajo, ki pa sta obe nesprejemljivi: ali da mož sam hodi na delo in žena gospodinja doma ali pa oba hodita delat.

Ce hočeta mlada poročenca, da bodi njima samina v veselje, bi morala žena ostati doma, skrbeti za dom, za gospodinjstvo, za otroke, ki jih bo morda Bog dal. Toda — kako to izvesti, če pa mož sam zasluži premalo za dva, da ne govorim o družini, kjer je več otrok? Tovarna pač plača toliko, da ni mogoče očtati, da delavec gara za božji lon, glavno je pač, da ima podjetje dobiček, kaj ga briga beda in stiska delavcev, saj če poskusijo uveljaviti zahteve po izboljšanju, jih lahko vsak čas odpuste in dobe na njih mesto za beaški zaslužek brez težave druge. Kako naj torej mož sam vzdržuje družino s svojim premajhnim zaslužkom?

In tako ne preostane novoporočencema nič drugega, kakor da si izbereta drugo možnost, ki je ravno tako zanič ali pa še bolj kot prva, namreč da ostaneta oba pri svojem delu v tovarni. Ali kaj imata zdaj od tega, da sta se poročila? Samo to,

Nov delavski list

V Mariboru je v soboto 4. januarja 1936 izšla prva številka novega delavskega tednika, ki nosi ime »Delavska fronta«. List se nam predstavi z sledečo ugotovitvijo in pozivom: »Ta trojna zmota materializma-kapitalizma-lasizma je fronta proti pravi socijalni ureditvi družbe. Proti tej fronti postavljamo mi »Delavsko fronto! Ne bomo se borili s frazami, ne z demagoškimi gesli, naš boj bo stvaren, toda odločen. Razkrinkati hočemo one, ki so z materializmom skušali ubiti v delavcu dušo, ki so ga hoteli odtrgati od Boga, da ga lahko postavijo na položaj živali. Dvigniti hočemo delavcu glavo, da ne bo gledal le v tla, v zemljo, kjer se mu tako skopo reže kruh, da se ne bo boril kakor pes za obrano kost, ampak, da bo kot človek — stvar božja — od solčevke terjal bratovsko pravico, ne miloščine, ampak pravo do iste dediščine, dane od Boga, Očeta vseh!« Tudi mi se strinjamo s temi izjavami. Zato bodi »Delavska fronta« med našim delavstvom pozdravljena! Pozdravljena, ker boš tudi ti, kakor praviš, bicala materializem in njegove hudobne otroke. S socijalnim naukom Pravice in Ljubezni boš lajšala bedo in trpljenje delavskih množic. Pogumno orji, seme, ki bo vsejano bo vzklilo in vzbrstelo v mogočno drevo bratstva in pravičnosti. Naše delavstvo se te bo oklepalo, ker ve, da je tako usmerjen list, kakor hočeš biti ti »Delavska fronta«, res borec in podpornik vseh delavskih težej in zahtev. Ne pozabi udariti še prav posebno po onih judežih, ki prodajajo delavstvo molohu materializmu, to so marksisti in boljševiki. Zastava Ljubezni in Pravice naj ponosno vihra pri

Kaj nam manjka?

Zima je in še večja revščina in beda delavstva. Srce se človeku trga, ko vidi ubogo družino brezposelnega delavca, katera se bori z vsemi silami, da si ohrani življenje. Ker mož ne dobi dela in skromnega zaslužka, lo družino brezposelnega delavca mori in tišči k tlom, krivico človeštva našega časa. Ne čudimo se, če tako socijalno postavljene delavce začne stiskati pesti. Velike krivice se gode danes na svetu. Saj je poštenemu človeku hudo dati grizljaj v usta, ko vidi, da njegov bližnji nima prav ničesar, ne kosčka kruha ne obutve, niti obleke in marsikdo tudi zdravja ne.

Človek je resnično čudno bitje. Ko sliši o mnogoteri bedi, ki je deležno že nad tridesetne ljudi na zemlji, to vse lepo posluša, godrnja in oni, ki imajo v družbi kako besedo, pravijo, da tako ne sme iti več naprej — ne pride pa iz njega tista sila, prava dobra volja, da bi izrežal zlo pri korenini. Tega današnji človek kljub temu, da njegov brat mrje od lakote in revščine, ne vidi. Ali ima mreno pred očmi ali pa so tisti, ki vladajo svet in nam delijo kruh, tako spretni, da znajo ljudem nametati samo pesek v oči. Edino na ta način je mogoče, da držimo sklonjen hrbet, da lahko po njem izžemavci sekajo drva. Te zaslepljenosti naj bo vendar konec! Povejmo svetu v brk, da smo vsi ljudje stvarstvo božje, vsi z enakimi pravicami in dolžnostmi, vsi bratje, ne pa volkov. Kje je danes pravičnost, kako si daleč ljubezen? Ničesar nimamo, kar bi nam lahko olepšalo življenje, da bi bilo srečnejše in zadovoljnejše. Kje more biti delavec strpen, ko mu pa »gospodje mogote« plačujejo na uro za trdo in težko delo kvečjemu 1,20 Din, 1,50 Din, 2,50 Din, kar znese na mesec 230 Din, 288 Din ali 480 Din. Kje je tu pravičnost? Ali so to plače za današnje draginje, ali pa celo za večelansko družino? Ali je svet res ustvarjen samo za one, ki nimajo ne duše, še manj pa srca? Solzna dolina je naša zemlja, res je! Toda krivice delamo ljudje sami sebi, zato, ker poznamo le materijo, malika mamona, ne poznamo pa svojega brata.

Kaj na ta razglabljanja poreče naše delavstvo? Vsem bo brez dvoma jasno eno, da je treba našo človeško barko, ki plove v morju vzburkanega ma-

terializma, pripeljati v mirne in pokojne vode Pravice in Ljubezni. Tu bo lahko mirno plavala, nobeden zemljanov se ne bo potopil, srečno se bomo vsi pretolčki skozi življenje, srečno in z veseljem bomo potem na suhi zemlji delali in živeli v smislu smotra, ki ga ima naše življenje od Boga.

Vidite, g. urednik, kako v tem boju za skorjo kruha, ki gre po pravici vsakemu članu človeške družbe, pada človekovo dostojanstvo in — kdo je tega kriv? Ali ne oni, ki izkoriščajo sedanji položaj v to, da za sramotno nizko ceno najemajo delavske moči, da dajejo svojim delavcem take plače, da človek ne ve, ali se norčujejo ali pa mislijo zares — oboje bi bilo pa enako vredno obsodovanja. Toda to je bridka resnica, da dobe delavci za mezd le toliko, da ne morejo ne živeti pa ne umreti. A pravice do snovanja lastne družine človeku ne gre jemati. Kdo naj to popravi, g. urednik? Ali bi ne bilo prav, da se s silo zakona pritisne na izkoriščevalce in se jim na kak način vsili smisel za pravičnost do delavca, da bo plača sorazmerna njegovim delom in z njegovimi potrebami.

Posebno je treba imeti pri tem pred očmi, da vsi ogromni dobički, ki jih sesajo podjetja iz izmožganega delavca, ne ostanejo pri nas, ampak gredo v inozemstvo. Ko bi ves ta iz krvi skovani dobiček ostal doma, bi se še kako koristno uporabil. Toda vse to gre ven, je za vedno izgubljeno. Zato bi mogla pri tem pomagati le državna oblast z odločno roko, da zaščiti svoje državljane pred izkoriščanjem po tujcih, ki ne poznajo drugega evangelija kakor tistega, ki jim polni žepe na račun drugih.

To je torej bilo, kar mi je hodilo posebno po glavi zadnje tedne, je pa še dovolj drugih stvari pri nas, ki so tem podobne in so s temi v zvezi, pa bi jih bilo treba posteno preresetati in okrcati tiste, ki bi pri tem lahko pomagali in bi jim bila to dolžnost, pa se je nočejo zavedati. Pa še drugič kaj o tem.

tvojem pohodu med slovensko delavstvo. Bodi brez-kompromisna, bodi trdna, bodi nepremagljiva fronta proti vsem in vsakomur, ki hoče imeti delavstvo v zakupu, ki hoče imeti delavstvo le za nekako »lojtrico«, ki hoče v kalnem ribariti in ki hoče s pomočjo raznovrstnih krink delavstvo imeti še nadalje za svojega sužnja.

Kaj bo imelo delavstvo od tega lista? Veliko! Imelo bo zagovornika pred javnostjo za svoje želje in zahteve, imelo bo prostor, kjer bo lahko od srca povedalo, kako bedno danes živi, povedalo in pokazalo bo lahko s prstom na tiste, ki so krivi vse današnje revščine in nesreče. List bo pa tudi vodnik, bo tudi vzgojitelj vsega delavskega ljudstva. Vodi bo delavstvo mimo čeri in nevarnosti s pomočjo večnostnega krmila, v boljše, v novo življenje.

List ima format kakor ga ima »Slovenec« in obsega štiri strani. Urejevan bo zelo dobro, kakor je videti iz prve številke. Na prvi strani ima načelne članke, poleg tega pa politične in domače vesti. Pod vinjetami, ki listu dajejo prav posebno pestrost, so zelo lepi prispevki. Sličice nosijo napise: »Pod klavir«, »Železničarska poročila«, »Po naših tovarnah«, »Iz rudarskih revirjev«, »Med tovariši«, »Brezposelnosti«, »Sportne vesti« in »Po širnem svetu«. V listu je začel izhajati tudi sodobni roman »Denar« in drama »Križ in sovjetska zvezda«.

»Delavsko fronto« našemu delavstvu prav toplo priporočamo, saj je narečena za njo od delavskih časopisov najnižja, Mesечно znaša 3 Din, letno pa 36 Din. Naročite jo po dopisnici pri upravi v Mariboru, Koroška cesta 1.

terializma, pripeljati v mirne in pokojne vode Pravice in Ljubezni. Tu bo lahko mirno plavala, nobeden zemljanov se ne bo potopil, srečno se bomo vsi pretolčki skozi življenje, srečno in z veseljem bomo potem na suhi zemlji delali in živeli v smislu smotra, ki ga ima naše življenje od Boga.

Brezposelni inteligenti v USA

Združene države Severne Amerike imajo kljub ogromnim javnim delom še vedno okrog 15 milijonov ljudi, ki ne morejo dobiti dela in zaslužka. V tej številki, ki predstavlja strašno armado brezdomcev in revežev, se nahaja tudi več deset, sto tisočev nameščencev. USA do zdajšnjih časov ni dosti upoštevala brezposelne deset tisoče, ki so se rekrutirali iz vrst inteligence. Država je sedaj brezposelne nameščence popisala in razdelila na one, ki bi mogli pri posebnih javnih delih dobiti začasno zaposlitev, in na one, za katere v doglednem času sploh ne bodo našli zaposlitve. Slednji dobivajo redno mesečno podporo v denarju in naravi. Prva skupina brezposelnih pa mora delati pri posebnih javnih delih.

Največ brezposelnih ima mesto New York. Za 30.000 brezposelnih umetnikov v New Yorku je odobren kredit 27.315.217 dolarjev ali okrog 1 in pol milijarde v naših dinarjih. Ta znesek se bo izčrpal predvidoma do 1. maja 1936 in sicer po posebnih načrtih za zaposlitev brezposelne inteligence. Mesto New York ima brezposelnih kar 9000 godbenikov. Da bodo to število mogli zaposliti, bodo osnovali sedem simfoničnih orkestrrov in veliko malih orkestrrov, ki bodo po vseh okrajih New Yorka prirejali koncerte. Tedensko bodo priredili 20 simfoničnih koncertov v knjižnicah, kinah, delavskih azilih, kazalnicah, kasarnah, tovarnah, deskah zavetišč, šolah itd. Vstopnine za te koncerte ne bo. Slično so si pomagali gledališki igralci, ki jih je tudi več tisoč. Z državno podporo so odprli 20 tupojuhih gledališč. Slikarji so dobili največ dela, na četrto je namreč, da je treba izdelati okrog 40.000 raznovrstnih slik, za državne in javne ustanove. Slike bodo dali v palače občin, v bolnišnice, jemišnice in tovarne. — Res širokopotezna je ta ameriška akcija, kako zaposliti brezposelno inteligenco! Zdi se nam pa, da je ta akcija le preveč »ameriška«.

Naš domači zdravnik

M. M. — S. Bolečine v prsih že pri vsakem dotiku in sicer v zimskih mesecih znatno hujske ko poleti so bolj rodna zaveza in tudi zagonetna, ker omenjate samo, da zunaj ni nič opaziti, ne pišete pa nič o obliki in velikosti prsi, v svoji starosti in morebitnih doživljajih, o noči, o splošnem zdravju itd. Težko je kaj določnega reči na daleč. Domnevam, da je bržčas tisti novosejnski oprsni kriv vaše nadlege, oprsni, ki je narejen »po kopitu«, ne po dejanski obliki in velikosti. Otiščana koža in pretisnjeni podkožje tudi rada ozebata, v ozebljih udih pa nastopajo motnje, podobne vašim. Je pa še več drugih možnosti, zato se kar lepo odpravite k zdravniku.

Ista. Prirojen strah pred zdravnikom? Zame je tak strah čisto nova posebnost. Opazoval sem že nešteto ljudi pri malih in napadno vzgojenih otrokih strah pred zdravnikom, a še vselej, kadar se mi je zdelo vredno, sem tak strah odpravil za vselej, prej ko v enem detetu ure sva z vsakim otrokom postala prizetelja. Pri odraslih pa še nisem imel priložnosti, da bi preganjal strah, pač pa nekako poredkoma napadno ali hlinjeno sramozljivost.

M. V. — C. Boleče žile pod kolenoma in otekli nogi so tako resne zadeve, da jih ne maram odpravljati na daljavo, ko ne vem, ali tiči bolezen v golenih ali bedrih ali pa morda pri srcu ali kje drugje. Ne odlašajte več s praznim uganjanjem ali nesmotnim poskušanjem, izpočetka se da luknjica lepo zakrpati, kasneje čezdalje težje in slabše. V vaši dobi, ko se je dan nagnil proti zatonu, treba večje pažnje kakor poprej!

J. K. — G. Prepogostno odvajanje — vi pravite pomenarjanje — pri manj do dvaletnem otroku, ki je dobro razvit in čvrst, pomeni, da ga napadno hranite. Zjutraj dobiva otrok žitno kavo, sicer pa se hrani z jedmi, kakor jih uživate odrasli v družini. Otroška prehrana je in mora ostati vsaj do 4. ali 5. leta drugačna kakor je navadna »meščkarska« prehrana. Podrobna navodila, kakšna bodi prehrana malih otrok, dobite v raznih knjigah in knjižicah, ki jih je mnogo tudi v slovenskem jeziku. Otroci, ki že pred drugim letom je vse, kakor odrasli, ne bo dolgo delal veselja ponosni materi. Enake važnosti, kakor je kakovost posamičnih jedil, je tudi resen red v prehrani. Vse ob svojem času in primerni sestavi ter množini! Nikar se ne igrate več lahkomišelnosti z zdravjem in življenjem svojega otroka! Za vzrejo in vzgojo otrok treba poleg prirodnega čuta tudi dosti znanja, ki ga ni nikoli preveč!

M. V. — L. Ali je ozdravljiva jetika tretje stopnje? Z jetiko je kakor s požarom, ki se da pogasiti (ustaviti) s tem manjšo škodo, čim prej je gašenje uspelo. Uničena pljuča se ne razrastejo več, da pa se živeti tudi s polovico pljuč, za silo seveda in z omejenim udejstvovanjem (v kakšnem lažjem poklicu).

Isti. »Trajno zdravljenje« — morda hočete reči dokončno ozdravljenje — je kile dosežeti, ko ste brez imetja? Večkrat ste že bili v bolnišnici, a so vas brž odslovili. — Ne poznam vas, ne vašega bolezenskega stanja, zato ne morem biti moj nasvet bolj splošen. Dokler se bolezen ne ustavi, je umestno mirovanje in zdravljenje po priznanih zdravniških vodilih. Za pomoč v tem pogledu se obrnite na bližnjo podružnico Protituberkulozne lige. Lotite se čim prej kakšnega resnega poklica, svojim močem primerne delo.

Kmetijski nasveti

Precejanje mleka. Kako se najbolj higijsko in snažno preceja mleko? M. B. C. Najbolj snažno se da precejati mleko z Ulanderjevim cedilnikom. Ta cedilnik sestoji 1. iz posode, ki je liju podobna, je napravljen iz jeklene pločevine in je dobro pocinjena, 2. iz navadnega precejevalca in 3. iz dveh žičnih sit, med katere pride pred precejanjem vedno vložek iz vate. Precejevalec in siti z vložkom iz vate se dajo primerno pritrditi v posodi ali liju tako, da teče mleko pri precejanju naprej skozi precejevalec in nato pa skozi vložek iz vate med sitoma. Pri precejanju mleka ostanemo na precejevalcu vse večje nesnažne snovi, ki so morda prisile med molžo v mleko. Na vložku iz vate, skozi katerega teče mleko počasi, pa ostanemo razmeroma prav drobni delci. Vložek iz vate je le za enkratno precejanje in ga je treba za vsakokratno precejanje mleka obnoviti. Najbolj uspešno se preceja le dovolj toplo mleko. Da pa bo mleko res dovolj snažno, ne zadostuje samo precejanje mleka takoj po molži, pa če je precejanje še tako dobro in snažno. Treba je, da pazimo na največjo snažnost tudi pred in po molži. Molža sama mora biti čim najbolj snažna. Kdor meni, da bo z naknadnim pa še tako popolnim precejanjem mleka popravil ali odstranil vse napake, ki jih je zakrivil glede snažnosti mleka pri molženju, se jako moti. Tudi z najfinjšo precejevalno pripravo ne bo več mogoče odstraniti zopet iz mleka škodljive bakterije, ki pridejo lahko med molžo v mleko in kvarijo mleko. Zato mora oseba, ki molže, že vnaprej se storiti, da se mleko med molženjem ne onesnaži. Molži, ko je v hlevu čist dober zrak, ko ni v hlevskem zraku prahu. Pred molžo osnaži dobro vime, bodi čedno oblečen in molži s čistimi rokami. Tudi molžnjak in druga mlečna posoda za mleko mora biti povsem snažna. Po končanem molženju odnesi mleko takoj iz hleva in ga preceji. Le največja snažnost pri molženju mleka in čim popolnejše precejanje mleka vodi k dobivanju res kakovostno dobrega in snažnega mleka. V dobivani čim snažnejšega mleka se rabijo tudi posebni deloma zaprti molžnjaki, v katerih sta tudi siti z vložki iz vate, skozi katerega se že pri molži sprosti preceja v molžnjak pomolženo mleko.

Voda prihaja iz tal v klet. Imam klet pred hišo, kamor mi je prihajala voda tudi do enega metra na visoko. Voda je prihajala iz tal ne iz zidu, ker je zid betoniran. Dal sem stari beton iz tal izkopati in sem tla še nekoliko poglobil. Navozil sem najprej gramoza in na njega sem dal narediti beton 4 do 5 cm na debelo. Vendar pa mi še popolnoma ne drži in mi na nekaterih mestih vhaža voda skozi novi beton. Prosim pojasnila, kaj mi je storiti? Ali je še kakšna pomoč mogoča? I. K. Š. L. Betonski tlak sam ne drži vode. S primesjo cemetiziranih silicnih snovi se more beton v izdatni meri zagostiti. Enaki učinek bi se dosegel tudi, če bi bil beton narejen iz debeljša sestoječega iz peska v takem razmerju in debelini, da bi bile v betonu izpolnjene vse luknjice. — Če bi prevlečili tla z asfaltom inertolom ali kako drugo asfaltno maso, bonno morda dosegli, dokler bi prevlaka ne razpokala, da voda ne bi prihajala v klet skozi tlak, pronicala bi vam pa v zidove. — Pri izsuševanju svoje kleti boste dosegli najboljši uspeh, če odpeljete vodo, ki se zbira pod tlakom, v ceveh na prosto. — Vsa druga sredstva, ki bi bila potrebna za slučaj, če odvajanje vode izpod tlaka vsled prenizke lege kleti ne bi bilo izvedljivo, bi bila zelo draga.

Bržkone ste še mlad človek, mlad človek doseže vse, kar resno hoče. Jaz bi se lotil vrtnarstva ali sadjarstva in čebelarstva; če vas zanima živinoreja, pojdite h kakemu kmetu, najbolje kje v gorah, za pastirja; morda se rajši poprimete pletarstva ali košarstva. Vsekakor pa poklica, ki se da izvrševati kar največ na prostem v čistem zraku. Vidite, izbira je precejšnja, vedite pa, da je v delu zdravje in da v brezdelju ne ozdravite nikdar in nikjer! To resnico namenoma poudarjam, ker me pri gledanju vaših kratkih vrstic obhaja nevesela slutnja, da morda ni vaša pljuča jetika tako huda kakor tista, ki vam je legla v glavo. Kolikokrat opažamo, da telesna bolezen je izginila, človek pa ostaja bolan še huje, kakor je bil sredi bolezni. Kdor hoče ozdraveti, si mora najprej pregneti bolne misli in drzno zahoteti zdravje!

A. N. — G. Šumenje v ušesih pri zrelem možu je prav pogostna nadloga, ki ima različne vzroke, najpogostnejši je otrpevanje ušesa, ki mu še ne poznamo leka. Dajte si uho pregledati po strokovnjaku za ušesne bolezni, da ugotovi dejanski vzrok velike sitnosti, nekateri zdravniki dosegajo uspehe z opreznim pregrevanjem (diatermijo), drugi hvalijo obsevanje s kratkimi valovi. Izmed domačih pripomočkov vam svetujem dvakratno spiranje nosu s toplim malce osolenim kamiličnim ali slezovim ali kaduljevim čajem, uživanje losfornega ribjega olja, kakor je bilo svoj čas v navadi zoper angleško bolezen (rahito) otrok, dvakrat na dan po eno žličko, in vsak čas veliko merico potrpelja.

M. G. — K. Hudi krči v danki vas mučijo ob čiščanju? Krčevite bolečine ob tem času so pogostne, le njihov sedež pri vas je bolj nenavaden. Dajte se pregledati kakemu izkušenemu zdravniku ali strokovnjaku za ženske bolezni. Pred vsako čiščo vzemite ricinovo olje, med čiščo si devajete tople obkladke s kamiličnim in pijte kamiličen čaj; pazite na noge, da vam bodo vedno tople in suhe.

Ista. Razburljivost narava se da v precejšnji meri pomiriti s pomočjo vode (umivanje, pršenje, kopanje, obkladki itd.) v vsakem letnem času, kdor ima urejeno kopalnico, sicer pa v toplih letnih mesecih. Vzrok telesni in duševni razburljivosti je časih v premočnem delovanju žleze ščitnice ali predšapnice, ki ji pravimo, če je znatno povečana, golša. Zdravljenje takih primerov je tudi večjemu zdravniku kočljiva zadeva, dejanski uspehi pa prav razveseljuje. Kajpada je resna volja velikega pomena zoper duševno razburljivost. Ker je ta »vojna« dolgotrajna, ne izčrpavajte si moči s prehujo borbo, poslužite se manj utrudljivega in še bolj uspešnega načina, ki je v vztrajnem odporu, da se ne vdajate podnetom, nalašč ne im naj se zgodi, kar hoče. Postavite se na stalische opazovalke, ki to notranjo borbo opazuje bolj kot zabavo in manj kot lastno težko zadevo. Tako odbijete svoji duševni razburljivosti glavno ost. Upam, da me razumete, po vašem pismu sodeč, vas imam za primerno, a izredno razborito dekle, ki pojmuje življenje globlje in bolje kot večina mestnih izobražencev.

Ista. Dekliška nedotakljivost je neprecenljiv in nenadomesljiv zaklad, ki treba v njegovo obrambo žrtvovati vse. Vse žrtve se obilno izplačajo. Ko bi se dekleta zavedala te življenjske resnice, bi bilo pol nesrečnih žen manj na svetu. Bor z vami!

F. D. — T. Skrivalec in skrivalka — kakor od nekda — nič.

Gojitev krompirja iz semena. K. S. N. — Zelite vzgojiti krompir iz semena, ki ste ga jeseni nekoliko nabrali. Vedeli bi radi, kako je pri tem postopati. — Krompirjevo seme tiči v sočnih zelenih kroglicah, slično kakor seme paradiznika. Ko je seme dovolj zrelo, postopamo z njim ravno tako, kakor pri odbiru semena iz paradiznikov ali iz kumar. — Spomladi posejemo krompirjevo seme na gredice, kjer nam iz njega izrastejo sadike. Po kakih osmih tednih jih presadimo ravno tako kakor zeljne sadike na dobro zagnojen prostor v razdalji po 20 centimetrov eno od druge. Potem jih zalivamo, okopavamo in plejemo kakor zelje. Pri dobri zemlji pridemo do prvega leta krompir jajčice debelosti. To gomolje sadimo drugo leto celo, kakor navaden krompir. Tretje leto šele dosežemo popolnoma razvit krompir, ki požene lepši cvet in zaradi več debelih semenskih jagod. Pa tudi gomolje doseže svojo popolno debelost. — Zakaj pa stari krompir, gojen že desetletja iz gomolja, ne zaradi toliko semena? Zato, ker je v svojem naravnem razvoju opasal. Gojimo ga namreč vedno le iz gomolja, ki je del stebra, zato se cvetje ne more več tako močno razviti in zaradi primernosti seme. Treba bi torej krompir obnoviti iz semena. S tem se pa kmet ne more pečati, ampak je to naloga rastlinogojskih postaj in kmetijskih šol.

Vzreja telčke. Mleka ne morem prodati, pač pa ga porabim nekaj za dom ali pa ga tudi razdam. Koliko časa naj bi dobivala telčka, ki je za plemo, polnomastno mleko? Koliko časa posneta? Ali naj dam telčki po odstavitvi še kaj drugega kakor seno? Imam dobro gorsko o pravem času košeno seno, nekaj dobro posušene otave, nič pa detelje. Da bi danes v naših gorskih krajih, kjer ni dohodkov, kupoval kakšna umetna krmlila (ali prav tako umetna gnojila) ni mogoče misliti. Pač pa je pri hiši kakšna pesa, kaula ali krompirjeve oblice. A. Z. T. r. — Prva zapoved za prehrano telet je predvsem ta, da dobi mlada žival dovolj hrane, če hočemo, da je zdrava in se krepko razvija. Brez zadostne prehrane je brezhibna rast telesa v vseh njegovih delih nemogoča. Napake, ki jih zagrešimo s prehrano telet v njih mladosti, se v poznejši življenjski dobi ne dajo popraviti. Z dokončanim prvim življenjskim letom nam ima govedo približno polovico one žive teže, ki jo doseže tedaj, ko doraste. Zato ne sme dobivati tele v prvem letu prepičle in preslabe krme, junica v drugem in tretjem letu pa zopet ne preobilne in predobre. Če torej hočete telčko za plemo v zgodnji mladosti pravilno rediti, ji morate predvsem nuditi kolikor mogoče dosti časa brez-pogojno potrebno množino polnomastnega mleka. Navadno se ravna množina mleka, ki ga lahko uporabimo za vzrejo telet, po dnevnih množini namolženega mleka, po možnosti vnovčevanja mleka, po uporabi mleka za dom, predvsem pa po ceni mleka. Za mlada teleta je polnomastno mleko najboljše krmlilo, zato naj bi trajalo krmljenje telet s takšnim mlekom kolikor mogoče dolgo. Ker pa je polnomastno mleko v normalnih časih sorazmerno drago krmlilo, je in ostane krmljenje takega mleka vedno zopet stvar računa. — Vaša telčka naj dobiva polnomastno mleko najmanj 8 tednov, in sicer 7 do 8 litrov dnevno. Za prirast enega kilograma žive teže potrebuje tele okrog 10 litrov pristnega mleka. Nadaljnji 16 tednov pa naj dobiva telčka zdravo posneto mleko. Važno je, da se odstavljanje telet od polnomastnega mleka prav polagama izvrši. Prehitro odstavljanje celo škoduje teletu in lahko naravnost ustavi več na-

daljnji razvoj. Tudi prehod v polnomastnega k posnetemu mleku morate pri teletu previdno in polagama izvršiti. Priporočamo, da od dne do dne odtegnete teletu do pol litra polnomastnega mleka, ki ga nadomestite z enako količino posnetega mleka. Telčka lahko dobiva do 10 litrov posnetega mleka na dan, torej več kakor polnomastnega. Tedaj ko začnete nadomeščati polnomastno mleko s posnetim, si morate predločiti, da je posneto mleko takorekoč skoraj brez tošče. Ker pa je tolišča važna redilna snov za uspevanje mlade živali, morate toliščo, ki manjka v posnetem mleku, nadomestiti z močnimi krmlili. Zato pa morate začeti pokladati šest tednov stari telčki močna krmlila — zdrobljen oves in pšenične otrobi ki so za teleta najboljše med močnimi krmlili. Na ta močna krmlila se mora telčka že privaditi od onega časa, ko jo začnete odstavljati od polnomastnega mleka in ji dajati posneto mleko. V mesanici zdrobljenega ovsa in pšeničnih otrobov pa ne smeta manjkati klajno apno in kuhinjska (živinjska) sol. V navedenih krmlilih je vse, kar tele potrebuje redilnih snovi, ki so v celem oziroma posnetem mleku, za dober telesni razvoj. Spočetka naj dobiva telčka le malo omenjenih močnih krmlil, ki jih polagama višajte do približno enega kilograma (pol kg zdrobljenega ovsa, pol kg pšeničnih otrobov, 1 dkg klajnega apna in 1 dkg soli). Koliko močnih

soli naj dobiva popolnoma odstavljeno tele, ni mogoče točno določiti, ker je za to merodajna starost in teža teleta ter kakovost sena. Močna krmlila pokladajte teletu vedno le suha, ne pa na vodi ali mleku. Močna krmlila naj dobiva telčka do trideset let starosti, ako je njena rast dobra in ves razvoj normalen, nakar ji morate polagama, do konca prvega leta otegniti tudi močna krmlila. Dobro travniško seno začnite pokladati telčki že v drugem tednu starosti. Za teleta imamo le najboljše seno z dobro negovanih, prisojnih travnikov. Brez močnih krmlil pa ni pričakovati ugodnega razvoja telčke po odstavitvi. Samo seno in pesa ne bi zadoščala. Ako močnih krmlil radi velike denarne stiske težko dobite in si jih ne morete zadosti nabaviti, potem naj dobiva telčka posneto mleko cim delj, da ne zahira in zastane preveč v razvoju. Nujno je potrebno, da si napravite na kmetiji primeren gospodarski načrt. Začnite na svojem posestvu pridelovati tudi oves vsaj toliko, kolikor ga potrebujete za vzrejo mlade živali. Tudi deteljo uvrstite v kolobar. Nujno je, da prične bolj izkoriščati mleko. Redna tedenska količina dobrega presnega mleka bi gotovo dobila dobrega in stalnega odjemalca. Sto litrov mleka vam lahko da 4 kg dobrega čajnega masla ali pa 10 kg prirastka na živi teži pri sesajočem teletu. Zdjaj pa računajte!

Pravni nasveti

Prenovljeni plašč. A. J. R. Plašč iz finega blaga ste dali prenoviti: hoteli ste, da ga razderejo, obrnejo blago in vam napravijo novo fazono. Vzeli so vam tudi mero v ta namen. Ko ste prišli plašč meriti, ste v svoje presenečenje opazili, da je bil sestavljen po stari fazoni. Rekli so vam, da ni bilo mogoče napraviti nove fazone. Ko ste natančneje ogledali obrnjeni plašč, ste zapazili, da je plašč na živih precej razrezan. Po vašem mnenju so ga nestrokovnjakso razparali, pri tem razrezali in vsled teh zarez, ki so, čeprav zašite, vidne, ni mogoče napraviti nove fazone. Vprašate, kakšno odškodnino lahko zahtevate? — Vsak obrtnik odgovarja za strokovnjakso izvedbo prevzetega dela. Če in koliko ovirajo sedanje zašite zarezne ravno uporabo plašča, oziroma če res samo vsled teh zarez ni bilo mogoče napraviti naračene nove fazone — o vsem tem bi pri morebitni pravdi sodišče slišalo izvedena in vam po tem izreku prisodilo odškodnino. Najbolje bo, če se sami med seboj glede plašča poravnate.

Izplačilo dediščine in zaščita kmetijskih dolgov. O tem vprašanju smo že pisali in smo povedali, da uredba o zaščiti kmetov določa, da se ne smatrajo za kmetijske dolgove terjatve, ki potekajo iz dedovanja. Uredba dalje pravi: »Če se naj del zapuščine v naravi ali nujni del izplača v denarju, se denarna terjatev po tej osnovi samo tedaj ne smatra kmetijski dolg, če dedič pristane, da se izplača po vrednosti tega dela ob času izplačila.« Kaj več vam o tem ne moremo reči, ker ustajene sodne prakse v teh vprašanjih še nimamo. Besedilo zakona pa je, kakor vidite, nejasno. Prijatelj našega lista nam piše, da se je apelacijsko sodišče v Ljubljani v nekem slučaju postavilo na sledeče stališče: Če gre za dediščino pred uredbo o zaščiti kmetov, le ta ostane zaščiten, če zahteva upravičenec celotno izplačilo svoje dediščine; ni pa zaščiten zahteva upravičenca po dediščini, če soglasno dedič s tem, da se posestvo na novo oceni in da dobi dediščino samo v razmerju s sedanjo vrednostjo posestva.

Vojnica. D. A. B. Vojnica znaša za stalno in začasno nesposobne državljane 20% letnega neposrednega davka na del imovine obrta ali dohodka, ki jim pripada. Zakaj so vam leto predpisali višjo vojnico, kakor lansko leto, boste zvedeli pri davčni upravi. Pritožbe proti nepravilnemu predpisu vojnice je vložiti pri pristojni davčni upravi in jih rešuje finančna direkcija.

Število občinskih odbornikov v podzelskih občinah. M. P. V občinah, v katerih je izjemoma število prebivalcev manjše ko 3000, sestoji občinski odbor iz 18 odbornikov; v občinah od 3000 do 5000 prebivalcev iz 24 odbornikov; v občinah od 5000 do 8000 prebivalcev iz 30 odbornikov in v občinah od 8000 prebivalcev ali več iz 36 odbornikov. Število občinskih odbornikov, določeno z zakonom, se lahko zniža z občinskim statutom, ki ga odobri ban, toda znižano število sme znašati največ tretjino po zakonu določenega števila odbornikov.

Podpora iz Amerike. Z. T. M. Ni navedeno v zakonu o neposrednih davkih, da bi bila podpora, ki jo prejmete od ameriške države po svojem, v vojni padlem sinu, oproščena rentnine. Rentnini pa niso zavezane podpore po zakonu o invalidih in podpore, ki jih prejema poedine osebe iz fondov, ustanovljenih po zakonu o zaščiti in zavarovanju delavcev in podpore rodbinam onih, ki so padli v vojni. To velja seveda za podpore iz tuzemskih fondov. Poizkusite s pritožbo doseči o tem vprašanju rešitev tudi glede podpore, ki jo prejmete od tuje države. Morda boste uspeli.

Skrajšan rok. S. F. Vložite prošnjo na poveljstvo vojnega okrožja. Iz vaših pomanjkljivih podatkov ni mogoče presoditi, ali vam pripada ugodnost skrajšanega roka.

Vinotoč. I. V. Pri oddelku finančne kontrole in pri okrajnem načelstvu boste zvedeli, kako vam je postopati.

Davčne olajšave za nove hiše v M. V. J. Do sedaj so terjale davčne olajšave za nove hiše v našem kraju 10 let. Zakon ne predpisuje, da bi se te terjane olajšave avtomatično podaljšale na 20 let, če se vaš kraj inkorporira mestu, kjer trajajo take olajšave 20 let. Za hiše, ki sedaj postanejo zavezane zgradinari, je to samoposebi umevno. Za ostale, ki jim je bila že prej priznana 10 letna olajšava, bo pa morala to vprašanje rešiti davčna oblast ali zakonodavec.

Ali je dedni odpravek, ki ga mora plačati kmet, ki je zaščiten po uredbi o zaščiti kmetov? V. T. R. Ko ste leta 1928. prevzeli posestvo, ste se zavezali staršem dajati prevžitek, bratu pa izplačati večji odpravek v petletnih obrokih. Brat sprva ni zahteval izplačila, zahteva ga pa sedaj. Vi ste pa mnenja, da je ta vaš dolg zaščiten, ker ni dedščina, ampak izgovorjen odpravek iz časov, ko so bili starši še živi. Vprašate za naše mnenje. — Res pravi uredba o zaščiti kmetov, da se za kmetijske dolgove ne smatrajo terjatve, ki potekajo iz dedovanja, do čim o dednih odpravkih, ki so bili določeni še za časa življenja staršev, ne govori. Toda vrhovno sodišče je tudi o teh izreklo sodbo, iz katere izhaja, da smatra tudi take odpravke za terjatve, ki izvirajo iz dedovanja in torej iste niso zaščiten, vendar samo v primeru, če dedič odnosno dedni odpravljenec pristane, da se ta terjatev izplača po vrednosti ob času izplačila. Cisto upravičeno utemeljuje sodišče to svojo odločbo, da kmet posestnik, ki likvidira svoje gospodarsko delovanje na ta način, da določi svojega naslednika s tem na posestvu, da mu izroči celo svojo imovino, a mu obtem naloži obveznost, da gotovo zneske izplača dotičnim, ki bi predvidoma prišli v poštev kot zakoniti

dediči, a jih je izključil od prevzema posestva, s tako ureditvijo samo anticipira zapuščinski postopek, ki bi sledil, ako bi zapustnik ne uredil na omenjeni način nasledstva svojega premoženja. Zato ni nobenega utemeljenega razloga, da bi se s takimi terjatvami drugače postopalo iz zapuščine. Tudi je pomisliti, da ti odpravki običajno služijo za podlago eksistence onih, ki zapuščajo posestvo, na katerem so do tedaj delali in imeli svoje preživljanje ter bi razdelitev takih odpravkov na občno plačilo za dobo 12 let ne imela za odpravljenca prav nobenega gospodarskega učinka.

Posojilo. M. S. T. Obrnite se glede posojila na kakšen domač denarni zavod. Brezobrestnega posojila najbrž ne boste dobili nikjer.

Državljanstvo. K. K. Č. Sami ne boste znali sestaviti prošnje za pridobitev državljanstva. Zato se obrnite na občino ali na okrajno načelstvo. Tam vam bodo tudi povedali, kakšne dokumente je treba priložiti. Prošnjo lahko vložite, če ste že 21 let stari.

Taksa za biciklje. S. A. Letna taksa za biciklje v znesku 20 dinarjev je ukijena, ostala pa je še v veljavi prijava taksa 5 Din.

Zavarovanje. »Gorenjski«. Ako ste bili na veleposestvu za gozdarja, je bil gospodar dolžan vas zavarovati. Ker vas ni prijavil, ga lahko pravno oblastvo kaznuje. Poleg tega vam je pa tudi odgovoren za škodo, ko se vam je dogodila nezgoda. Obrnite se v tej stvari na okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Taksa za vlogo na občino. Z. A. K. Zupan je zahteval za neko vlogo takso. Ker ste mnenja, da je vloga takse prosta, ste jo poslali na sresko načelstvo. Sresko načelstvo vas je pozvalo, da plačate takso v 30 dneh. Vprašate, kdo ima prav itd.? — Plačajte takso, nato pa zahtevajte v roku 90 dni povračilo takse. Tako boste zvedeli za merodajno mnenje finančne direkcije. Ta je namreč pristojna za povračilo neumestno pobrane ali previsoko plačane takse do 10 tisoč dinarjev. Šele nato bi eventualne mogli iti na upravno sodišče.

Krstni list. M. B. M. Prosilite ste zupni urad v Italiji, da vam pošlje krstni list, a ne dobite nobenega odgovora. Ker nimate v Italiji sorodnikov, vprašate, kako bi dobili svoj krstni list. — Svetujemo vam, da po vašem sedanjem župniku naprosite škofijski ordinarijat, da ta potom italijanskega škofijskega ordinarijata zahteva vaš krstni list. Seveda morate vi vnaprej plačati vse predpisane pristojbine.

Stara bližnjica. I. N. P. K. Popreje zapuščena na groblja, kjer so kamenje, grmiceve in štiri posekanih lip in hrastov, je bila razparcelirana na stavbišča. Kupili ste stavbišče, sezidali hišo, vendar vas motijo ponoči ljudje, ki hodijo po stari bližnjici mimo vaše hiše v gostilno. Vprašate, ali to pot lahko preproveste. — Ker omenjate, da so na groblju štiri lip in hrastov, je bržčas to pred leti bil gozd, služnostna pravica poti skozi gozdove se pa ne da priposestvovati. Če je preteklo manj kot 36 let, da je bilo drevje posekano, sploh ničče še ni mogel priposestvovati služnostne pravice poti, čeprav hodi po poti več kot 30 let. — Sicer pa zagradite svoj kupljeni svet, na ta način se bo tudi steza preložila.

Nievreden denar. F. P. 1876. Poslan papirnati denar nima nobene vrednosti kot denar. Morda vam bo dal zanj nekaj dinarjev kak zbiralec bankovcev izpred vojne.

Negotova odškodninska tožba. L. J. Sv. P. Med odmorom je na šolskem vrtu splezala šolarica na ograjo, padla in si zlomila roko. Takrat učiteljica ni bila prisotna, ker je v sobi župnala. Stroške zdravljenja v bolnišnici je plačala občina. Vprašate, ali je dolžna učiteljica povrniti očetu depkele zdravniške stroške, ker je po vašem mnenju zanemarljiva nadzorstvo otrok med odmorom. — Po našem mnenju ne zadene učiteljice nikakr krivda glede poškodbe dekle. Odmor je pač zato, da se otroci razgibljejo na svežem zraku. Če je dekle splezala na ograjo in pri tem nesrečno padla, da si je zlomila roko, je to pač zgolj slučaj, ki ga mora trpeti tisti, ki ga zadene. Koliko otrok je že splezalo na ograjo, pa se jim nič ni zgodilo. Če pa vi mislite, da je učiteljica vendarle kriva, ne bi mogli oče zahtevati več kot samo polovico stroškov, ker bi šlo za deljeno krivdo, t. j. dekle in učiteljice. Taka odškodninska tožba zastara v 3 letih.

Zapuščeni mož in njegove pravice. S. M. S. Kot obrtnik niste mogli več shajati v naši ožji domovini in ste se namenili preseliti na jug. To vaši ženi ni bilo všeč, ker se je bala, da se bo morala ločiti od svojih domačih. Nenapovedano je pobrala vse svoje stvari in vas zapustila, v pismu pa napisala, da vas pusti zaradi tega, ker ji je bilo pri vas slabše kot vsaki služkinji. Medtem ste se preselili na jug, uredili delavnico, imate zaslužek in ste pisali svoji ženi, da se k vam vrne, a ona neče več priiti k vam. Vprašate, kakšnih pravic se lahko poslužite? — Žena je obvezana iti z možem v njegovo bivališče in ga v gospodarstvu in pridobivanju po močeh podpirati. Zahtevajte pri sodišču, da se uvede postopek proti vaši ženi in ji naloži, da se k vam vrne. Če vaša žena nima morda tehtnega razloga, da se k vam vrne, se bo morala sodni odločbi ukloniti, ki bo izrekla vrnitev k možu. Če vas je žena brez utemeljenega razloga zapustila, lahko tožite za ločitev zakona zaradi ženske krivde in ne bo mogla vaša žena nikdar več od vas zahtevati, da ji sploh kaj plačate za vzdrževanje.

BUSKI

Povest iz Kanade

Buski, veliki pes za pasjo vprego je pogledoval od svojega zasvoženega gospodarja, Pierra Bedarda do Kida, ki je prišel v kolibo, ko je bilo zimsko ribarjenje v polnem razmahu.

Buski je bil na glasu, da je silno nevaren pes, in bali so se ga ljudje in psi. Buski je sovratil vse skupaj, zlasti pa svojega gospodarja Bedarda, ki je bil polutan, pol Indijanca, pol Francoza. V pasjo kolibo iz kolov, pokrito s smrekovimi vejami, ni smel, marveč je bil priklenjen k boru, nekaj lučev proč, z močno železno verigo. Zavetje si je »am napravil, da si je izkopal jamo pod koreninami drevesa. Sicer pa je imel tudi tu lepo in toplo ležišče, kadar se je poigraval severni sij in kadar je preko zamrzlih kanadskih jezer bril ledeni veter.

Buskijeva edina želja je bila, da bi ušel iz te sužnosti, da bi bil prost neprestanega tepeža, sovratstva in zapostavljanja.

Kadar je slišal svoje ime, je dvignil uho, tisto boljše, ker drugo mu je bil njegov dobri gospodar z bičem skoraj odbil; dvignil je uho, da bi ujel glas, zakaj Buski je razumel človeško pogovornje vse bolj, kakor so mu to prisojali.

»Povem ti, Kid, Buski je nevaren pes,« je rekel Bedard. »Lelong, ki ga je bil Buski skoraj raztrgal, ga je prodal Keelerju. Tudi tega je napadel. Keeler ga je za prodal meni.« Moževe tenke ustnice so se zlobno zarežale. »No, jaz ga trdo držim. Preden ga vprežem, ga dobro presujem, pa gre.«

»Tako? No, zato pa je tako divji,« je poudaril Kid. »Tepež je napravil iz njega vraga.«

»Mar misliš, da lahko vprežeš Buskija, ne da bi ga prej pretepel?«

»Gotovo. Stavim, da ga.«

»Staviš?« Bedardove oči so se zasvetile. »Dobro, ali staviš mezdno enega meseca, da boš vozil z Buskijem, ne da bi ga prej tepel?«

»Velja,« se je zasmejal Kid. »Stavim, da bom vozil tudi brez biča.«

»Morda ga pripravijo celo do tega, da bo tudi z repom mahal, ha?« se je Bedard zopet krohotal in kazal svoje od tabaka potemnele zobe.

»Brez dvoma ga bom pripravil tudi do tega,« Bedardovo grohotanje je odmevalo po gozdu.

»Dobro,« je dejal, »jutri zjutraj boš lahko vozil z njim.«

Ko sta stopila v kolibo, je šel Kid proti Buskiju. Molče sta gledala drug drugega. Buski je takoj vedel, da hoče mladi fant voziti z njim in se je odločil, da se mu bo upiral.

»Pravijo, da vsakega napade,« je dejal Kid. »Jaz pa tega ne verujem. Ti si samo uboga pasja duša, ki surovo ravna s teboj; midva pa bova prijatelja, kaj?«

Buski je mirno stal, dlaka na hrbtu pa se mu je kakor greben nasrnila in zamolklo godrnjaje je meril moža.

»Dobro,« je rekel Kid, »če misliš tako, je tudi prav. Čez nekaj časa pa mu je zaupljivo dejal: »Ti veš, Buski, da samo godrnjaš. S tisto bragotino preko glave in z onimi drugimi si kakor kakšen junak.«

»Še nekaj časa je mladi mož opazoval psa, potem se je pa z vedrim, veselim smehom obrnil na peti in odšel.

Buski ga je osupel gledal. »Ta mož je drugačen kakor drugi, govori s teboj,« si je mislil. Njegove smeh ga je spomnil na nekaj, kar je že skoraj pozabil. Zadnjič je slišal neumno hihitanje in divji smeh in šale pijanih. Ti se zanj sploh niso zmenili, razen kadar so ga dražili.

Smeh pa, ki ga je pravkar slišal, je bil tak, da bi moral ogreti srce vsakogar. Buski je legel, pa zopet vstal in šel v svoj brlog. Težko mu je bilo in čutil se je zapuščenega.

★

Dve uri prej, preden se je zdnilo, so začeli ob leščerbi moške vpregati pse, ki so se vsi tresli, da bi šli z njimi na jezero loviti ribe. Vetrta ni bilo, a bil je hud mraz.

»Z Buskijem bo danes vozil Kid,« se je zaslislal Bedardov glas skozi temo.

»Bom,« je dejal Kid, ki je imel že vseh osem psov, razen vodilnega psa, Buskija, vpreženih. Šel je še ponj.

Pes ga je videl prihajati in zapazil je, da nima biča. Od veselja je bil kar divji. Zdaj je prišel čas, ko se bo lahko odtrgal; ušel in se osvobodil. Stopil je za korak nazaj v brlog.

»Zdaj sem jaz tvoj gospodar,« je izpregovoril Kid, in pobral verigo, na kateri je bil pes priklenjen in jo potegnil. Buski pa se ni genil, ampak upiral se je, kakor se upira pes, če mu kaj ni prav. Kid je še močnejše potegnil za verigo.

Tedaj pa je Buski kakor blisk šinil iz brloga. Njegove oči so mu zažarele kakor ogenj. Svoje uho je položil nazaj v dlako, ki mu je na tilniku

stala pokonci, pokazal zobe, močne sekače in skočil naravnost proti Kidovemu goščancu. Kid pa je bil pripravljen na kaj takega, zato je svojo levo laket dvignil, da bi si ščitil goščanec, z desno pestjo je pa treščil Buskija po gobcu, da se je zvrnil v sneg in je zajel od bolečin, napol omočen od silnega udarca.

»Zakaj si storil to,« ga je karal fant, ko mu je z urno roko odpel jermen na vratu. Nato ga je pa zagrabil za kožo na tilniku in ga peljal vsega pohlevnega k sanem, ki so čakale z vpreženimi psi. Tudi mu je nateknil ovrtnik, hitro pripel čezplečni jermen in bil je vprežen. Druge pasje sani so čakale nanj. Tedaj so biči počili in že so zdrknile sani druge za drugimi.

Vonj mladega moža in njegov glas sta Buskija spominjala na nekoga prejšnjega gospodarja. Vedel je, da takega vonja še ni poznal, vendar pa je bil podoben vonju nekoga. To je bil prijeten vonj čistega, mladega človeka. Zadnja leta je poznal samo tak človeški vonj, ki je bil pomešan s tobakom, z nesnago in znojem.

Vozil je počasi in zato je zaostal daleč za drugimi sanmi.

»Stopi, Buski, stopi, pokaži jim, da znaš! Hajd Buski, hajd, hajd, ujemti druge!« mu je prigovarjal in ga navduševal Kid. In ko je pes podaljšal svoj korak, ga je voznik hvalil: »Tako je prav, Buski! Ti si pes, da je veselje!«

»To pa je kakor v starih časih,« si je mislil pes, in se veselil ob Kidovih vzklikih, njegovi hvali, njegovemu smehu, življanju in ploskanju z rokami. Prvikrat po dolgih mesecih ga je voznja zopet veselila. Zato je s podvojnjo brzino tekkel in kmalu došel karavano pasjih sani. Nekdo izmed voznikov je zavriskal, nakar so biči zapokali, možje so zakričali, psi veselo zalajali in pasja dirka proti jezeru se je začela.

Led na jezeru je bil zasnežen, pa samo toliko, da je bil za pse primeren, da so dobro tekli. Buski je tekkel hitreje in hitreje in dohajal sani za sanmi. Vedel je, da njegov voznik nima biča in da je priložnost, da si pridobi prostost.

Pred njim je bil Lubbin, vodilni pes gospodarjev in Buskijev sovratin. »To je lepa priložnost, da bi se spoprijel z njim in med spopadom ušel,« si je mislil. Ko je pa došel Lubbin, ga je Kid ostro naganjal in Buski je dirjal kar mimo, ne da bi samo ošnil svojega starega nasprotnika. »No, pa saj je še priložnost za spopad, zakaj še ena pasja vprega je pred menoj!«

Buski je imel navado, da se je na svoj poseben način spopadal z vodilnim psom. Tekel je namreč mirno mimo njega, potem se je pa na mah obrnil in vrgel na ničesar slutečega psa v vpregi.

Zdaj je dohitel vodilnega psa, zdaj je priložnost!

Kid pa je prav takrat veselo zavriskal, ker je videl, da je v dirki zmagal. To je na Buskija tako vplivalo, da ga je zmaga bolj veselila kakor spopad. Tekel je kar naprej in naprej in tako je bil prvi na jezeru, kjer so lovili ribe.

Kid je bil zelo zadovoljen. »To je veselje!« je zaklical psu, prvemu pred sanmi, ki pa je bil že bolj star, »a malo prehitro za tvoje stare noge, kaj?«

In ti, Bouzer?« je potrpečljivo mladega psa, takoj za Buskijem, ki je na vso moč sopel. »Ti nisi nič dorasel še, si še mladič.«

In ti Buski, Kidov glas je postal laskav, »ti si pa junak!« Ni se doteknil psa, ampak navdušen gledal njegove močne prsi: »Pa še zasopel nisi!«

Buski je bil zdaj užaljen. Prav za prav so ga prevarali zaradi spopada in ga navdušili proti njegovi volji.

Kid je slabo ribaril. Nerodno in počasi je z diletom sekal luknje v led, zakaj tega dela še ni bil vajen. Ribe so mu kar venomer polzele iz rok, ko jih je jemal iz zapletene mreže.

Ko je Bedard, njegov tovariš, to videl, je besno preklinjal. Takrat je pa Buski pokazal svoje bele močne zobe in dlaka na tilniku se mu je naježila. Spošтовanje, ki ga je imel za Kida že iz početka, se je razvilo v vdanost.

★

Bilo je sredi popoldneva. Buski je dvignil nos in vohal zrak. Težki oblaki so se pokazali na severovzhodu. Ni mu bilo prav. Ni maral, da bi ga slabo vreme zasačilo na jezeru. Rad bi že šel domov. Vihar je ponekod kupčil sneg v visoke zomete, drugod je pa pometal ledena tla, da so bila gladka kakor steklo in spolzka.

Sani so začele odhajati. »Hiti in odpravi se domov. Kaže, da bomo dobili slabo vreme!« je zaklical tovariš Bedardu. »Saj bi lahko že šel, ko ne bi imel tako nerodnega tovariša,« je jezno odvrnil Bedard.

Dan se je že nagibal, ko sta tudi Kid in Bedard končala. Obe sani sta naložila z ribami. Ka-

dar so šli ribiči loviti, so se navadno vozili na saneh, nazaj grede so pa hodili poleg njih. Bedard pa se je vozil tja in nazaj.

Sneg je začel počasi naletavati, in ko je sonce zašlo, je nastal snežni metež. Vihar se je kakor vrag podil čez ledeno gladino. Drobne, ostre snežinke so ribičem razbičale obraz skoraj do krvi.

Bedardove sani so šle naprej. Nekaj časa je vozil naravnost proti vihariju, potem pa je vodilni pes krenil v stran, tako da je veter pihal od leve.

Bedard je stopil s sani in pretepel psa. »Naravnost boš vozil, kamor ti ukažem, ti pro... pes,« je kričal nad njim. »Te bom že naučil!«

Ko ga je Kid dohitel, je stopil k njemu, ga prijel za konolec in posvaril: »Če hočeš novej priti domov živ, je bolje, da pustiš psa v miru,« je vpil, da bi preprečil tuleči vihar. »Zdaj bom šel jaz naprej za nekaj časa.«

To je godilo Buskiju. Začel je dirjati naravnost proti metežu, čigar sile pa ni mogel dolgo premagovati. Tako so vozili malo več kakor eno miljo po jezeru, ko je Buski naenkrat krenil s poti in tekkel nekaj časa pravokotno, dokler se ni ustavil.

»Kaj pa je že zopet!« je besno zakričal Bedard, ko je prišel do Kidovih sani. »Ne vem,« je Kid zavpil. »Buski noče iti naprej.«

»Tako, noče iti!« Bedardov bič je počil. »Mu bom kmalu pokazal,« in zadnji boj med psom in gospodarjem se je začel. Bedard se mu je bližal in pokal z bičem. Buski pa je čakal na priložnost. Nič ga ne bi moglo pripraviti do tega, da bi šel tja, kamor je hotel Bedard. Ako mu ne bi metež jemal vida, bi besni Bedard opazil, kako se je Buski izpremenil, in da se nikakor ne da ustraševati z bičem.

Tedaj je bič počil kakor strel, zadel Buskija in mu odtrgal kos ušesa. Ko se mu je Bedard bližal, je stopil Buski nazaj, kakor da se pripravljala, in ko je bič zopet udaril, je pes skočil naravnost proti gospodarjevemu grlu s tako silo, da je potegnil druge pse s seboj. Na to zapreko pa ni mislil, zato je zgrešil Bedardovo grlo, zadel pa njegovo ramo. Strahovita sila, s katero se je zagnal vanj, ga je podrla na tla.

Bedard je nato tolkel po kotalečem se, grižočem in renčočem klopcu psov. Drugi psi so namreč navallili na Buskija; ko pa se jih je otrese, se je Bedard že pobral.

»Nocoj ga pustim,« je sopel Bedard ves besen, »jutri pa ga ubijem,« in pognal je pse.

Tudi Kid je poznal svoje pse z Buskijem, a sani se niso genile. Vse pripravljanje ni nič zaleglo. Buski je legel na led in si mirno pulil kose ledu izmed prstov svojih tae.

Tedaj pa, še preden se je Kid zavedel, kaj je, je Buski slišal klic na pomoč. Bedardovi prestrašeni psi niso ubogali svarilnega obnašanja svojega vodilnega psa, ki je čutil nevarnost. Ko so namreč dospeli do tenkega ledu, so se vsi skupaj z močnim in sanmi vred udrl in se potopili.

Ko je Kid zopet slišal klic na pomoč, je tekkel v smeri, odkoder je prihajal.

»Zdaj je priložnost,« si je zopet mislil Buski. »Pregrizaj bi vprego in pobegni!« Toda, ko se je spomnil Kida, se je obotavljal. Vstal je in šel tudi on tja, odkoder je prihajal klic.

Bedard je bil pod vodo, z rokami se je lovil za rob ledu. Vodilni pes in prvi za njim sta se vendar izklopala ven, zadrževali so jih pa trije utonjeni, psi in sani, ki so hile tudi pod vodo.

Kid je hitro prijel Bedarda za roke, in ga skušal potegniti ven. Dvakrat mu je skoraj uspelo, tretjič je pa Bedardu spodrsnilo in izginil je pod ledeno. Nato se je še enkrat prikazala ena njegovih rok, ki se je slabotno gibala; nakar je bilo vse mirno.

Nekaj časa je Kid opazoval temno krpo odprte vode, potem pa, ko je videl, da se ni nič več ne gane, in da je vse končano, se je obrnil in odšel. Buski ga je osupel gledal. On bi se nikdar ne podajal v tako nevarnost. Kmalu je slišal Kida, kako je žvižgal in ga klical. Nekaj časa se je obotavljal, potem mu je pa sledil, čeprav nerad.

★

Nehalo je mestiti, zato je pa postalo mrzleje. Luna je vzhajala. Od vseh stvari naokrog so se iztezale dolge, grozljive sence. Kid je bil ves zdelan in izčrpan od silnih naporov in snežnega meteža. Kolena so se mu šibila, začel se je opotekati in padati po gladkem ledu. Nazadnje je padel v zamek in tam obležal. Buski je vedel, da je to dobro za psa, da pa je za človeka smrt. Zato ga je začel s svojo prednjo tace lahno praskati po obrazu. Ker se pa mladi mož ni genil, mu je dvignil glavo in rame s tem, da ga je z zobmi zgrabil za obleko in ga stresal. Kid se je dvignil in sedel in kakor v polnu zamrmal: »Oh, kaj si ti Buski!« Nato se je s težavo splazil do nizkih sani in se zvrnil vanje.

Buskija je čakala strašna, neizprečeno težka naloga, zakaj tudi psi so bili vsi izčrpani. Sniper, stari pes, prvi za sanmi, ni mogel nič več naprej in težak kakor svinec se je pustil vleči. Bouzer, mladič, je bil ves onemogel in bolj v zapreko kakor v pomoč. Ostali psi so se tudi komaj držali na nogah. Po spolzkem ledu jim je ve-

nomer drselo in cepali so v zamete. In tako je moral ubogi Buski, ki je bil prvi v vpregi, vleči vse, pse, sani in moža.

A Buski je ostal kljub temu neustrašen. »Saj na saneh vleče moža, ki je tako mehko govoril z njim in zato ga mora privleči za vsako ceno domov!« In tako je vlekel naprej, naprej, čeprav je bil tudi on tako utrujen, da skoraj ni mogel nič več. — Ledeno je pihalo in zeblo ga je do mozga. Nos in jezik sta ga še bolela od udarca in začel je hropeti. Od časa do časa je vihar ponehal in takrat je lepo in gladko teklo. Pa je zopet zabesnelo silneje, mu jemalo sapo in ga skoraj zadušilo.

★

Bilo je še proti jutru, ko je stal Buski pred vrati koč. Slabotno in z zadnjimi močmi je praskal po njih. Stal je in čakal in poslušal. Glava mu je visela skoraj do tal, noge so se mu šibile in kakor v pojemanju je ječal. »Ali me nihče ne sliši? Ali mi nihče ne bo odprl?«

Vrata so se naposled vendarle odprla. Z vzklikom veselja je visoka moška postava potegnila Buskija, pse in sani v toplo koč.

Ves dan je Buski čuval Kida, ki je onesvešten ležal na skromni postelji. Zrl je nanj s pogledom, v katerem se je kazala vsa vdanost in zvestoba dobrega psa. Vselej, kadar se je mladi mož zgenil ali zastokal, se je Buskijevo uho dvignilo in potem je še bolj pozorno gledal in poslušal.

Zdaj je prinesel Gunnarson skledo vroče juhe in nežno potrpečljivo: »Na, Kid, izpij to juho,« je dejal s prosečim glasom. »To ti bo delo dobro. Kako ti je kaj?«

»Ne preslabo,« je odvrnil Kid. Potem se je spomnil na prestane težave, »Kje pa sem? Kje je Buski?« je vprašal v strahu.

»Prav tu, tik pri tebi,« mu je odgovoril Gunnarson. »Ves dan leži pri tvoji postelji in ne mara ne jesti ne spati.«

Kid se je dvignil in zagledal psa.

»Buski,« ga je mehko poklical. »Pridi sem k meni!« In ko je pes ubogal in prišel, je Kid položil svojo obvezano roko na njegovo glavo, ki je bila polna bragotin in je zašepetal: »Buski, ti zlati moj kuža, kmalu bi te ne bilo več!«

In ko se ga je dotaknil z roko, se je Buski stresel in ko je zaslišal njegov glas, je zamahal z repom.

(V. P. Ingaldson. T. D.)

To in ono

»Bafin« koncern v Pragi je sklenil, da poveča svoj obratni delniški kapital od 175 do 500 milijonov čeških kron.

Tovarna »Viktorija« v Budimpešti, ki izdeluje čevlje in je bila nedavno ustanovljena, je ustavila obratovanje.

Delavci tovarne Benc in sin v Petrogradu se še niso vrnili na delo, ker podjetje noče pristati na kolektivno pogodbo. Delo počiva že od 21. novembra dalje. Podjetje zaposluje 165 delavcev.

Kapital, ki je investiran v našo lesno trgovino znaša 3 in pol milijarde dinarjev. Lesna trgovina oziroma industrija ima zaposlenih čez 120.000 delavcev. Jugoslavija je pokrita s 30,5 odst. površine svojega ozemlja z gozdom, tako, da pride naša država na peto mesto držav z bogatimi gozdovi. V državi obratuje 2150 žag, od katerih je 120 velikih. Vse skupaj predelajo letno od 10 do 12 milijonov kubičnih metrov lesa. Štiri petine tega predelanega lesa porabimo v državi, ena petina okrog dva in pol milijona kubičnih metrov je pa na razpolago za izvoz.

»Zenka, kam si se skrila?«

Adam D. Log:

Termiti

Tu sedim v osrčju Azije in že dva meseca pričakujem pošte iz Evrope. Ali so me vsi moji prijatelji pozabili? Zunaj stopajo karavane s čajem in bombažem mimo mojega bungalova. Zvonci na kamelah turbotno pozvnanjo. Osel riga in poganjač ga suva s špicasto sulico v rebra. S snegom pokriti vrhovi gorā so obdani z gostimi oblaki. Lilo je ko iz škafā, zdaj padajo kaplje z dreves. Nad vrhom letajo krokodili in krakajo. Njih perutnice svrščijo. S seboj vlačijo kosti s smetišča. Kadar v Perziji dežuje, tedaj se ilovnata tla spreminijo v močvaro, da se globoko pogrezaš vanjo.

Pričakoval sem goste na večerjo. Še nekaj ur je časa in zlekem se po divanu in kadim cigareto za cigareto. Dim se dviga skoraj do polovice sobe in obvisi ondī do dišča koprena. Če nima človek nobenega dela, se domisli najčudovitejših stvari. Srebam čaj iz škodelice in se nehote zazrem v črno, železno pečico. Ogenj plapolā. Prijetna toplota je v sobi. Ne vem zakaj, a spet in spet si mislim, kako bi bilo, če bi pečico pomeknil malo bolj naprej. Saj je slabo zadelana z mavcem in dovolj bi bilo, če bi cev globlje potisnil v dimnik. Saj ne vem, ali bi mi to kako koristilo. Vendar, ker se te misli ne morem znebiti, pozvonim. Pride Sulejman in me začuden gleda. Saj je bil ta dan vse do pičice osnažen in pospravljen in ne razume, čemu bi še kaj... prav zdaj, ko pride obisk...

»Le potisni cev malo bolj notri,« sem dejal. Toda, komaj se je doteknil gorēče pečice, je padla cev na tla, saje so se usule na preprogo in kot bi trenil, je bila vsa soba v dimu. Sulejman je nejevoljen odnesel pečico pred vrata. In ni kazalo drugega, ko da vzame tudi preprogo, kjer je stala pečica in ki je bila na debelo pokrita s sajami, jo pobere s tal in jo iztepe. Tedaj pa je prišlo iznenadenje!

Sulejman je dvignil preprogo... Oba sva ko brez uma bolščala na tla: rumena rogoznica ni bila nič več rogoznica, marveč popolnoma razjedena kaša. Spočetka sva mislila, da se nama le tako dozdeva, da prav ne vidiva. Sele ko je Sulejman z lopatico za premog dregnil v močnato snov in je zajel kupček kaše, sem zagledal brez števila debelih, rumenih črvov, ki so pa imeli — noge in so bliskovito gomazili sem in tja. Se zmeraj se nisem zavedel, tedaj je Sulejman zakričal: »Termiti, termiti!«

Tla so kar mrgolela tisočev in tisočev belih mravelj. Sele zdaj sva zapazila, da so visele tudi na spodnji strani preproge, da so že popolnoma prežrele spodnje tkivo. Spričo njih čeljusti je kar vidoma razpadalo tkivo in ko sem poslednjo krpo iztrgal kvišku, sem zapazil luknjo, zapazil sem mnogo lukenj v ilovnatih tleh, ki so iz njih vedno iznova vrele nove armade in se ko huda vojska zaganjale kvišku za napad. Strahovito razdejanje! Sulejman in sluge so skupno planili na preproge, da bi otrsli z njih strahovite sovratinke. Pometati so začeli tla z metlo in jih sirgati s sirguljo. Vse blazine, pohištvo so pometali skozi okno na mokri vrt.

Najprej smo skušali rešiti pohištvo. A ko smo delali in hiteli, da bi rešili vsaj del preprog in pohištva z blazinami, smo z grozo zapazili, da so naši sovratinke planili v stranske prostore. Z blazno naglico so drevili čez prag, vrsta za vrsto in so v hipu izginjali pod preprogami in rogoznici, tako da čez nekaj trenutkov ni bilo videti nobene živalce več.

Onemoglo smo obstali. Če ne bomo našli sredstev, da jih čim prej pobijemo, tedaj bodo v nekaj urah uničile vse: preproge, pohištvo, perilo, obleke, čevlje. Poznam družino, ki so jo termiti v eni noči popolnoma uničili. Nicesar ni bilo zjutraj več, celo kovačji so bili prazni in požrešne mravlje so visele že na rjuhah.

»Petroleji!« sem zaklical. »Petroleji! Veliko posodo, dve posodi, — deset!«

In Sulejman je planil ven. Ostali smo delali dalje, preproge in obleke, vse je kar frčalo skozi okna na drevesa, ven v dež, ki je lil v potokih. Sluga se je vrnil s postrežkom, ki sta privlekla posode za posode petroleja. Izpraznili smo prvo posodo in izlili petrolej na tla; nato drugo, še tretjo. In glej: bele mravlje so se zdrzile. Nekaj jih je skušalo pobegniti, druge so se umeknile v stran in so o — čudež! — poginjale! Kar divjal sem od veselja, od zmagozlatja. Polival sem tla in praznil posodo za posodo. Resnično, napad od spodaj navzgor je pojenjal. Mravlje, ki so navzlic temu, da so tiste, ki so bile v sobi, silile nazaj v luknje, še zmeraj prodirale navzgor, so se zdaj ustavile in se z drugimi vred razkropile po podzemskih rovin.

Zmeda je bila velika. Luknje so se radi prodirajočih in umikajočih se čet tako zamašile, da je petrolej le počasi pronicel skozi. Le tiste mravlje, ki so bile tik lukenj, so one, ki so drevile navzgor, potiskale kvišku, jih dvigale in iztiskale iz lukenj. S šibami smo bezali v luknje, da bi zmčkali sovratinke in bi mogli petrolej uhajati noter. Vsi rovi so vodili ko žarki pod kamini, odkoder so se raztezali v globino. Ni bilo tekoč razvzglati uganke, da so nas tako iznenada napadle. Pred leti sem bil stopil nekoč v kanal za vodo in sem tedaj dobil stavbe termifov, ki so segale več sto metrov daleč pod zemljo. In tudi so bili kanali za vodo, ki niso bili ne sezidani ne iz cimenta, in so bili napeljeni po vsem mestu tik pod hišami. Ker je tako hudo deževalo, je voda v kanalih hipno narasla in termiti so morali pobegniti iz svojih bivališč in v naglici odhiteli navzgor. Seveda niso poznali petroleja. — Zmagal sem; otel sem obleko in pohištvo. Le tista razjedena rogoznica, kup kaše pred vrati je še dandanes za priččo strahovitega boja. Preproga pa je tako preluknjana, da je nobene šivanke sveta ne bi mogle več popraviti.

ŽOLČNI KAMENČKI

Brezplačno pošljemo interesantno brošuro o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov.

Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17.

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS (9°)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brojavkam: Jugobarch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Lepo vedenje

Izpopolniti se duševno!

Vsak človek velja v življenju samo toliko, za kolikor se sam naredi. To je bilo vedno res. Pokazati moramo pamet, kaj da znamo, kadar je to potrebno. Tega pa ne smemo storiti očitno, ampak skromno, zavedajoči se notranjega dostojanstva.

Stremi po popolnosti, a ne navidezni popolnosti in nezmožnosti, ker se ti bo en sam napaden korak zaračunal bolj, kakor se drugim zvrh register takih zmot. Ne hvali se s pavovim perjem, zakaj, prej ali slej bo to prišlo na dan in osramočen boš.

Ne bodi suženj nazorov in prepričanja drugih, temveč poskusi mirno pojasniti in dokazati svoje mnenje. Ako pa vidiš, da tvojih dokazov iz udobnosti ali predsodkov ne morejo priznati, ne vsiljuj jim svojega, čeprav pravilnega mnenja. To bi te naredilo nepriljubljenega.

Slabosti svojega bližnjega nikoli ne razgali na neplemeniti način. Ne spravljaj njegovih napak in zmot na dan, zato da bi se sam bleščal.

Zalost in trpljenje nosi sam. Malo jih je, ki ti pomagajo nositi breme, nasprotno pa jih je mnogo, ki so škodoželjni. Zaupaj se samo pravemu prijatelju. Predvsem nikdar ne izgubi zaupanja vase, v Boga in dobre ljudi. Čim bo tvoj nasprotnik na tvojem čelu čital obup, bo vsega konec. Življenje prej obračuna s teboj, kakor ti s njim. Kdor svoje nesreče ne zna skriti pred svetom, kdor se v obupu ne zna držati, naj ostane doma. Ko se je pomiril, naj stopi pred ljudi pogumno, mirno, samozavestno. Zaupali mu bodo in nesreča, ki jo je junaka prenesel, ga bo dvignila v njegovih lastnih očeh.

Ne bahaj se pred vsem svetom zaradi svoje sreče! Se potem, ko je deliš z drugimi, ti jo zavdajo. Zavajaj jih, da si jo zaželi, in če jim boš eno samo dobroto odrekel, bodo na sto prejšnjih pozabili.

Odlični človek ne zahteva, da se mu izkazuje dobroto in jih tudi rada ne sprejema. Večkrat dobiš ljudi, ki za majhne usluge prej ali slej zahtevajo veliko plačilo. Ako pa te drugi prosijo kake usluge, ki jim jo lahko izkažeš, jim jo stori; sicer pa reci prav tako pogumno »ne«. Nikakor pa ne obetaj več, kakor moreš izpolniti.

Bodi zanesljiv in govori resnico. Ako vedno, tudi v najmanjših stvareh, držiš besedo in govorimo resnico, si s tem pridobimo spoštovanje in prijateljstvo. »Laž ima kratke noge«, pravi pregovor. Odlični človek ne bo nikdar govoril neresnice.

Čuti za srečo in nesrečo drugih, če hočeš, da bodo drugi zate. Ne zanimaj se pa preveč zanje, zakaj to kaže, da nisi rahločuten. Ob plohi tolažilnih besed bo rahločutni kaj kmalu spoznal, da je

vse samo zunanost. Pravo sočutje ne potrebuje izbranih besed.

Širokoustneži, veterjaki, bahači prav za prav nimajo namena, da bi koga varali ali se lagali. Da bi se bolj postavili, si izmišljajo dogodke svojega življenja, jih povečujejo in slikajo v tako pestrih barvah, da nazadnje sami verjamejo, da je res. Take bajke so čisto čedne, a odtegniti jim moramo vsaj petdeset odstotkov, potem imamo resnico. Če pa taki bahači le preveč pretiravajo, jih speljemo v zagato, iz katere ne morejo ven. Ako se jim je ponovno tako zdrnilo, bodo previdnejši.

Nesramnežem, zavajalcem, prilizovalcem, vsiljivcem ne smemo približati; ne smemo se z njimi baviti. Z vpludnim, rezerviranim, a resnim vedenjem jim damo spoznati, da nam je njihova družba in zaupljivost neljuba. Pred prilizovalcem bežimo kakor pred sovražnikom, da se naše uho ne bo navadilo na njegovo sirensko petje in zavračalo glas resnice, ali da ne bomo zaradi njega zelo zane-marjali svojega zvestega prijatelja. Prilizovalec se nam laska, tudi kadar nas graja; dela se nepristranskega, resničoljubnega. Od prilizovanja se nekateri žive.

Cudakom je zelo težko ustreči. Ti vise pedantično na svojem redu. Ze s tem, če bomo n. pr. stol drugače postavili, kakor oni želi, jih bomo razjezili. Gorje ubogemu slugi ali natakari, če ga postreže le nekaj minut pozneje, kakor mu je bilo ukazano, ali če mu prinese kruha v napačni košarici ali mleko v drugem lončku! Za tiste, ki so odvisni od takega človeka, je najbolje, da pazijo na take malenkosti in jim ustrezajo, za kar je treba le malo pozornosti. A tudi drugi, ki nismo od njih odvisni, ugodimo njih muham in jih pustimo, naj delajo po svoje. Saj ima vsak svoje slabosti.

»Ima svojega končiča...« So ljudje, ki imajo to napako, da se pretirano ogrevajo za kako stvar. Vse misli se jim sučejo okoli nje. O ničemer ne govorijo tako radi, kakor o predmetu svojega obžalovanja; vsak pogovor znajo napeljevati nanj. Pri tem pozabljajo, da človek, ki ga imajo pred seboj, morda o nobeni stvari na svetu ne razume tako malo kakor o njegovi. Sicer pa ne zahtevajo, da bogve kaj razume, samo da je toliko potrpežljiv, da jih posluša ali njih stvarce s pozornostjo in zanimanjem ogleduje in jih občuduje. Kdo bi bil tako brezsrčen, da bi človeku odrekel tako majhno veselje?

Navdušenci, prenapeteži, ekscentrični ljudje žive v svetu zase, v atmosferi domišljije in so sovražniki treznega preudarka. Oni stremijo po nadnaravnem, zapuste tla resničnosti in se potopijo; izpreobračajo svet; zanemarjajo pa svoje najbližje dolžnosti; kar leži na dlani, ne razumejo, a pridigujejo o nedojmljivem. Take sanjarije so nalezljive kakor nahod, zato naj se, kdor ni zelo zdrave pameti, ne bavi z njimi.

Frlaučku Gustl ma beseda

Tkula ukul nouga leta je človek zmeri tku nekod čudn pr src. Pusebn zdela teh par let, udkar sma svuboden pudložniki, ke nkol na vema, pr čim sma prouzaprou.

Kene. soje čase, ke se nisma bli svuboden, ampak je bzu kmet se tlačan, je kmet že ub novem let vedu kuku in kaj. Ud sojga prdelka bo moga holt dat grajšake en gvišen del. Če je bla letna slaba, je dau mn, če je bla dobra, pa več. Kdu pa dondons kerga praša, kašna letna je mou? Don-dons nardi gesposka proračun kar za ceu let naprej, ke se prou nč na ve, kašna bo letna. Tulkla gnarja boma nual na ta in ta let, če boma tli use naše kurita vorkn napuhnt, pa je fertik. Naš svuboden pudložniki nej pa gledaja, de ga boja skp spraul. Tu je nhna reč. Na kašna viža boja vs ta gnar skp spraul, im prepušama pupolna svoboda.

Takele reči so m beleštrale na Nougga leta dan pu glau. Mal sm biu res se zaspan, ke sm prejšen večer čaku du punuči, de b nam saj gespud Radio vošu en srečen in veselu Nou let. Ke je pa geskud Radio mende sam cviblu, de b biu zavle negauga vušila letašen let kej bl srečen in veselu, koker je biu lansk, nam je pa raj vošu za 1836 let, ke je glih pred stu letem meniu. Asta, za stu let nazaj pa tku ne more bit gespud Radio udgugoren in mu na bo moga nubeden naprej metat, če na bo use tku, koker b mogli bt. Vite, tu je pameten naredu. Tku delaju usi ta prau diplomati.

Prou dougučasen juter je biu. Če sm pugledu skuz voln, sm vidu, kuku se ureme kisa. Če sm segu u varžet, m je blu pa š bl doudčas. Kar zdehat se m je začel. K sreč sm dubu en ubisk. En gespud je pršou h men, ke ga še soj žiu dan nism vidu. Ke je vidu, de ga debel gledam, se m je predstavu, koke se šika. Se dons m je žou, de ga nism zastopu družga, koker de je občinsk svetnik. Ia tu m je vošu veselu nou let, koker de b mou vidi kej ud teg, če je nou let veselu. Ke je pa vidi, de ga jest še zmeri debel gledam, se je pa začeu upravičvat, de nej nekar na zamerm, ke me je pršou tku zgudi in na tak velel praznk nadlegvat.

»Veste, gespud Gustl, de jest cela nuč nism moga udeša zatinit. Kar naprej in naprej m gre tisteh stuosemdeset meljonu pu glau« — m je začeu jamrat.

»Kar u varžet jh spraute, de vam jh na bo treba u glau noset,« sm mu jest nasvetvu.

»Sej b jh rad, če b vedu kam sa jh djal. Ampak te meljoni, ke jh morm nost u glau, udkar sa me naredi za ubčinskega svetnika, nisa u bankouch, koker vi mislte, ampak douga mama tulk. Zdej pa jest nuč in dan štederam, kuku jh boma plačal, ke še za ubrest na boja zadost de duklade, kulker jh zdej plačujemo. Zdej pa, če te duklade še puvišama, al pa, če se še kašne nove zmislma, boja pa ide tku čez nas zabaula, de nam bo za pubegnt. Jest na vem, kua nam je za strit. Snuč sm se že z moja žena pusvetvou, kuku b se dala ta reč zrihtat, de b blu za use prou. Zena m pa ni vedla družga puvedat, koker de m je nasvetvala, nej stopm h vam, al pa h gespe Nešk. Te dva se ta narbi na take reči zastopata, m je rekla. Te dva t bota že puvedala, kuku in kaj. Zdej pa, h en dam na morm kor tkula na use zgudi hodet, de ja na komprometirama, sm pršou pa raj h vam. Sej m na bote zameri? Kene, de ne? Prosm, dejte m nasvetvat, na kašna viža b se izkubacal iz te slamatiste. Kene, Iblančani za strašn tečen. Tem mrcinam ni zadost, de s mi s tem dougovem glave belma. Zdej jm je kar naenkrat u glava padl in

pugervaja, de jm morma štantepele Dulejska cesta asfaltirat, saj doi du Rudnka, de uja Iblančani lohka prišli du enga puštenega cvička. Vite, tku nas ide troclaja. Nam je kar za scagat.

»Kua bote cagal? Vi kar naprej dougove delite. Sej jh ne bo treba vam plačvat. Jh boja že tist plačal, ke boja za vam pršli, koker sa te rekli, ke sa pred vam dougove delat. Vite, če b se te, ke sa pred vam Iblana kumenderal, na zanašal na tiste, ke boja za nim pršli, b mi še dons na mel pred flečkajnarjem treh mustov. Na Grade b ga tud še na mel. Pud Tibuli b tud na mel tulk tisteh lahtern, de sa že kar ena drugi na pot. Pa še velik družga b na mel. Vi kar prec nardite, kar bo ker pugervu, pa vas boja Iblančani spuštval. Ce b vam pa naša rajtenga skp, pa duklade še zvišite. Vodarina tud lohka še precej pudražite. Če prou je Iblanska voda že zdej draga ke žetran, je vseglh še mal cnej, koker je Kolinska. Astn voda pudražite.

»Gespud Gustl, kua pa če b tud s kanalizacija mal puskučil?«

»Kanalizacija pestite prgmah. S kanalizacija s na boste dost pumagal. A vam ni znan, de delaja na tu, de Sluvenici kanalizacije sploh na boma putrebval?«

»No, pa ja pestima. Pa buhloni za dobre svete. Ce nam bo šlu spet kaj navskriž, bom pa spet pršou h vam puprašat. Zdej pa adija.« F. G.

Jedila iz krompirja

Krompirjevi cmoki. Vzameš 1 kg kuhanega, nastrganega krompirja, 1 kg moke, malo presnega masla, 3 jajca, žlico sladkorja, malo nastrgane limonove lupine, za 50 par kvasa, ki ga razmehčaš v skodelici mlačnega mleka. Iz vsega narediš testo in napraviš prlično 40 cmokov, ki naj vzhajajo. Opržiš jih v posodi z veliko masti, da cmoki kar plavajo. Lahko pa cmoke spečeš tudi v pečici, komur pečenje v masti ne stori dobro.

Zribana solata iz krompirja. Krompir, ki je bil prejšnji dan skuhan in je prav suh in močan, zri-baš in pomešaš z jesihom ali limonovim sokom, z oljem, soljo, s poprom in zribano čebulo. Pusti za nekaj ur stati. Jed mora biti sočnata, a ne tekoča, vendar potrebuje dosti olja in jesiha.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Šport se razvija po svoje

»Kaj bo,« je vzdihnila mati, ko je videla, da se njen sinček samo za šport zanima. »Kaj bo iz današnje mladine, ko nima smisla za nobeno resno delo, za nobeno koristno stvar, ampak govori samo o rezultatih zadnjih nogometnih, tekem, samo o nogometnih igralcih, samo o najnovejših rekordih! Še več. Današnja mladina se za študij ne briga, skrbi sploh nima nobenih!«

Vseh teh nezdavih razmer naj bi bil kriv šport, vse današnje zlo in vsi nezdavi pojavi med mladino se kaj radi pripisujejo športu. A to je napak. Tako napačno je to, da mora človek, ki kolikaj pozna pravi šport, tako naziranje odločno zavrniti. Če zahaja mladina na športna igrišča, če mnogo govori, debatira o najnovejših uspehih, s tem še ni rečeno, da se ta mladina tudi bavi s športom. Ravno nasprotno je res. Tako malenkosten je odstotek one mladine, ki se bavi s športom, torej resnim športom, da se prav nič ne sme čuditi, če se naš šport ne razvija. Današnja mladina postopa in pohajkuje okrog zraven pa dehatira o uspehih, ki jih drugi dosegajo z dolgoletnim in resnim delom. In to se dogaja največkrat na športnih igriščih. Zraven še malo zbija žogo in starši so mnenja, da jih športni klubi zaposlujejo po več ur na dan.

Šport je dobra stvar in je mladini naravnost

nujno potreben, dokler se goji v pravih mejah in v prostem času. Saj ima šport vendar ta namen, da vzgaja zdrave, krepke fante in dekleta, da skrbi za razvedrilo svojih pristašev. Ne rečem, da se ne dobijo voditelji, katerim je šport vse in tirajo svoje ljudi do onemoglosti, vendar tega ne smemo posplošiti. Dvomim, da bi bil pri nas kak klub, ki bi silil svoje člane, da naj bi radi športa zanemarjali šolo, službo!

Šport gre po svoji poti in mi moramo pravilno razumeti in pravilno zagrabiti ta mogočni pohod. Vsaj toliko kot kje drugje, moramo tudi pri športu delati z glavo, z razumom. Če današnja mladina tako zelo uhaja na stranpota pri športu, tega ni kriv šport, tudi ne samo povojna doba, s katero se tako radi izgovarjamo, temveč mi sami, ker nečemo ali pa ne znamo pravilno usmeriti tega gibanja. Mladini ne smemo nuditi samo goli šport, temveč jo moramo tudi duševno pripravljati, ker je športnik brez srčne kulture navadno slabši kakor nešportnik. In tega primanjkuje današnji mladini, take vzgoje pogreša današnja mladina, zlasti še, če hočemo, da bo naš šport dosegel kako stopnjo, če hočemo, da bo naš šport postal tak, kakršen bi moral biti in kakršen danes žal ni. Če ne bomo znali mladine pravilno športno vzgajati, se bo šport po svoje razvijal, a mi bomo zaostali!

Šah

Aljehin in Euwe se bosta mogoče že letos, gotovo pa prihodnje leto sestala v revanšnem matchu. In sicer na Semeringu v hotelu Panhaus. Baje je preskrbljeno že za denar, ki ga mora položiti Aljehin kot izziavac. V primeru s Capablancu, ki najbrž niti po desetih letih, ko je izgubil svetovno prvenstvo v Buenos Airesu, ne bo imel prilike igrati revanšni match z Aljehinom, ima torej Aljehin mnogo več sreče. Mnogo pomaga pri tem Aljehinu tudi Euwe sam, ki mu ne dela nobenih zaprek, kot jih je n. pr. delal Aljehin Capablanci. V tem oziru se je sedanjí prvak dr Euwe od vseh šahovskih svetovnih prvakov pokazal v najboljši luči.

★

Na turnirju v Hastingsu je bila nepričakovana zmaga Finca nad Flohrom v prvem kolu odločilna. Po osmem kolu je bil Fine še vedno v vodstvu s sedmimi točkami pred Flohrom 6, Kokanowskim in Tartakowerjem 5 itd. V zadnjem kolu je igral Fine z Aleksandrom in Flohr s Taylorjem. Sodeč po tem, kako je poteklo prvih osem kol, je Fine obdržal vodilno pozicijo, čeprav je n. pr. v lanskem turnirju v Hastingsu odločilo šele zadnje kolo o prvih mestih. S tem bi bila prekinjena vrsta Flohrovih zaporednih zmag v Hastingsu, med katerimi je bila celo ena pred tedanjim svetovnim prvakom Aljehinom. Mladi ameriški mojster Fine je postal v Evropi znan radi svojih nastopov na olimpijadah. Na turnirjih pa je igral večinoma v Ameriki in imel zelo lepe uspehe. Aljehin ga je že prej zelo hvalil in ga celo označil za zelo resnega kandidata za svetovno prvenstvo. V naslednji partiji, ki je bila odločilna, je imel sicer precej sreče, ker se je Flohr zaletel. Partija pa je zelo poučna, ker nam nazorno pokaže, v kakšne nevarnosti morejo zaiti najboljše kombinatorji.

Flohr : Fine

1. d2—d4, e7—e6; 2. c2—c4, Sg8—f6; 3. Sb1—c3, d7—d5 (iz modernih začetnih potez sta mojstra presla v dobro raziskani damski gambit); 4. Lc1—g5, Sb8—d7; 7. e2—e3, Lf8—e7; 6. Sg1—f3, 0—0; 7. Dd1—c2, c7—c6 (teorija priporoča tukaj c7—c5, Fine se pa namenoma izogne poziciji, ki bi potem nastala, ker je Flohru dobro znana in ker

Oglejte si veliko izbiro dvokoles, otroških in igračnih vozil, prevoznih trikotnikov, motorjev, šivalnih strojev, pnevmatike in raznih delov. Cene znizane! Cenik frankol "TRIBUNA" F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških vozilčkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

„Želodčne zadeve“ v raznih dobah

Poučno in zaeno zabavno je, če zasledujemo razne nazore o jedilih. Če se ozremo nazaj v davna stoletja, moramo priznati, da so dandanašnje gospodinjke lahko vesele, ko tako z majhnim trudom že dosežajo uspehe in pohvale. — V pravadni dobi se ni nihče oziral na to, ali je kaka jed dobro in lepo pripravljena. A čim so se naši narodi začeli seznanjati s tujinco, so prinašali s seboj tudi drugačna navodila za jedajo. V srednjem veku je imela perutnina poglavito besedo. Jedli so žerjave, pape, labode, škorklje, vrane, ptice pevke in so jih nanosili na mizo kar cele hribe. Sredi mize je stala solnica, mogočna posoda, ko sodeček in zraven še razne začimbe. Tedaj je bila množina poglavitno; način kuhe ni bil tako važen.

A kesneje, ko so že jadrale trgovske ladje v daljne dežele in so trgovska mesta sinno bogatela, se je tudi jedaja spremenila. Inozemske začimbe so kar s prigriscem potresali po jedilih, ki so bila nato temnorjava, temnordeča ali pomarančasto rumena. Prišla je doba, ko je bilo važno, kako so kako jed pripravili in jo dali na mizo. — Ko je bila perutnina pečena, so jo spet oblekli v perje. Pava so prinesli v sobo v vsem bleisku, vrt se mu je spreminjal, rep je bil mogočno razčepečen in ves gizdalinski je bil šopiril sredi mize. — Nato so prišli časi samih pastet. Pastete so bile velikanske, ko hišice. Preden so začeli jesti, je zlezal iz take pastete kak prilikavec, ki je uganjal norčije in zabaval goste. Cash je planila iz pastete gruča otročaje ali so prilehteli živi golobčki. Iz velikanskih jajec je stopila caplja ali so privčili prašički. Iz pečenih cvetličnih košar je šinil kvišku curek zlahtnega vina in je še in še pritekalo. — Neki veliki vezir je priredil pojedino, ki so pripravili zanj 40 skled kostrunov, dvajset raznih prikuh in dvajset vrst vkuhanega sadja. Ko je pridrevela četa jančarjev v dvorano, so se vsi zmedli, zakaj iz kostrunov so vzletele kričeče papige. — Za neko karlejsko mizo so pripeljali pečenke na 30 ladjah in zelenjave v 20 barkah. A na mizi so bile pastete v obliki tabernakljev in iz njih so stopili s cvetjem okrašeni fantki, drželi v rokah grbe posidnih gostov.

Kadar je šel Ludovik XIV. h kosilnu, sta ga spremljali dve četi gardistov. Napoleonu so pa jako zamerili, ker je brez vsakršni ceremoniji sedal za mizo. — Vse se je spremenilo šele tedaj, ko so iznašli porcelan. Oblika porcelana in porcelanastih posod je odpravila velikanske oblike raznih jedil in pastet. Tedaj ni bila nič več množina jedil na površju, marveč je bilo bolj važno, kako so z lepimi posodami stregli gostom. Kuharska umetnost je bila marsikdaj tudi stvar diplomacije in marsikak Francez je menil, da bi bil Napoleon še mogel ostati na prestolu, če bi si bil znal z izbrano kuho pridobiti vrhovno plemstvo.

Uganka : Križ

1	a	a	a	a
2	a	a	a	a
3	a	a	a	a
4	e	e	e	e
5	j	k	l	l
6	n	o	o	o
7	o	o	p	
8	r	r	s	
9	s	s	s	
10	š	t	t	
11	u	u	v	
12	v	z	z	

1) svetopisemska oseba, 2) navadni števnik, 3) del Jugoslavije, 4) giej spodaj, 5) lokalno žensko ime, 6) jugoslovanska reka, 7) del rastline, 8) žensko ime, 9) dolzinska mera, 10) žensko ime, 11) del voza, 12) pripadnik evropskega naroda. Po sredi navdol in v četrti vrsti potez dobiš geslo rimskega cesarja.

Rešitev križanice : Sv. Trije kralji

Vodoravno: 2. Uri, 5. Alarih, 8. trikotaža, 10. ranar, 13. rum, 14. kerubi, 16. opat, 18. Mahom, 20. teleban, 22. AP, 23. Milas, 25. ben, 26. Lipari, 28. Irec, 30. ihot, 31. top, 33. čarodej, 35. odiravec, 37. vrt, 38. sin, 39. ni, 41. Luiza, 42. Co., 43. Cie., 45. re, 46. pes, 47. maša, 48. oder, 49. Abo, 51. oko, 53. ara, 55. osa, 57. baza, 59. in 60. delo, 62. pena, 64. era, 65. ananas, 69. da, 71. rarog, 74. veteran, 76. oči, 78. okna, 80. obara, 82. Ema, 83. milo, 85. omega, 87. uran, 89. nit, 91. Oleg, 92. stan, 93. las, 94. Sežana. Navpično: 1. Miha, 2. ura, 3. riž, 5. akut, 6. Lom, 7. at, 8. trobec, 9. Iran, 10. ruta, 11. Abe-sinec, 12. Nil, 14. komatar, 15. emir, 17. Pen, 18. malikovec, 19. Aph, 21. eben, 24. Likovci, 27. po-čitnice, 29. roj, 32. Aden, 34. ras, 36. dr., 40. Izo, 44. mesar, 45. rešeto, 46. Pad, 47. mor, 50. bik, 51. oda, 52. oka, 54. rosa, 55. obed, 56. azil, 58. anoda, 61. eter, 62. pesem, 63. Nada, 65. aga, 66. Avar, 67. ne, 68. Atene, 70. Anita, 71. rama, 72. rog, 73. obal, 75. rana, 76. Oto, 77. ime, 78. ol, 79. kos, 81. Rus, 84. Ig, 86. en, 88. as, 90. in.

Ali ste že poravnali naročnino?

solčne kamne in solčne bolezni uspešno zdravi znani
SALVAT ČAJ
Brošuro o zdravljenju pošlje brezplačno
Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kapitel 17
Ogl. Reg. 27.876

SALVAT ČAJ

Dražba hiše z velikim vrtom
V četrtek, dne 16. januarja 1936 ob 11 do-
poldne se bo prodala pri sreskem sodišču v
Ljubljani, soba štev. 16, na prisilni javni
dražbi Pelčeva hiša z vrtom v Ljubljani
(vokal Kolesijske ul. 8 in Zeljarske ul. 1).
Cenilna vrednost 410.000 Din, najnižji po-
nudek 205.000 Din. Kavcija 41.000 Din.

Grd nos zakaj bi
Vamgre-
nil živ-
ljenje? Z aparatom »Or-
thodor« zanesljivo popra-
vite zakrivljen, debel, ši-
rok, dolg, sedlast, top, go-
moljast nos itd. in daste obrazu tako lep in plemenit
izraz »Orthodor« se da precizno prilagoditi vsaki
obliki in velikosti nosu dame, gospoda in otrok.
Din 90.—. Rdečico nosu in obraza odpravite »Anes
tako enostavno in zanesljivo s specialno kremo za
pobledenje »A« Din 50.—. Zahtevajte izrecno kosme-
tične specialitete Schroeder Schenke v vseh najbo-
ljših parfumerijah in drogerijah, kjer jih še ni, jih
razpošilja naravnost parfumerija »Omnia«, oddelek
J/6, Zagreb Gunduličeva 8/L Poština pri plačilu
v naprej Din 7.— po povzetju Din 14.—

**Zahtevajte brezplačno veliki
ilustrirani cenik!**

Razpis licitacije

Krajevni šolski odbor v Dobu pri Domžalah
razpisuje za oddajo del pri nadaljnji gradnji nove
šole

II. javno pisмено ponudbeno licitacijo
na dan 30. januarja 1936 ob 11. uri

v občinski pisarni občine Dob pri Domžalah.
Razpisana so zidarska izvršilna dela, vsa mi-
zarska, kleparska, steklarska dela, strelvodne na-
prave, Lutzove peči itd. Predpisana kavcija je 10%.
Ponudbe naj se glase v obliki popusta v % ter
morajo biti pravilno kolekovane. Razglas o lici-
taciji je na vpogled na oglasni deski občine Dob
ter sreskih načelstev Ljubljane in Kamnik. Pojasnila
in drugo se dobi v občinski pisarni v Dobu.

Krajevni šolski odbor v Dobu,
dne 9. januarja 1936.

Gospodnje, obrtniki!
Iz skladišča odprodaja
kuhinjsko posodo, razno
orodje, tehnične, številni-
ke, kopalne peči ter raz-
novrstne otroške igrače
po najnižjih cenah
Stanko Florjančič,
železnina, Resljeva cesta
št. 3 (poleg Zmajskega
mostu). Vhod skozi dvo-
rišče. — Vzamem tudi
knjižice ljubljanskih za-
vodov. (I)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik,
Tržaška cesta štev. 16.
Telefon 33-13

Vsa zimska oblačila
smo znižali 10—15%. An-
ton in Vladimir Presker,
Sv. Petra cesta 14. (I)

Sladko seno
prima, 3 vagona, napro-
daj. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod 356. (I)

Dražba
Radi opustitve gostilne se
bo dne 13. in 14. januarja
ob 9 zjutraj začela pristo-
voljna dražba hotelskega
in gostilničarskega inven-
tarja. Razprodala se bo
tudi vsa zaloga priznanih
zlatih vin s posodo
vred. kajfež, Florjanska
ulica 4. (I)

Nov čevljarjski stroj
Dürkop (flach) zamenjam
za znamko Pfaff. Dopla-
čam do 800 Din. Informa-
cije daje Perdan, Vidov-
danska 22, Ljubljana, ali
Strniša, Kranj. (I)

Bogato darilo
za novomašnika naprodaj.
Florjanska ulica 33. (I)

Nov odkrit svet
s pomočjo

**PHILIPS
RADIA**

Prejemniki že od Din 120— mesečno
Pri vsakem aparatu dobite garantno pismo in brezplačen
service.

Inserirajte v »Slovenca«!

Potrtega srca sporočamo vsem prijateljem in znancem žalostno
vest, da je naš predobri soprog in zlati oče, gospod

MATIJA BONČAR

poštni podaradnik v p., posestnik in gostilničar na Sv. Petra c. 40
danes zjutraj ob pol treh po kratki, hudi boleznici za vedno zatihnil
svoje trudne oči in se za vedno od nas poslovil v 65. letu starosti.
Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v nedeljo 12. januarja 1936
ob 14 iz mrtvaške veže splošne bolnice na pokopališču k Sv. Križu.
Ljubljana, dne 11. januarja 1936.

Groboko žalujoči: Tesača, soproga; Vilko in Milena, sin in hčerka,
ter ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za premnoge izraze sočutja ob izgubi predobre mame, so-
proge in sestre, gospe

Marije Šuštaršič
roj. Benedik

se vsem najpristržneje zahvaljujem. Predvsem izrekamo naj-
iskrenejšo zahvalo o. duhovščini, gg. zdravnikom, o. sestram
nemiljenkam, Pevskemu društvu Krakovo-Trnovo in vsem, ki ste
mi lajšali trpljenje, mi poklonili cvetje in jo spremenili na zadnji poti.

V Ljubljani, dne 11. januarja 1936.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze prisrčnega sočustvovanja ob izgubi našega nad vse
ljubljenega

Kornelija

naše nade, izrekamo vsem najtoplejše zahvalo. Posebno se zahvaljujemo
gg. zdravnikom dr. Fajdigi in dr. Neubauerju, č. sestri Kolomani, preč.
duhovščini, zlati g. duh. svetniku g. Matiji Škrbcu. Iskreno zahvalo smo
dolžni g. dr. Jožetu Wilfanu za njegov občuten spominski govor in pevcem
Akademskega pevskega zbora in Sokola za njih ganljive poslovilne pesmi.
Zahvaljujemo se nadalje gg. sošolcem in akademikom in vsem korporacijam,
posebno gg. predstavnikom vojske in orožništva ter zastopnikom oblasti,
občinskemu svetu, gasilski čet, Sokolu, Kranjskemu glasb. društvu i. dr.
Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so darovali
prekrasno cvetje in ki so dragega pokojnika spremenili na zadnji poti k več-
nemu počitku.

Iskrena hvala tudi vsem, ki so se ga spomnili v mislih in molitvah.
V Kranju, dne 10. januarja 1936.

Žalujota rodbina Vinko Majdičeva

Franz Joseph Schneider:

5

Cesta brezbožnih

Prijela ga je za roko, da je potipal in se je
zbodel. Tiho se je zdrnil. In začel je premišljevali,
kako naj bi izpolnil to naročilo. Boj se je torej že
začel. Če bi ta križ prinesel v svoje stanovanje in
ga pribil na steno? Od zaničevanja in zasramova-
nja bi mu bilo onemogočeno bivanje v hiši. In bil
bi tudi še za odpadnika imenovan. Tega ni zmo-
gel, pri najboljši volji ne, zdaj je moral vse po-
jasniti.

Toda Marija je govorila tako vneto, tako pri-
srčno. In je vendar molčal in spet zavil papir.
Tako se je vsaj umaknil na smrt resnemu obrazu
Križanega.

Prevedno je tipal: »Kaj se ne bo preveč za-
prašil? Saj je dosti umazanosti pri delu!« je ugo-
varjal. Če bi le mogel zavleči, mora ji vse v drob-
nih razložiti. Počasi se bo že privadila marsikakih
okolnosti. Toda nič hudega sluteča je odgovorila:
»Spet ga bom obrisala, Stanko,« in mu je trdo pri-
tisnila zavitek na prsi. »Kruh boš položil v kak
koti!«

»Toda otroci se zmeraj igrajo tam okrog,« je
ugovarjal.

»Nič ne de, Stanko, saj je le predpoda.«
In zdaj je izrekla željo, da bi si enkrat ogle-
dala stanovanje. Toda tu se je odločno branila: »Ne,
Marija, prej ne, dokler se ne boš preselila. Tega
veselja mi ne smeš vzeti. Vse bom sam uredil,
opravo bova skupaj kupila, toda ti boš šele potem
prišla, ko bo vse urejeno. Potem ti bo tudi uga-
jalo!«

Njegove želje so ji bile sveta, ni jih hotela
prevrčati in jih je vojno sprajala.

Križ je ležal v njegovem naročju kot breme.
Kot bi ga zgrabila mrzlica, se je strasel pred bo-
jem, ki je že grozil njuni sreči. Ljubil je in je mo-
ral predmet svoje ljubezni varati, slepiti.

Ko je šel od nje, je dolgo hodil po mestu. Če
bi mu poprej katerakoli ženska izrekla to prošnjo,
kako lahko bi mu to bilo, prevarati jo. Zamah
roke in križ bi ležal nekje v vodi. Toda zdaj je
moral čutili velikansko moč, s katero ga je ta
drobna žena brez vsake sile, brez najmanjšega na-
silja, le s svojo srčno čistoto in otroškostjo vodila.

Se zmeraj je zavitek ležal trdno ob njem, kot
mu ga je dala Marija, lepel je na njegovih prsih.

Pri hišnih vratih je obstal. Kaj zdaj? Počasi je
potegnil klobuk z glave in si potegnil čez čelo.
Potem je šel po prstih skozi slabo razsvetljeno,
prazno vežo do kletnih stopnic. Brez diha je po-
slušal: tiho. Potem se je počasi tipal navzdol.
Spodaj je zlezal v skrajni kot pod stopnicami in
pazljivo skril zavetek. Porival ga je sem in tja in
preizkušal lego. Ko se je dvignil, so njegova ko-
lena rahlo trepetala. Tuji občutki so zaživel v
njem. Očitki, ki jih do zdaj ni poznal. Med opro-
ščanjem in olepševanjem samega sebe je šel spet
navzgor. Toda obetati križ, to ne gre. Že sramo-
tenja se mora izogibati.

Njegov obraz je barel.

Ob vhodu v klet ga je srečala neka hišna sta-
novalka. »No, Stanko, kaj pa počneš v kleti?« je
vprašala v tujem narečju.

»Hotel sem si le ogledati spodaj, dobil bom
predelke se je izgovarjal. Toda zadrega, mu je
bila vendar razloženo videti na obrazu.

»Ah — poročiti se misliš?« je omenila žena in
se pri tem zarežala s širokim, mastnim obrazom,
na katerem so mesnati podbradki viseli do stisnje-
nega vratu.

Todaj se je sam vase srečno nasmejal in ob-

enem skušal iti naprej. Toda široka postava mu je
zaprla pot. »Stanko, Stanko,« svarače ga je žena
dvakrat imenovala po imenu in se potrkala po
čelu. »Mlad si, štiri in dvajsetleten, lep deček in se
boš poročil? Vsak teden dobiš denar, lahko si
vsak večer poiščeš drugo!«

Zdaj je bil nenadno v zadregi. Pa saj je bil to
način govorjenja tu v hiši in doslej je je zmeraj
strinjal. Njegov pogled je oplazil zamašeno, ne-
snažno telo. Potem je primerjaje mislil na Marijo.

Hotel je naprej, toda ni mu še pustila proste
poti.

»Potem ne boš več potreboval moje Edice?« je
rekla zvodniško, govoreč o njem in o lastni hčeri.
Pograbil ga je gnus in obenem strah. Če bo kdaj
tako govorila njegovi ženi? In to ga gotovo čaka,
poznal je brezbožnost, prostaki značaj te zvodnice,
ki je lastno hčer poslala na nepoštena pota. Ostro
ji je pogledal v lokavi obraz. Kaj je, Stanko, si mar
znorel? Ni ga več poznala. Saj sicer je vedno rad
pritril njenim dovipom, zdaj se je pa s silo pre-
rinil mimo nje in jo pustil samo.

»Aha, si pač ponosen? Tako lepo gospo boš
privedel v hišo?« je zaničujoče omenila. Užaljeno
je gledala z njim.

Preudarjaje je šel skozi vežo po stopnicah na-
vzgor. Ko je takrat prišel sem, je še po dečji na-
vadi skakal po stopnicah gor in dol. Vsega se je
navadil, nesnagne, ki je bila krog njega, in nereda
po stanovanjih, ki ga ni bilo nikoli konec. Zdaj je
nenadno vse zagledal. Na kamnitih oblogi v veži
je bila trdo shojena plast umazanosti. Stopnice iz
mozaikovega betona so delile isto usodo. Ograja
je bila razbita in razprskana. Železne palice
ukrivljene pri prevlačenju oprave gor in dol.
Stene brez barve, lisaste od vremenskih vplivov.
V višini roke se je vlekel pas maslebe in nesnagne
prav do podstrešja od tipajočih rok starih in ml-

dih. Tako je šlo prav do podstrešja, kjer si je pet
družen delilo podstrešno izbe. Zvečer je skopa
razsvetljava vse še bolj temnila. V stanovanjih je
bilo radi nereda stanje še slabše. Še precej nova
hiša je naredila vtis zgodaj postarane in zane-
marjenega človeka. In nihče ni zahteval drugače,
kot je bilo. Niso hoteli biti iztrgani iz enakomer-
nosti in iz navade. Imeli so to živo stanje v goto-
vem primeru za pridevek stanu.

5.
Ce je Stanko v zvezi s to okolico mislil na
svojo nevesto, mu je postalo vroče v obraz. Kaj
takega najbrž še nikoli ni videla. Toda v tem ži-
veti? Nevoljno je skremžil usta in tiho zaklel, ne
da bi vedel, nad kom se jezi.

In vendar ni bilo nobenega drugega izhoda,
kot začasno biti tu. Hrepenenje, da bi imel dekleta,
ga je polnilo z nebrzdano silo. In če je pomislil,
da bo morala potem hoditi spodaj skozi vrata, ki
so bila zmeraj oblegana od klepetajočih žensk v
pomankljivi obleki, okrog katerih so vplili napol
dorasli dečki in kričali mrgoleči otroci. In če se
bodo še prepirali po stanovanjih in po vežah? Če
bodo še najnesramnejše obtožbe in očitki doneli
skozi vežo in najstrašnejše kletvine in preklinja-
nja iz dvorišč?

Njegove noge so postale težke kot svinec in s
težavo jih je vlekel za seboj po stopnicah navzgor.
Njegov pogum je ugašal.

Ko je prišel na vrh, je šel neopazeno v obe
prazni sobi prvega nadstropja, ki sta bili zdaj nje-
gov.

Na desni je bilo stanovanje ljudi, pri katerih
je bil na hrani, kurjača Trnuljca. Ta je stanoval
tam z ženo in z devetnajstletnim sinom. Za dve
leti starejšega je oče v nekem prepiru obenem z
njegovo nevesto, katerih divji zakon je dve leti
trpel, napodil ven.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1'—; ženitovanjski oglaš Din 2'—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10'—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Dame!

Ako potrebujete zimski plašč, se Vam nudi sedaj zelo ugodna prilika za nakup pri

F. I. Goričar

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

kjer dobite gotove vrste že pod polovično ceno, na vso ostalo zalogo konfekcije pa 30 odstotkov popusta. Ne zamudite prilike, dokler je izbira. — Ogled brezobvezen.

Službe iščejo

Uradnica

s večletno prakso, vešča knjigovodstva, slovenske, nemške in srbohrvatske korespondence ter vseh ostalih pisarniških del — išče primerno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 391. (a)

Raznašalec

inkasant želi prenesti službo. Da tudi nekaj kavicije. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Inkasant« št. 432. (a)

1000 Din dam

onemu, ki mi preskrbi stalno službo sluga, inkasanta ali hišnega mizarja. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »S. F./399«. (a)

Služkinja

štiridesetih let — vajena vseh gospodinskih del, tudi kuhe, išče službo v župnišču ali pri kakšni samostojni osebi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 360. (a)

Vdova

srednjih let išče zaposlitve kot pomoč gospodinj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 358. (a)

Dekle

stara 23 let, vajena vseh hišnih del, išče službo kot pomoč gospodinj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 305. (a)

Šivilja

se priporoča damam na dom. Vprašati v trafikah Pučelj, Miklošičeva o. 34. Ljubljana. (a)

Pekovski pomočnik

s dolgoletnim spričevalom, srednjih let, prosi za zaposlitev pri peči, za mišerja ali pa za skupnega delavca. Cenji ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod šifro »Pek št. 5/511. (a)

Službodobe

Sobarico

s letnimi spričevali, 20 do 25 let staro, ki zna dobro likati, zmerno nemščine, sprejemem. Plača 300 Din. obleka, predpasniki. Marija Zwilling, soproga posestnika. Zdenčina pri Zagrebu. (b)

Prodajalka

izurjena, perfektna, se sprejme v trgovino s papirjem in pisarniški potrebščinami. Pismene ponudbe na upravo »Slov.« pod »Stalno mesto« 316. (b)

Zastopnike

za prodajo posameznikov, brzooparilnikov itd. išče mo »Persons«. Ljubljana. poštni predal 307. (b)

Zastopnika (-co)

za Ljubljano in okolico, agilnega, resnega, mlajšo moč, išče dalmatinska trvdka eksporta svežega cvetja, največ nageljnov. Priporočljivo je, da ima na razpolago malo klet za shranjevanje cvetja. Zavejana garancija za zapušno blago 3000 Din. Osigurano pripadajoč, dober zaslužek. Ponudbe z referencami pod 42378 na Publicitas, Zagreb. (b)

Služkinja

vajena vsega dela, izučena šivanja, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 403. (b)

Prodajalka

zdrava, priprosta, stara okoli 25 let, se sprejme za malo podružnico trgovine z mešanim blagom na deželi. Ponudbe, če mogoče s sliko, podružnici »Slovenca« v Celju pod »Takoj« št. 344. (b)

Zasluzek

Več zastopstev

tekstilne, steklarske in specerijske stroke se odda pri Društvu trgovskih potnikov. Člani reflektant naj se zglasijo v pisarni dopoldne. (z)

Vajenci

Mesarski vajenec

močan in zdrav, se sprejme. Naslov v podružnici »Slovenca«, Celje. (v)

Učenca

močnega, sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom. Prednost imajo sinovi železničarjev. Josip Razboršek, Trbovlje. (v)

Trgovsko vajenko

abs. meščanske šole — sprejemem v trgovino z meš. blagom v industrijskem kraju. Ponudbe, po možnosti s sliko, upravi »Slov.« pod »Zdrava in poštena« št. 390. (v)

Čevljarškega vajenca

sprejemem z vso oskrbo. Sedej Al, Vič-Glince cesta XVII. št. 4. (v)

Krepkega vajenca

brez hrane in stanovanja sprejme pilarna I. Figar, Ljubljana. Vošnjakova 6. (v)

Učenko

sprejme šivilja. Prednost z dežele ali pa one, ki so se že učile. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 475. (v)

Pouk

Gospodične

sprejme šivilja v pouk šivanja lastne garderobe. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16163. (u)

Citre in kitaro

poučujem. Metoda Grünwald-Carcassi. Mesgolit, Jurčičev trg 2/II. (u)

Drugi prikrejevalni tečaj

za damsko in moška oblačila se bo prišel 3. februarja — 22. februarja 1936

Teodor Kunc

lastnik krojne šole, Ljubljana, Sv. Petra cesta 4/II

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana. Krekov trg 10.

Hranilne knjižice

Posojilnice v Dobropoljah kupijo po kurzi ceni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod zn. »Plačam takoj« 362. (d)

Družabnik

s 120.000 Din se sprejme v dobro idočo podjetje. Popolna varnost zajamčena. Ponudbe pod šifro »Februar 1936« 286 upravi »Slovenca« (d)

Hranilne knjižice

prodaste ali kupite najbolje potem moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

Vloge

Zadružne gospodar. banke kakor tudi za hranilne knjižice prvovrstnih ljubljanskih zavodov

Kupim knjižice

Zadružne gospodar. banke in zadruge, ki imajo terjatve pri Zadružni zvezi v Ljubljani. — Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod št. 70/378. (d)

Ureditel dolgov

potom sodnih in izven-sodnih poravnav.

Nasveti v konkurnih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečke zaštite.

Edina koncesijonirana komercialna pisarna:

Lojze Zajc,

Ljubljana, Gledališka ulica 7 Telefon 38-18.

Knjižice

Zadružne zveze do 300 tisoč Din se prodajo najboljšemu ponudniku. Ponudbe je poslati upravi »Slovenca« pod »Posojilnica« 363. (d)

Hranilne knjižice

Zadružne gospodarske in Ljubljanske kreditne banke, kakor tudi vseh mestnih (občinskih) hranilnic kupimo. Gotovina takoj.

Bančno kom. zavod,

Maribor.

Za odgovor 3 Din znamk.

Vsako posojilo

od 5000 do 5.000.000 Din s 7—10%, kratko- in dolgoročno, bodisi na plačo državnih uradnikov od 7. grupe dalje, bodisi na meš. kurantno blago, dragocenosti, automobile, — bančne vloge, vrednostne papirje, stanovanj, zgradbe in večja posestva, ter stavbni kredit, zelo ugodno in hitro izposluje

UNIVERSAL zastopstvo Štedovne zadruge, robni in novčani odio, Koroška cesta 17, Maribor.

Informacije brezplačno. Priložite poštino.

Vlož.knjižice in delnice

vseh bank, vrednostne papirje v gotovini prodajamo in kupujemo najugodnejše in najhitreje. Sprejemamo vloge velebank na hranilne knjižice ter jih obrestujejo s 4% letno.

UNIVERSAL zastopstvo Štedovne i privredne zadruge, robni i novčani odio, Maribor, Koroška cesta 17.

Informacije brezplačno. Priložite poštino.

5000 Din posojila

iščem na 1. mesto vknjižbe. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Posestnik« št. 394. (d)

Hranilne knjižice

Zadružne gospod. banke in Ljudske posojilnice v Ljubljani v vsaki višini po najvišji ceni takoj izplačam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Za svojo uporabo« 466. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke kupimo proti gotovini. Gospodarska pisarna — Ljubljana, Selenburgova ulica 7/I. nadstr. (d)

Knjižice

Zadružne gospod. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Sestrici in Bratcu

39.

24 600-00 Din 39. št. 23-26 Din 40. Drab kombinirani z najvišjim boksom

39.

28731-635 Din 39. Očiščene, sušene, to plo podložene št. 23-29 Din 45-51 30-34 Din 40

39.

28991-693 Din 59. št. 26-29 Din 69. št. 30-34 Din 79. Očiščeni, sušeni, to plo podložene št. 23-29 Din 45-51 30-34 Din 40

Blata

Preden prodaste

hranilne knjižice

se obrnite na Društvo vlagateljev, Ljubljana, Selenburgova ulica 7/I, prvo nadstropje. (d)

20.000 Din posojila

išče gostilničarka proti dobri obrestim in sigurnemu jamstvu. Odplačevanje po dogovoru. Vprašanja pod zn. »Sigurnost« št. 464 na upravo »Slovenca« (d)

Družabnika

s 150.000 gotovine sprejemem za brezkonkurenčno podjetje. Naslov v upravi »Slovenca« pod značko »Dravska banovina« (d)

Hranilno knjižico

posojilnice v Logatcu — okrog 2000 Din — kupim. Ponudbe z navedbo cene upravi »Slovenca« pod »Logatec« št. 370. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke kupimo proti gotovini. Gospodarska pisarna — Ljubljana, Selenburgova ulica 7/I. nadstr. (d)

Knjižice

Zadružne gospod. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Knjižice

Zadružne gospodar. banke, vsaki znesek, kupimo in plačamo takoj v gotovini. Adamič, zastopnik »Štedovne zadruge«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 8, telefon 32-86. (d)

Hranilno knjižico

Ljudske posojilnice ljubljanske kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Rabim« št. 498. (d)

Davčne prijave,

pritožbe, pojasnila: Davčna poslovalnica, Ljubljana, Selenburgova 7, prvo nadstr. (d)

Družabnik

in agilni vinski potnik se sprejme za vinsko trgovino, — prednost imajo agilne in zmorne osebe, za Ljubljano, okolico, Gorenjsko, Notranjsko. Kupimo tudi hranilne knjižice Kmetijske ali Mestne. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vinska trgovina« 463. (d)

Stanovanja

ISČEJO: Dvosobno stanovanje za tri odrasle osebe iščem v bližini cerkve. Ponudbe na Trošt, gimnazija, Poljanska cesta. (c)

Petsobno stanovanje

iščem za maj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna stranka« 397. (c)

Stanovanje

sobe, kuhinje in pritliklin išče točen plačnik v najbližji periferiji. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »M. P. Z.« 451. (c)

ODDAJO:

Prodam

v centru mesta v prvem nadstropju 5 sobno komfortno stanovanje za 300 tisoč Din, event. tudi dva trgovska lokala s pritliklinami. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »500.000 Din« (c)

Enosobno stanovanje

oddam takoj ali s februarjem. Moste, Zaloška 11. (c)

Dvosobno stanovanje

oddam za februar. Vrhovčeva 12. (c)

Stanovanje

podstrešno, dvosobno, s pritliklinami, oddam takoj ali s februarjem v Siski, Frankopanska 29. (c)

Dvosobno stanovanje

moderno, s kopalnico in kabinetom, oddam takoj v vili z vrtom. Ponudbe upravi »Slov.« pod »600« št. 407. (c)

4 sobno stanovanje

vsem komfortom v novi vili pri kolodvoru St. Vid nad Lj. se takoj odda. — Izve se pri Francu Zalelu, žganjarna, St. Vid. c

Trisobno stanovanje

in lokal — oddam. Vprašati upravnika, Krekov trg 10, dvorišče, desno. c

Trisobno stanovanje

komfortno, in en lokal v sredini mesta oddamo s 1. februarjem t. l. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 440. (c)

Dvosobno stanovanje

s kabinetom, parketirano, s pritliklinami, se odda s 1. februarjem. Celovška cesta 271, Zg. Šiška. (c)

Trisobno stanovanje

s kopalnico in pritliklinami oddam s 1. februarjem na Kodeljevem, Kljunova ulica 12. (c)

Trisobno stanovanje

lepo, s kopalnico, pritliklinami in lepim vrtom oddam za 700 Din s februarjem. Rožna dolina, cesta IX. št. 7. (c)

Trisobno stanovanje

lepo, čisto, sončno, z etažno kurjavo, plinom in ostalim komfortom, takoj oddam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Mirna ulica v sredini« št. 503. c

Sobe

Prazno sobo

oddam za februar. Ogledati od 10 do 12 na Friskovcu 4. (s)

Opremljeno sobo

z eno ali dvema posteljama oddam. Mestni trg št. 6. (s)

Sobo

prazno ali opremljeno — oddam 1. febr. — Holzaplova 17. (s)

Opremljeno sobo

oddam takoj. Kolodvorska ulica 23. (s)

Vnajem

Stara pekarna
dobro idoča, se odda na prometnem kraju v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 310. n

Lokale za trgovino
na prometnem kraju, zraven farne cerkve in šole, oddam v najem. Naslov v upravi »Slov.« št. 173. n

Lokal in stanovanje
tik cerkve v Petrovčah oddam. Ponudbe podružnici »Slovenca« Celje pod »Petrovčah«. (n)

Gostilno in trafiko
blizu farne cerkve oddam v najem s 1. marcem. — H. Meden, Begunje pri Cerkljici. (n)

Vpeljana mlekarica
naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 395. n

Peki in mesariji
Ugodno se da v najem novo urejena pekarna in mesarija (mesnica, klavnica in ledenica) v Reki, p. Hoče pri Mariboru, ob novi avto-cesti na Pohorje. Dopisi na F. Ledinec, Radvanje, p. Maribor. (n)

Lepo vinsko klet
z založnimi sodi, v Ljubljani, zunanji mitnice, ugodno oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 269.

Lokal
primeren za obrtnika — oddam takoj v Ljubljani na Dolenjski cesti 48 f. n

Pisarniške prostore
oddam skupaj ali posamezno za februar ali marec. Na razpolago dvigalo in seina dvorana. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pisarna« št. 304. (n)

V najem oddam
trgovski lokal s stanovanjem s 1. aprilom. Triglav Alojz, št. 11 pri Velenju.

Gostilno
na račun oddam v večjem trgu, na sedežu sreskega načelstva. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 420. (n)

Pisarniški prostori
lepi, v III. nadstropju palače Ljubljanske kreditne banke, obstoječi iz 3 sob in predsobe s pritliklino, se oddajo v najem. — Dohod v pisarniške prostore poleg dvigala. (n)

Tovarniški prostori
veliki, lepi se oddajo v najem blizu kolodvoza. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobri pogoji« št. 471. (n)

Lepa delavnica
velika, z lepo parno pečjo za slaščičarja ali peka, se da v najem ali prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobri pogoji« št. 472. (n)

Pekarijo
v industrijskem kraju — zraven inventar — zelo ugodno oddam takoj v najem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Priložnost« št. 502. (n)

Posedstva
Hiše in posestva
najugodnejše prodaste in kupite potom Gospodarske pisarne, Ljubljana — Selenburgova ulica 7/I. nadstr.

Hiša z lepim vrtom
na mirnem, lepem kraju v Zgornji Šiški, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 504. (p)

Realiteta pisarna
Adamič Albin
Ljubljana, Gosposvetska 8
Telefon int. 32-86

Hiše, vile, posestva in parcele
v največji izbiri. Uspešno in kulturno posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin. — Uprava hiš in posestev zanesljivo po dogovoru.

Stanovanja in lokali
v veliki izbiri. — Hišnim lastnikom oddajamo brezplačno. Posredujemo nakup in prodajo. — Posojila vseh vrst preskrbujemo. Vse informacije brezplačno. Pismen odgovor priložite znamko Din 3.—.

Ugodna prilika!
Naprodaj posestvo, trgovina, gostilna z vso trgovsko in gostilni opremo, četrt ure od državne meje. 55.000 Din v gotovini. Plača se po dogovoru. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 93.

Vila v Celju
nova, dvostanovanjska, komfortna, podkletena, parketirana, z vodovodom, elektriko, angleškimi kloseti in vrtom, naprodaj za 125.000 Din. — L. Mejavšek, Celje, Samostanska 8. (p)

Travniki
v bližini Celja, približno 4 orale velik, cena kv. m 2 Din — naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« Celje. (p)

Prodaj hišo
z gospodarskim poslojem, gozdi, travniki, nji-vami, blizu železniške postaje, farne cerkve in glavne ceste. Oddam tudi samo delno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 306. (p)

Trgovsko hišo
novo, sredi Savinjske doline, na prometni točki, prodam. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. (p)

Enodružinska hiša
nova, naprodaj proti plačilu v gotovini 58.000 Din; dve sobi, kuhinja, shramba, vrt, elektrika. Nahaja se ob državni cesti Zgor. Hudinja—Celje. Naslov v upravi »Slovenca« v Celju. (p)

Stavbna parcela
blizu tramvajske postaje v Dravljah — naprodaj. Vprašati: Florjančič, Dravljice 30. (p)

Posedstvo
15 minut od Sv. Jurija ob j. ž., tik ob glavni cesti, obstoječe iz hiše, gospodarskega posloja, njiv, travnikov in gozda, prodam. Naslov v podružnici »Slovenca« Celje. (p)

Parcelo
pred novo III. gimnazijo prodam. Naslov v upravi »Slovenca« 443. (p)

Kupim hišo
do 70.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod »Gotovina« 426. (p)

Večstanovanjska hiša
naprodaj. Primakovo 112, Kranj. (p)

Stavbišče v Zagrebu
750 sežnjev, 100 m od Save in 10 minut do glav. kolodvoza, 100 m ulične fronte, na vogalu dveh prometnih ulic, primerno za gostilno, trgovino, zlasti za trgovino z gradbenim lesom — naprodaj. Vprašati pri lastniku: J. Žitkovič, Zagreb, Palmotičeva 19. (p)

Parcelo
400 m² prodam na Mirju. Poizve se: Kavčič, Hrenova ulica 7. (p)

Več stavbnih parcel
5 minut od središča zdravilišča Rogaske Slatine, eventuelno tudi celo posestvo, s prvovrstno zemljo, zelo lepo, ugodno lego, večjim gospodarskim poslojem in stanovanjsko hišo, takoj ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 314. (p)

Kupimo
Obrabljene pile
rašplje vseh vrst kupuje pilarna I. Figar, Ljubljana, Vošnjakova 6. (k)

Cunje
krojaške odrezke, tekstilne odpadke, ovčjo volno, kupi vsako množino. Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Vseh vrst kože
kot goveje, telečje, svinjske, srnjine, jelenje in gamsove kupuje J. Lavrič, Cankarjevo nabrežje št. 1 in Dolenjska cesta. Rudnik št. 24. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Pisalna miza
dobro ohranjena, in omara z rolojem, se kupi. — Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. (k)

Zlato
lomljeno in stare zlate predmete kupujem po zvišanih cenah. F. Cuden Prešernova 1 Vsakovrstno

z zlato kupuje
po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Parno mlatilnico
že rabljeno garnituro do 4 ks, kupim. Prosim obširni opis z označbo cene na naslov: Vida Julija, Gor. Lakoš, pošta Dolnja Lendava. (k)

Kupim
Mohorjevo knjigo »Pod lipo«. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 333. (k)

Radio
amerikanski, 6 cevni, prodam za 2300 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Priložnost« 418. (f)

Radio- aparat
»Zerdik«, 3 cevni, skoraj nov, ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 470. (f)

Glasba
Iščem učitelja
ki bi me hotel poučevati »kornet«. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Glasba« 480. (f)

Kupimo motor
na surovo olje Diesel-motor 10—20 ks, nov ali rabljen, v intaktnem stanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 500. (f)

Pohišstvo
Nabava pohištva!
Zmerne cene. Preden se odločite, ogledite moderne izdelke oprem Egidij in Korel Erjavac, Brod, poleg tacevskega mostu — St. Vid nad Ljubljano. (s)

Pohišstvo
spalnice, hrastove, sperane, pleškane, in kuhinje prodaja po najnižji ceni Jožef Kurnik, mizarstvo, Zg. Šiška, pod hribom. (s)

Spalnici
češnjevo in orehovo poceni prodaj: L. Vrhovec, mizar, Bevk, Vrhnik. (s)

Razno
Letovišče Predvor
Razpolagam s privatnimi tujskimi sobami z vso oskrbo. H. Udir. (r)

Kmetije, pozor!
Kmečko zaščito, gospodarske razmere — uredi uspešno Gospodarska pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I. nadstr. r

Zahvala
Ob težki izgubi našega najboljšega in nepozabnega brata in strica, gospoda

dr. Frana Tekavčiča
advokata

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali pokojniku toliko krasnega cvetja in ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo prečastitemu gospodu župniku dr. Angeliku Tomincu za ljubezne obiske, dalje gospodu dr. Vilku Špornu za nadvse vestno in skrbno zdravniško pomoč za časa dolge pokojnikove bolezni, predstavnikom društva »Pravniki«, Advokatski komori, zastopnikom Mestne občine ljubljanske z gospodom županom na čelu, zastopnikom univerze, predsedstvu višjega deželnega sodišča, Upravi Narodnega gledališča, Gledališkemu Uduženju, Dramatičnemu društvu, Rotarijskemu klubu, Vodnikovim družbi, Hubadovi pevski župi, njegovim mnogostevilnim stanovskim tovarišem in prijateljem ter vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojnika.

Ljubljana - Mokronog, dne 12. januarja 1936.

Zalujoči rodbini: Tekavčič - Vencajz.

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYPA 944 A
Din 120⁰-
MESEČNO

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 18 obrokov po

Din 1995—
Din 159—
Din 120—

Prvovrstna izdelava
Nizke cene
Dolgoročno odplačevanje

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - Ljubljana, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

TYPA 510 A
Din 270⁰-
MESEČNO

Typa 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija fadingsa, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 15 obrokov po

Din 3825—
Din 278—
Din 270—

Radio
Zerdik, 3 cevni, skoraj nov, ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 470. (f)

Glasba
Iščem učitelja
ki bi me hotel poučevati »kornet«. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Glasba« 480. (f)

Kupimo motor
na surovo olje Diesel-motor 10—20 ks, nov ali rabljen, v intaktnem stanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 500. (f)

Pohišstvo
Nabava pohištva!
Zmerne cene. Preden se odločite, ogledite moderne izdelke oprem Egidij in Korel Erjavac, Brod, poleg tacevskega mostu — St. Vid nad Ljubljano. (s)

Pohišstvo
spalnice, hrastove, sperane, pleškane, in kuhinje prodaja po najnižji ceni Jožef Kurnik, mizarstvo, Zg. Šiška, pod hribom. (s)

Spalnici
češnjevo in orehovo poceni prodaj: L. Vrhovec, mizar, Bevk, Vrhnik. (s)

Razno
Letovišče Predvor
Razpolagam s privatnimi tujskimi sobami z vso oskrbo. H. Udir. (r)

Kmetije, pozor!
Kmečko zaščito, gospodarske razmere — uredi uspešno Gospodarska pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I. nadstr. r

Zahvala
Ob težki izgubi našega najboljšega in nepozabnega brata in strica, gospoda

dr. Frana Tekavčiča
advokata

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali pokojniku toliko krasnega cvetja in ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo prečastitemu gospodu župniku dr. Angeliku Tomincu za ljubezne obiske, dalje gospodu dr. Vilku Špornu za nadvse vestno in skrbno zdravniško pomoč za časa dolge pokojnikove bolezni, predstavnikom društva »Pravniki«, Advokatski komori, zastopnikom Mestne občine ljubljanske z gospodom županom na čelu, zastopnikom univerze, predsedstvu višjega deželnega sodišča, Upravi Narodnega gledališča, Gledališkemu Uduženju, Dramatičnemu društvu, Rotarijskemu klubu, Vodnikovim družbi, Hubadovi pevski župi, njegovim mnogostevilnim stanovskim tovarišem in prijateljem ter vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojnika.

Ljubljana - Mokronog, dne 12. januarja 1936.

Zalujoči rodbini: Tekavčič - Vencajz.

Radio
Zerdik, 3 cevni, skoraj nov, ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 470. (f)

Glasba
Iščem učitelja
ki bi me hotel poučevati »kornet«. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Glasba« 480. (f)

Kupimo motor
na surovo olje Diesel-motor 10—20 ks, nov ali rabljen, v intaktnem stanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 500. (f)

Pohišstvo
Nabava pohištva!
Zmerne cene. Preden se odločite, ogledite moderne izdelke oprem Egidij in Korel Erjavac, Brod, poleg tacevskega mostu — St. Vid nad Ljubljano. (s)

Pohišstvo
spalnice, hrastove, sperane, pleškane, in kuhinje prodaja po najnižji ceni Jožef Kurnik, mizarstvo, Zg. Šiška, pod hribom. (s)

Spalnici
češnjevo in orehovo poceni prodaj: L. Vrhovec, mizar, Bevk, Vrhnik. (s)

Razno
Letovišče Predvor
Razpolagam s privatnimi tujskimi sobami z vso oskrbo. H. Udir. (r)

Kmetije, pozor!
Kmečko zaščito, gospodarske razmere — uredi uspešno Gospodarska pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I. nadstr. r

Zahvala
Ob težki izgubi našega najboljšega in nepozabnega brata in strica, gospoda

dr. Frana Tekavčiča
advokata

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali pokojniku toliko krasnega cvetja in ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo prečastitemu gospodu župniku dr. Angeliku Tomincu za ljubezne obiske, dalje gospodu dr. Vilku Špornu za nadvse vestno in skrbno zdravniško pomoč za časa dolge pokojnikove bolezni, predstavnikom društva »Pravniki«, Advokatski komori, zastopnikom Mestne občine ljubljanske z gospodom županom na čelu, zastopnikom univerze, predsedstvu višjega deželnega sodišča, Upravi Narodnega gledališča, Gledališkemu Uduženju, Dramatičnemu društvu, Rotarijskemu klubu, Vodnikovim družbi, Hubadovi pevski župi, njegovim mnogostevilnim stanovskim tovarišem in prijateljem ter vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojnika.

Ljubljana - Mokronog, dne 12. januarja 1936.

Zalujoči rodbini: Tekavčič - Vencajz.

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYPA 944 A
Din 120⁰-
MESEČNO

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 18 obrokov po

Din 1995—
Din 159—
Din 120—

Prvovrstna izdelava
Nizke cene
Dolgoročno odplačevanje

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - Ljubljana, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

TYPA 510 A
Din 270⁰-
MESEČNO

Typa 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija fadingsa, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 15 obrokov po

Din 3825—
Din 278—
Din 270—

Radio
Zerdik, 3 cevni, skoraj nov, ugodno naprodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 470. (f)

Glasba
Iščem učitelja
ki bi me hotel poučevati »kornet«. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Glasba« 480. (f)

Kupimo motor
na surovo olje Diesel-motor 10—20 ks, nov ali rabljen, v intaktnem stanju. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro plačilo« št. 500. (f)

Pohišstvo
Nabava pohištva!
Zmerne cene. Preden se odločite, ogledite moderne izdelke oprem Egidij in Korel Erjavac, Brod, poleg tacevskega mostu — St. Vid nad Ljubljano. (s)

Pohišstvo
spalnice, hrastove, sperane, pleškane, in kuhinje prodaja po najnižji ceni Jožef Kurnik, mizarstvo, Zg. Šiška, pod hribom. (s)

Spalnici
češnjevo in orehovo poceni prodaj: L. Vrhovec, mizar, Bevk, Vrhnik. (s)

Razno
Letovišče Predvor
Razpolagam s privatnimi tujskimi sobami z vso oskrbo. H. Udir. (r)

Kmetije, pozor!
Kmečko zaščito, gospodarske razmere — uredi uspešno Gospodarska pisarna, Ljubljana, Selenburgova ul. 7/I. nadstr. r

Zahvala
Ob težki izgubi našega najboljšega in nepozabnega brata in strica, gospoda

dr. Frana Tekavčiča
advokata

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da se ne moremo vsakemu posebej zahvaliti.

Zato izrekamo tem potom vsem, ki so z nami sočustvovali, darovali pokojniku toliko krasnega cvetja in ga v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti, našo najprisrčnejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekamo prečastitemu gospodu župniku dr. Angeliku Tomincu za ljubezne obiske, dalje gospodu dr. Vilku Špornu za nadvse vestno in skrbno zdravniško pomoč za časa dolge pokojnikove bolezni, predstavnikom društva »Pravniki«, Advokatski komori, zastopnikom Mestne občine ljubljanske z gospodom županom na čelu, zastopnikom univerze, predsedstvu višjega deželnega sodišča, Upravi Narodnega gledališča, Gledališkemu Uduženju, Dramatičnemu društvu, Rotarijskemu klubu, Vodnikovim družbi, Hubadovi pevski župi, njegovim mnogostevilnim stanovskim tovarišem in prijateljem ter vsem, ki so na katerikoli način počastili pokojnika.

Ljubljana - Mokronog, dne 12. januarja 1936.

Zalujoči rodbini: Tekavčič - Vencajz.

KLJUČ SVETA - ZA VAS JE PHILIPS RADIO APARAT

TYPA 944 A
Din 120⁰-
MESEČNO

Typa 944 A 2+1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 18 obrokov po

Din 1995—
Din 159—
Din 120—

Prvovrstna izdelava
Nizke cene
Dolgoročno odplačevanje

ZAHTEVAJTE BREZPLACNO PREDVAJANJE PRI ZASTOPSTVU

H. SUTTNER - Ljubljana, Aleksandrova 6
CELJE, Aleksandrova 9

TYPA 510 A
Din 270⁰-
MESEČNO

Typa 510 A 5+1 cevni oktodni superpozicijski prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, avtomatična regulacija fadingsa, skala z izpisanimi imeni postaj.

Cena
na obroke naplačilo
in 15 obrokov po

